

Institut za gozdarstvo in lesno gospodarstvo  
Slovenije

Gozdno  
gojivo veni elaborat na osnovi  
gozdnih tipov za ravničje Ravnik

1960

H(5)ART

INSTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO

SLOVENIJE

GOZDNO GOJITVENI ELABORAT NA OSNOVI GOZDNIH TIPOV

ZA REVIR RAVNIK

IZDELANO V LJUBLJANI LETA 1960

Uredil:

( Dr.ing. Vlado Tregubov )

*V. Tregubov*



Direktor:

( ing. Bogdan Žagar )

*B. Žagar*

Fl 28  
(45 vert)



GOZDNO GOJITVENI ELABORAT NA OSNOVI GOZDNIH TIPOV

Z A R E V I R R A V N I K

K A Z A L O

1. Uvod.....	V. Tregubov	1	stran
2. Klimatska analiza.....	V. Manchin	5	"
3. Petrografski opis.....	V. Gregorič	39	"
4. Pedološka raziskavanja .....	B. Vovk	42	"
5. Tabelarni opis gozdnih tipov.....	V. Tregubov	55	"
6. Izkaz površin.....	M. Zupančič	55 a	"
7. Fitocenološka tabela.....	V. Tregubov M. Zupančič	55 b	"
8. Pojasnilo k tabeli .....	M. Zupančič	56	"
9. Opis gozdnih tipov.....	V. Tregubov	60	"
10. Gozdno gojitveni ukrepi.....	V. Tregubov	67	"

Priloge - karte:

1. Geološka - petrografska
2. Pedološka
3. Gozdnih tipov
4. Gozdnih sestojev
5. Predlog mej odsekov

Ljubljana leta 1966

Dr.ing. Vlado Tregubov

U V O D.

Ta elaborat vsebuje razna ekološka proučevanja na področju revirja Ravnik: klimatološka, geološka, pedološka, geografska, gozdno tipološka in ugotavljanje splošnih gozdnih razmer v preteklosti in sedanjosti. Namen take natančne in kompleksne študije rastiščnih pogojev je priti do konkretnih in praktičnih zaključkov glede gojitvene tehnike in gojitvenih ukrepov, potrebnih za izboljšanje gozdnega gospodarjenja v tem revirju v bodočnosti.

Strogo ureditvena dela so izven tega elaborata.

Gozdna produkcija je odvisna od dveh kompleksnih činiteljev: načina gospodarjenja oziroma izkoriščanja gozda in naravnih rastiščnih pogojev, kjer se ta gozd razvija. Rastišče je ekološki pojem, ki nam predstavlja skupek vseh činiteljev določenega življenskega okolja in ki vpliva na rastlinstvo, oziroma na rast dreves. Na ta način določa rastišče življenske pogoje, sestavo in zgradbo rastlinske združbe ali gozdnega tipa. Rastlinska združba je torej izraz vplivanja vseh ekoloških činiteljev in zato označuje rastišče. Rastišču na ta način ustrezava svojstvena gozdna vegetacijska združba ali gozdní tip. Gozd je sestavljena rastlinska združba, v kateri rastejo rastline razne velikosti: mahovi, zelišča, grmovje in tiste drevesne vrste, ki nam dajejo les za gospodarske potrebe. Določitev rastlinske združbe ali tipa gozda in ekoloških faktorjev rastišča na katerem ta tip uspeva, je najvažnejše za spoznavanje gozda samega, njegovega razvoja in zmožnosti njegovega naj racionalnejšega izkoriščanja v mejah določenih rastiščnih pogojev. Ti pogoji nam postavljajo naravno mejo, kajti če jih ne upoštevamo in to mejo prekoračimo, se v gozdovih izčrpajo oziroma poslabšajo tla, kar je za kraško področje posebno nevarno. Povdariti moramo, da rastlinska združba določenega rastišča sama po sebi to rastišče oblikuje, ga na ta način izgrajuje v določeni meri. Pri gozdní vegetaciji, zlasti na Krasu, je to še posebno očitno, ker nastaja pod njeno odejo svojevrstna mikroklima in talni profil. Kakor hitro je gozdna vegetacija porušena, se le težko izgradi na novo. Za gozdarskega praktika je važno, da spozna značaj vegetacije in rastišča, ki ga označuje. Prav tako mu bo koristilo, če bo vedel, ali je vegetacija bolj ali manj ustavljena in kakšna je njena razvojna tendenca.

V fitocenologiji uporabljamo pojem Klimaks (climax) klimatogene vegetacije, ki bi bila najbolj razvita vegetacijska združba, pogojena v svojem naravnem razvoju samo po določenih klimatskih razmerah brez človekovega ali kakršnegakoli drugega vpliva. Z drugimi besedami klimaks je takrat, ko je vegetacija dosegla ravnotežje z ekološkimi faktorji rastišča. Takšnemu vegetacijskemu klimaksu ustrezava talni klimaks, tako imenovani pedoklimaks, ali zonalni talni tip, ki predstavlja najvišji razvojni stadij tal pri določenih klimatskih pogojih. V primeru, da obstaja močan faktor trajnega značaja, ki preprečuje naravni razvoj vegetacije (n.pr. skalnata pobočja, talna erozija, gibljivi tereni, poplavni tereni, melišča, kjer se ne more izoblikovati ustrezni talni profil) nastaja v takih

primerih tudi ustaljena vegetacijska združba, ki traja toliko časa, dokler odločajo faktorji, ki so ustavili njen razvoj; tako vegetacijska združba se imenuje paraklimaks ali subklimaks. Rastlinske združbe, ki so najbolj podobne klimaksnim in paraklimaksnim združbam, navadno imenujemo prirodne. Pojem klimatogene vegetacije je za gozdarja zelo važen, ker vegetacija najbolje označuje ekološke razmere rastišča ter služi za ugotavljanje njene razvojne težnje. Če teži vegetacija v smeri razvoja prirodne vegetacije (proti klimaksu), pomeni, da je progresivna, če pa se oddaljuje od te smeri, je regresivna. V gozdarski praksi predočujejo pravilno gojeni prebiralni gozdovi v večini primerov prirodne rastlinske združbe. Medtem pa se že pri gojenju enodobnih gozdov pojavlja razvojno zaporedje (sukcesija), ki je tem krajše, čim hitrejše je pomlajevanje drevesnih vrst in tem trajnejše, čim večja je golosečnja površina, oziroma jasa. To je posebno očitno na Kraških področjih kakor je naprimjer Ravnika. Vsako močnejše zrahljanje biološkega ravno-vesja prirodne vegetacije sproži vegetacijsko sukcesijo, ki jo sestavljajo razni stadiji. Čim bolj je talni profil poškodovan, tem dolgotrajnejša je progresivna sukcesija pri enakih ostalih pogojih. N.pr. če se začne razvijati vegetacija na kamnitih tleh ali pa na popolnoma mineraliziranem zemljišču se vzporedno z njo razvijajo tudi tla.

S kartiranjem gozdnih tipov dobimo površine enakih rastiščnih pogojev, oziroma rastiščnih bonitet in obenem ostale podatke o sestavi, rasti in razvoja gozda v vsakem konkretnem primeru.

Iz rednih podatkov, ki smo jih mogli zbrati o preteklem gospodarjenju s tem gozdom, moremo sklepati, da je ta gozd spadal od začetka tega stoletja do leta 1945. v posestvo Vindišgreca. Urejevalna dela so se izvajala že l. 1909. Niže navajamo tabelo o lesnih zalogah in o razmerju med iglavci in listavci. Sečnje so bile v Ravniku v preteklosti prebiralne, mestoma pa zelo močne. N.pr. l.1936 je bilo posekano v odseku la naenkrat 1/3 lesne zaloge. Tudi po vojni so bile močne sečnje, ker je v Ravniku veliko cest in je bil izvoz lahek, potrebe po lesu pa velike. Tudi sedaj je lesna zaloga prenizka, ker je bil gozd preveč sekан in je veliko zapleveljenih neproduktivnih jas. Razmerje med iglavci in listavci je dobro in tudi stalno, nevarnost je pa, da se bo v bodočem to razmerje spremenilo v korist bukve, kar pa ni zaželjeno z ekonomskoga vidika.

**PRIMERJAVA LESNE ZALOGI m<sup>3</sup>/ha S TAKSACIJSKO MEJO OD 15 cm PRSM.PR. NAVZGOR IN RAZMURJE V %.**

Merjenec	1. 1909		1. 1927		1. 1935		1. 1952	
	lesna zaloga	%	lesna zaloga	%	lesna zaloga	%	lesna zaloga	%
IGLAVCI	178.4	84.7	207.6	87.5	203.3	86.2	196.1	86.1
LISIČAVCI	32.3	15.3	29.4	12.5	32.3	13.8	31.6	13.9
S K U P A J:	210.7	100	237	100	235.6	100	227.7	100

V naslednjih poglavjih bomo podali študije in rezultate teh študij iz raznih znanstvenih disciplin. Vse skupaj se nanaša na preučevanje rastiščnih pogojev, ki so bili na ta način vsestransko ugotovljeni in kompleksno zajeti. Dejstvo, da so se vse študije tako dobro druga drugo in harmonično izpopolnjevale dokazuje, da so res realno doprinesle k pravilnemu pojmovanju in karakteriziranju rastiščnih razmer in samih gozdnih tipov. Od gozdnih tipov pa sta bila 2 glavna na novo določena.

Iz tukaj priloženih študij se vidi, da je univ.prof.dr.V. Manohin za svojo studijo izdelal obsežen material z mojimi računi.

Univ.asistent V.Gregoričeva je sestavila geološko petrografsko karto celega revirja, za to je delala na terenu poleti 1960.

Univ.prof.dr.ing. Bogdan Vovk je določil talne tipe, napravil številne analize in pedološko karto. Na terenu l. 1960 je delal po njegovih navodilih M. Šolar.

Gozdno tāpološka dela je izvajal po navodilih V.Tregubova kand.ing.M.Zupančič, ki je zbral potreben material, ga je tudi obdelal in je vodil l. 1960. terenska dela na kartiranju. Vodje terenskih ekip so bili: I.Puncar in M.Lipoglavšek, sodelavci pa: J.Šlibar in M.Budnar, karte izrisali: E.Vidovič in I.Puncer.

Pri risanju fitocenološke karte, kakor tudi ostalih dveh kart (pedološke in geološke) smo naleteli na velike zapreke natančnega risanja z ozirom natančnosti geografskih kart. Prva največja in najbolj občutna napaka je bila, da se sekcije zelo slabo ujemajo in so kordinate na stikih tudi do 1 cm oddaljene. Med sekcijama 2b/III in 2b/IV (Vrhnika). Manjka pas karte (2b/IV) od 1 - 1.5 cm po dolžini.

Druga napaka je pri prenosu mreže oddelka iz gospodarske karte, ta je brez izohips in brez vsekakršnih orientacijskih točk z ozirom na geografsko. Diferenca je v dolžini in širini revirja. S tem se povečava napaka. Meje oddelkov odstopajo od dejanskega stanja tudi do 2 cm (200 m).

Vse to nas je dovedlo do individualnega dela z posameznimi kartami in nam vzelo precej dragocenega časa. Natančnost kartiranja pa je seveda s tem tudi zmanjšana. Pravilno bi bilo, da se iz vseh štirih sečenj izdela ena sama geografska karta z gospodarsko ureditvijo. Priporoča se izdelati za revir samostojno geografsko karto z gospodarsko razmejitvijo.

Dr. Vital M a n o h i n

meteoroški svetnik.

KLIMATSKA ANALIZA OBMOČJA "SNEŽNIK-CERKNICA-MINIŠIJA-POSTOJNA-RAKEK-  
ŠKOCJAN-RAVNIK-BOROVNICA.

U v o d .

Za omenjeno območje je le malo homogenih in vsestransko informativnih meteoroških podatkov. Postojna razpolaga z dobrimi podatki, a le za dobo 1949/58. Graščina Snežnik ima obdelane temperaturne in padavinske podatke za dobo 1922/56. Poslužil sem se še podatkov za Rakitno za dobi 1928/43 in 1955/58, nato za Novo vas na Blokah, ki ima temperaturne podatke le za zadnja tri leta, a padavine že od 1. 1949 in nekaj let pred vojno.

Ker so podatki nehomogeni, mnogokje nezanesljivi in so razvrščeni nepreveč v skladu z navedenim območjem, je bilo treba do neke mere porabiti metodo dedukcije, ki temelji na teoretičnem pričakovanju. Sicer so klimatske razlike na tako malem območju le neznatne.

Analiza podatkov je bila izvršena še po Thornthwaitovi in Langovi metodi. Thornthwaitov namreč priporoča za klimatsko karakteristiko še upeljavo podatkov za potencialno evapotranspiracijo. Te zadnje dobimo na osnovi grafičnega preračunavanja po njegovem grafikonu. V to svrhu je namreč potrebno poznati povprečno temperaturo kraja, ki se predeluje v tako imenovani "kalorični indeks". Thornthwaitov grafikon ima dve vertikalni osi (temperaturna os in os kaloričnega indeksa) in eno vodoravno os (potencialno evapotranspiracija). Klimatska karakteristika se določa po formuli, ki je sestavljena iz takozvanega humidnega in aridnega indeksa in sicer:

$$I_{kl} = \frac{100}{\sum_{i=1}^{12} PE_i} \cdot / V - 0.6 D /, \text{ kjer } I_{kl} \text{ pomeni klimatski indeks, } V \text{ vsoto razlik med mesečnimi padavinami in mesečno potencialno evapotranspiracijo, ko so bile padavine v premoči}$$

(V = višek); D pomeni vsoto mesečnih deficitov padavin v primeri s potencialno evapotranspiracijo

$$I_h = \frac{100}{\sum_{i=1}^{12} PE_i} \text{ se imenuje "humidni indeks", a vrednost } I_a = \frac{100 D}{\sum_{i=1}^{12} PE_i} \text{ aridni indeks.}$$

Klimatski indeks je potem takem

$$I_{kl} = I_h - 0.6 I_a.$$

Skala za določitev klime je:

$I_{kl}$

- Nad 100 ..... Superhumidna klima, rastlinstvo: močvirje ali Kras.  
Od 80 - 100 ..... Superhumidna klima, rastlinstvo, visoki gozd oziroma pragozd.  
Od 60 - 80 ..... Humidna klima, gozd še dobro uspeva.  
Od 20 - 60 ..... Še humidna klima, gozd še lahko uspeva.  
Od 0 - 20 ..... Subhumidna klima, gozd ne more več uspevati. Uspevajo trave.  
Od -20 - 0 ..... Subhumidna klima, stepa.  
Od -40 - -20 ..... Semiaridna klima, savane.  
Od -60 - -40 ..... Aridna klima, puščave.

Langova karakteristika temelji na formuli  $I_{kl} = \frac{P}{\sum T > 0 / : 12}$ , kjer pomeni P letno količino padavin v mm,  $\sum T > 0$  / vsoto povprečnih mesečnih temperatur za tiste meseca, ki imajo povprečno temperaturo nad 0 stopinj Celzija. Skala za klimatsko karakteristiko je:

$I_{kl}$

- Od 0 - 20 ..... puščave  
Od 20 - 40 ..... polpuščave  
Od 40 - 60 ..... stepa in savane  
Od 60 - 100 ..... nizki gozd  
Od 100 - 160 ..... visoki gozd  
nad 160 ..... močvirje ali Kras.

Langova metoda je dobra za taka klimatska območja, kjer so padavine razporejene bolj ali manj enakomerno v teku leta na primer v Sloveniji. Zato sem tudi izbral iz mnogih drugih metod Langa.

Obe navedeni karakteristikki (Thornthwaite in Lang) je treba jemati kot ogrodje klimatske analize, kajti podrobnosti je možno razbrati le iz detajlne analize meteoroških podatkov.

### Temperatura.

Ing. Burgos, ekspert Združenih narodov za biometeorologijo, ki se je mudil v Jugoslaviji leta 1953 je povdarił, da rabi sadno drevje v dobi počitka t.j. pozimi in ponoči nizke temperature (št.1). Pri žitaricah pa je znan proces jarovizacije, t.j. pozitivni učinek nizkih temperatur na rodovitnost. Na osnovi teh činiteljev je treba domnevati, da tudi gozdovi zahtevajo nizke temperature pozimi in ponoči in da je ostra temperturna amplituda periodičnega cikla, t.j. med zimo in

poletjem in med dnevom in nočjo korist na gozdovom. Gozd spada torej k paratermo in parafotocikličnim kompleksom, kakor večina rastlin naših klimatskih območij (tropski gozd v nasprotju s tem spada k termocikličnim kompleksom). Kaže, da ni slučaj, da so največji pragozdovi (tajga) razvrščeni v klimatskem območju dolgih in hladnih zim, z relativno kratkim a toplim poletjem in z obilico sončnih dni (Sibirija, Sev.Rusija, Finska, Kanada). V nasprotju s tem vpliva aperiodično kolebanje temperature, to je kolebanje, ki je posledica vremenskih sprememb neugodno na rast gozda. To se lahko sklepa po analogiji z učinkom aperiodičnih nihanj temperatur na sadno drevje in poljske kulture, kjer je dokazan negativni učinek takih kolebanj. Važni so tudi "temperaturni pragovi", to je meje, ki vplivajo na tempo vegetiranja in ki določajo spodnjo in zgornjo temperaturno mejo. Po podatkih Köppena rabi listasto drevje za popolno vegetiranje temperature najmanj plus  $10^{\circ}$  a zgornja meja leži pri plus  $45^{\circ}$ . Köppen tudi določa zgorno gorsko mejo gozda s temperaturo plus  $10$ , če jo doseže en sam najtoplejši mesec v letu. Ob času počitka t.j. pozimi in ponoči, previsoke temperature škodujejo drevju, ker drevje tudi pozimi in ponoči diha (po podatkih sovjetskega biometeorologa Venckjevica /št.2/) in to tem močneje, čim višje so temperature. Dihanje ob času, ko manjka fotosinteze zmanjšuje rezerve hrane v drevju.

Če se ozremo na navedene činitelje moremo karakterizirati temperaturne prilike omenjenega območja takole:

Temperatura vsega območja je zelo nemirna zlasti v zimski dobi. Tudi v najbolj ostri zimi temperatura večkrat pasira ničlo! Aperiodične spremembe temperature so torej pogoste in nagle. Ta pojav se mora, po zgornjem kriteriju, oceniti kot negativni činitelj. Omenjeni nemir temperature je posledica relativno vetrovne klime vsega območja: to so neprevisoke vzpetine in planote, ki ločijo obmorsko področje od zaledja in tvorijo s tem neke vrste jez za vetrove, ki skrbijo za zamenjavo zračnih gmot med morjem in kopnim. Na takem "jezu" nastaja po Bernoulli-evi

1. J. Burgos, Kratek kurs iz Agrometeorologije, Beograd, oktobra 1953.

2. V. Venckjevic, Agrometeorologija, Leningrad 1958.

enačbi močan veter, ki je obenem povzročitelj naglih sprememb temperatur. Veter bo pri tem najmočnejši v ozkih grlih (Postojnska vrata) in na odprtih grebenih ali planotah (Bloki). Zato je pričakovati, da imajo pred vetrom zaščitene lege t.j. kotline ali globoke, na smer vetra prečno ležeče doline mnogo manj nemiren potek temperature in ostrejšo periodično temperaturno amplitudo. To se vidi iz dejstva, da nastopajo tudi v vetrovnem območju, na pr. v Postojni in Rakitni, ob času mirnega vremena nenavadno nizke temperature ponoči, medtem ko dnevne temperature nikoli niso previsoke: opazovan je bil absolutni minimum do  $-34^{\circ}$  (Rakitna) in v Postojni še  $-30.5^{\circ}$  (februar 1956), a absolutni maksimum do  $35.9^{\circ}$  (Postojna), v

Rakitni do  $33.2^{\circ}$  (julij 1957). Iz Ljubljanskih 108-letnih podatkov je razvidno, da navedeni ekstremi se le za kako stopinjo ločijo od absolutnih ekstremov 108-letne opazovalne dobe. S tem moremo pričakovati, da absolutni minimum omenjenega območja ne pada pod  $-35^{\circ}$ , a maksimum ni višji od  $37^{\circ}$  in še to se dogaja enkrat v 80 letih. V očjih zaprtih kotlinicah (mrazišča), kjer ni nikakih merjenj, je treba pričakovati nižje negativne ekstreme, a se brez merjenj ne da a priori določiti absolutno vrednost temperature.

Negativni činitelj je tudi prepogostiji padec temperature v vegetacijski dobi, ki je tu od srede aprila do srede oktobra, pod ničlo: celo v Postojni je bila v maju temperature od desetih primerov, sedemkrat pod ničlo (v 10. majih je bil absolutni minimum sedemkrat pod ničlo), na Rakitni pa enajstkrat iz dvajsetih primerov (primerjava Rakitne s Postojno je težavna, zaradi nehomogenih podatkov). Tudi v juniju še nastopa temperatura pod ničlo. Po dvomesečni pauzi v juliju in avgustu, se mraz zopet precej redno pojavlja v septembru. Nemir temperature je še razviden iz dejstva, da razen negativnih absolutnih minimov, ki trajajo lo mesecev v letu, je tudi absolutni maksimum v zimskih mesecih previsok in v nižinah doseže po večini lo in še več stopinj, a na Bloški planoti še okoli  $7^{\circ}$ .

Pozitivni temperaturni činitelj je edino v tem, da nastopa pri lepem in mirnem vremenu v vsem tem območju tudi ostra periodična temperaturna amplituda in da so previsoke temperature redke. Na tej osnovi je pričakovati, da bodo imele zatišne lege bistveno boljši gozd a od vetrovnih leg, dalje severna pobočja, predvsem severovzhodna boljši od južnih pobočij (predvsem od jugozahodnih), prečne doline napram prevladujočim vetrovom boljši gozd od grebenov in planot. Zgornja meja gozda bi morala ležati po Köppenovem kriteriju v višini 1800 – 1900 m, a negativni klimatski činitelji jo znižujejo za dobrih 300 m.

#### Padavine.

V vsem območju je padavin več kot dovolj in je letno kolebanje prilično isto kot v Ljubljani (maksimum v oktobru ali novembru, sekundarni /relativni/ pa v juliju), vendar ni nobenega izrazito sušnega meseca. Tudi število dni s padavinami je precejšnje (nad 10 mesecev) in je spomladi po večini največje, ker je navezano na popoldanske nevihte, ki so zlasti maja prepogostne.

Absolutno kolebanje mesečne količine padavin je veliko in je znašalo v Postojni v kratki opazovalni dobi 1949/58 med 0.8 mm (marec 1953) in 232.4 mm (december 1950), a v Rakitni v dobah 1928/43 in 1947/58 med 2.5 mm (marec 1953) in 363.3 mm (maj 1939). V dolgoletni opazovalni dobi bo to razmerje, sodeč po podatkih za Ljubljano, do 150 % večje!

Sneg se pojavlja v 9 mesecih od septembra do maja in le poleti niti na Blokah sneg ni bil zabeležen. V Postojni tudi v septembru ni bil zabeležen sneg, vendar v dolgi opazovalni dobi tudi v Postojni sneg že v septembru pada (1.1936). Vkljub temu delež snega pri zimskih padavinah ni velik in v Postojni znaša le okoli 50 %, ali celo malo manj, a z višino ta delež pozimi hitro raste in doseže na blokah že 70 % in več. Vsekakor pa pada moker sneg prepogosto in s tem more gozdu škodovati.

### Snežna odeja.

Snežna odeja je v vsem območju zelo nestabilna in celo na Bloški planoti ni nikake stalne zimske snežne odeje. V postojni je sneg nepretrgoma ležal vsaj celi zimski mesec le v februarju 1952 (doba 1949/58) na Blokah pa je v istem razdobju sneg ležal vso zimo in še daleč v marec v zimah 1951/52 in 1952/53. Povprečno leži sneg na Blokah okoli 3 mesecev na leto, a v Postojni okrog 41 dni. Ni mi pa znano, kako vpliva prepogostno taljenje in ponovna vzpostavitev snežne odeje na rast gozda, domnevam pa, da je to prej škodljivo kot kotistno, ker zmanjšuje količino zraka v zemlji.

Število jasnih dni in osončenje je sodeč po podatkih za Postojno zadovoljivo.

### Thornthwaitova in Langova klimatska karakteristika.

Podatki za temperaturo in količino padavin omogočajo uporabo klimatskega kriterija obeh avtorjev. Kot je razvidno iz priloženih tabel, spada vse območje v izrazito superhumidno klimo, ki izoblikuje bodisi močvirja bodisi Kras. Le za Postojno daje Langov kriterij "visoki gozd". Iz tega kriterija bi sledilo, da bi se tu na ravnom svetu moralo razviti močvirje, če bi bila zemlja sposobna zadrževati vodo in se moramo zahvaliti le Kraškemu terenu, da močvirja v splošnem ni, marveč rahel gozd. Vendar kaže ta kriterij, da bo gozd bolje uspeval na nagnjenem kot na ravnom terenu, kajti nagnjeni teren omogoča hitrejši odtok vode in s tem znižuje superhumidnost klime. Ker že prej omenjeni temperaturni faktor stimulira, po nakazani razlogi, gozd na severnem pobočju, moremo pričakovati tudi na osnovi padavinskega kriterija, da bodo tako pobočja za gozd najboljša. Nagib terena mora biti tolikšen, da zniža Thornthwaitov indeks pod 100, ali Langov pod 160. Tedaj nastane namesto močvirij ali Krasa bujni visoki gozd! To znižanje indeksa neizogibno nastopa na zmerno nagnjenem terenu. Na prestrmih pobočjih pa more klimatski indeks pasti celo pod mejo gozda, tako da se more na takih strminah

prikazati goli Kras. Približna meja nagiba terena, ki je potrebna za tovrstne spremembe vegiracije, se more določiti po Cosinusovem zakonu, ki zmanjšuje učinek padavin na klimo z dvojnim cosinusom kota nagiba terena. Tako pretvarja v Postojni nagib 7 do  $10^{\circ}$  Thorthwaitov kriterij iz močvirja ali Krasa v visok gozd, a na Blokah in Snežniku bi bil zato potreben nagib 25' do  $30^{\circ}$ . Nagib, ki je potreben, da gozd, zaradi nezadostne namočenosti terena ne uspeva več, bi po zgornjem kriteriju znašal v Postojnskem območju  $45^{\circ}$ , a na Blokah in Snežniku  $65^{\circ}$ . V nasprotju s tem je treba pričakovati v Vrtačah, vkljub kraškemu terenu, zamočvirjeno zemljo. Cerkniško jezero je tudi manifestacija superhumidne klime, ki se pojavlja na manj propustnih tleh.

Upoštevati je treba, da vpliva nagib terena na vegetacijsko klimo le tedaj, če ta nagib zajame velik obseg. Če je nagib omejen le na male površine, potem je njegov vpliv na vegetacijsko klimo le neznaten.

#### Vetrovne razmere.

Še en važen činitelj, ki vpliva na rast gozda, je veter. Prvi vzrok temu je v učinku vetra na temperaturo, kajti veter močno znižuje periodično temperaturno amplitudo, ki je za rast gozda stimulativna, in močno zvišuje aperiodične temperaturne spremembe, ki so za gozd škodljive. Dalje uničuje veter še razvoj mikrometeorološke temperature, t.j. temperature, ki se razvija pri mirnem in jasnem vremenu na površini dreves, listov, zemlje itd. in ki je pozitivnega pomena za vegetacijo. Končno odnaša veter prst in dela mehanične okvare na drevju. Edini pozitivni činitelj vetra je, da na omenjenem superhumidnem ozemlju pospešuje evapotranspiracijo in s tem znižuje superhumidnost klime.

Prevladujoča smer vetra je severovzhodnik, kise imenuje burja in njemu nasprotni jugozahodnik. Z burjo prihajajo mrzli valovi, a z jugozahodnikom otoplite. Obe komponenti sta zelo močni in imata v višinah tendenco k prehodu v čisti tenzor "vzhod - zahod". Na smer vetra močno vpliva lokalna orografija, na pr. Postojnska vrata, ki dajejo vetrovom strogo določeno smer. V prostih legah obstaja v nasprotju s tem precejšnje nihanje osnovne smeri burje in juga, da ima ta včasih bolj severno (južno), včasih bolj vzhodno (zahodno) komponento. Moč burje ni povsod enaka, marveč močno niha na malih medsebojnih razdaljah: v Postojni je burja zelo močna, zaradi "zoženega grla" med gorami, kajti tu nastopa po Bernoulliievem zakonu povečana hitrost vetra. Na višinah piha močna burja le ob času preobrata vetrov z jugozahodnimi in severovzhodnimi, pozneje pa moč burje po večini bistveno popušča, a v Postojni piha in se krepi še dalje, dokler mraz stopnjuje. Jugozahodniki so v nasprotju s tem v višinah redno močnejši kot v nižinah in

popušča, a v Postojni piha in se krepi še dalje, dokler mraz stopnjuje. Jugozahodniki se v nasprotju s tem v višinah redno močnejši kot v nižinah in pihajo bolj enakomerno.

V vsem območju, predvsem pa v višinah, je zelo malo brezvetrnh dñi. Močni vetri, ki delajo mehanično škodo v gozdu, nastopajo skoraj izključno le pozimi in s tem je njihov škodljivi učinek reduciran na minimum, ker golo drevje lažje kljubuje viharjem kot olistano.

#### Z a k l j u č e k .

Iz navedenega pregleda moramo karakterizirati klimo vsega omenjenega območja, kot klimo, ki je v svojem vplivu na gozd zelo odvisna od nagiba in lege terena: severna pobočja z lahnim in zmernim nagibom je treba smatrati kot ugodno za gozd, južna pa kot neugodna. Prevelike strmine so ravnotako za gozd neugodne. Tudi visoke planote in grebeni so neugodni za gozd. Pričakovati je, da bo na omenjenem območju gozd razdeljen po kakovosti in gostoti na posamezne komplekse z ostro medsebojno mejo. Pričakuje se tudi ostra meja med gozdovi in kraškimi goličavami, ki se morajo pojaviti na strminah. Zato je tudi zgornja meja gozda v tem okolišu zelo odvisna od strmine pobočja.

Postojna nad.viš.596 m

## Temperatura

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1949	-	-	-	-	12.1	14.4	17.2	16.8	15.1	10.8	5.1	2.6
1950	-2.8	3.2	5.2	7.9	14.1	17.9	20.5	18.5	13.9	8.4	5.2	0.7
1951	2.7	3.6	3.1	8.1	12.2	16.4	17.5	17.9	15.7	8.4	7.1	2.3
1952	-1.5	-2.3	2.3	10.1	12.0	15.9	20.2	18.2	12.1	9.1	3.7	0.6
1953	-1.5	-0.3	3.3	9.0	12.8	15.6	18.5	16.1	14.4	11.3	2.8	1.1
1954	-5.5	-3.9	4.9	6.6	11.7	17.0	16.0	15.9	14.7	8.8	5.2	3.1
1955	1.2	1.7	1.0	6.9	11.1	15.6	17.9	16.1	14.1	9.2	3.6	3.3
1956	1.7	-8.3	1.4	6.8	12.9	14.7	18.1	17.5	14.4	8.2	1.5	0.0
1957	-1.3	4.0	5.5	7.8	9.7	17.9	18.0	16.6	13.3	9.6	5.5	1.6
1958	-1.0	3.6	0.0	5.6	15.1	15.3	18.1	17.4	13.9	9.7	5.2	3.5
Povpr.	0.9	0.1	3.0	7.6	12.4	16.1	18.2	17.1	14.2	9.4	4.5	1.9
Max.	2.7	4.0	5.5	10.1	15.1	17.9	20.5	18.5	15.7	11.3	7.1	3.5
Min.	-5.5	-8.3	0.0	5.6	9.7	14.4	17.2	15.9	12.1	8.2	1.5	0.0

## Absolutni maksimum :

1949	-	-	-	-	23.5	25.0	28.8	31.1	28.4	23.4	15.4	10.0
1950	12.7	17.3	22.7	21.8	24.8	28.7	35.2	31.6	27.0	20.0	12.6	9.5
1951	8.9	11.5	13.6	19.9	24.7	29.8	28.5	29.2	28.4	17.9	15.8	12.6
1952	7.1	11.0	15.7	22.0	24.2	28.2	32.4	30.7	25.8	20.9	12.2	10.3
1953	11.0	15.7	19.1	20.8	28.1	25.8	30.3	27.0	27.9	22.9	16.0	15.2
1954	8.2	9.3	18.0	19.8	24.7	26.9	27.5	27.6	27.9	23.6	14.6	13.5
1955	10.4	18.8	14.4	24.2	25.0	27.1	29.3	26.1	24.8	18.0	14.0	10.7
1956	10.1	11.6	17.6	14.7	25.0	24.0	29.1	29.2	29.0	23.3	11.8	11.6
1957	13.0	14.6	18.7	20.8	23.1	27.3	35.9	29.9	25.9	21.1	17.6	12.3
1958	8.0	20.0	11.9	16.7	28.0	26.7	30.5	31.4	26.2	23.5	14.3	12.6
Povpr.	9.9	13.5	16.9	20.1	25.1	27.0	30.1	29.4	27.1	21.5	14.4	11.8
Max.	13.0	20.0	22.7	22.0	28.0	29.8	35.9	31.6	29.0	23.6	17.6	15.2
Min.	7.1	9.3	11.9	16.7	23.1	24.0	27.5	26.1	24.8	17.9	11.8	9.5

Absolutni minimum

1959	-	-	-	-	1.1	2.3	2.3	0.9	-2.1	1.4	-8.5	-11.0
1950	-16.4	-8.1	-5.4	-4.4	-0.6	3.8	8.0	5.3	-1.6	-1.9	-6.2	-13.6
1951	5.5	-3.6	-8.0	-4.5	-1.0	4.0	5.0	6.0	2.2	-2.5	-7.4	-8.2
1952	-16.7	-18.0	-11.4	-3.7	-0.2	2.5	4.0	4.5	-1.7	-4.5	-8.4	-13.0
1953	-12.8	-19.0	-9.7	-2.0	-2.7	2.3	8.0	3.8	0.8	1.7	-13.7	-13.6
1954	-16.1	-15.4	-4.4	-6.2	-0.2	7.4	6.5	3.9	2.8	-2.1	-10.3	-10.5
1955	-7.4	-12.4	-16.2	-6.2	-1.2	-0.2	7.2	1.9	1.5	-3.5	-11.8	-7.0
1956	-11.3	-30.5	-11.8	-9.4	0.3	1.8	7.7	5.7	-3.4	-4.4	-8.8	-8.0
1957	-15.6	-5.1	-10.5	-17	-5.6	4.5	4.2	4.7	0.4	0.8	-6.4	-13.4
1958	-19.0	-15.5	-24.4	-2.4	-0.1	2.6	6.6	5.1	2.2	-3.5	-1.1	-11.7
Povpr.	-13.4	-14.2	-11.3	-4.5	-1.0	3.1	6.0	4.2	0.1	-1.9	-8.3	-10.9
Max.	-5.5	-3.6	-4.4	-1.7	1.1	7.4	8.0	6.0	2.8	1.7	-1.1	-7.0
Min.	-19.0	-30.5	-24.4	-9.4	-5.6	-0.2	2.3	0.9	-3.4	-4.5	-13.7	-13.6

Leteče vrednosti

Povpr.	Najv.	Najn.	Abs.max.	Abs.min.	Letni povpreček za dobo
1949	-	-	31.1	-	
1950	9.4		33.2	-16.4	
1951	9.6		29.8	-8.2	1949/58 ..... 8.6
1952	8.4		32.4	-18.0	Najvišji ..... 9.5
1953	8.6		30.3	-19.0	Najnižji ..... 7.4
1954	7.9		27.9	-16.1	Abs.max. ..... 35.9
1955	8.5		29.3	-16.2	Abs.min. ..... 30.5
1956	7.4		29.2	-30.5	
1957	9.0		35.9	-19.6	
1958	8.9		31.4	-24.4	

## Postojna

## Padavine

## Količina padavin v mm

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	112.1	47.2	102.7	84.8	46.1	28.9	176.1	71.6	-
1950	45.1	95.1	7.4	150.7	44.5	79.0	34.3	98.4	153.6	76.5	203.3	232.4	1220.3
1951	141.7	213.3	222.9	86.4	124.4	73.2	103.8	97.4	183.4	45.1	181.4	168.1	1581.1
1952	125.5	155.7	57.6	80.3	38.6	82.7	124.5	62.2	207.4	254.3	79.1	206.6	1474.5
1953	77.2	53.7	0.6	119.4	185.5	214.9	190.1	189.2	187.8	107.5	33.0	86.3	1441.2
1954	24.5	36.9	135.2	79.6	165.7	157.7	88.6	81.8	144.9	94.0	128.9	83.7	1221.5
1955	137.6	194.6	94.6	22.3	201.3	149.8	50.6	77.7	110.5	224.3	48.4	164.4	1476.1
1956	101.2	8.0	25.0	205.5	98.9	203.0	109.0	112.9	33.5	205.7	90.7	3.5	1196.9
1957	27.3	174.8	20.1	133.5	93.7	74.8	157.9	88.4	97.1	39.9	36.4	70.4	1014.3
1958	142.0	109.7	43.5	138.7	11.5	134.5	89.6	103.4	54.7	157.1	121.0	208.3	1314.0
Povpr.	91.3	115.8	75.9	126.6	107.6	121.7	105.1	99.6	121.9	123.3	109.8	123.5	1322.1
Max.	142.0	213.3	222.9	205.5	201.3	214.9	190.1	189.2	207.4	224.3	203.3	232.4	1581.1
Min.	24.5	8.0	0.6	22.3	11.5	47.2	34.3	62.2	33.5	39.9	33.0	3.5	1014.3

## Stevilo dni s padavinami

1949	-	-	-	-	20	11	14	9	6	7	20	9	-
1950	7	15	5	20	8	11	5	7	10	11	17	21	137
1951	19	15	21	11	14	13	13	10	12	10	17	11	166
1952	11	5	6	15	19	10	7	10	17	19	14	17	150
1953	7	7	2	14	16	20	15	8	9	15	3	13	129
1954	10	11	17	11	23	19	16	12	12	8	11	12	162
1955	14	23	14	8	13	13	13	11	16	24	11	13	157
1956	14	10	9	222	10	20	18	12	3	10	17	5	140
1957	13	16	6	10	18	16	13	10	10	7	9	13	141
1958	10	13	10	16	5	15	11	11	5	13	14	15	138
Povpr.	11.7	12.8	10.0	14.1	14.6	14.8	11.5	10.0	9.4	11.4	13.3	12.9	118
Max.	19	23	21	22	23	20	16	12	17	19	20	21	166
Min.	7	5	2	8	5	11	5	7	3	7	3	9	129

Število dni s snegom

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-,,	-	0	0	0	0	0	0	5	4	-
1950	6	5	1	0	0	0	0	0	0	5	1	10	28
1951	7	8	9	0	0	0	0	0	0	0	3	4	31
1952	7	6	2	2	0	0	0	0	0	1	4	8	28
1953	5	6	2	0	0	0	0	0	0	0	1	5	19
1954	9	4	2	2	0	0	0	0	0	0	0	3	20
1955	3	12	8	4	1	0	0	0	0	2	3	1	34
1956	2	10	2	3	0	0	0	0	0	1	6	3	27
1957	9	2	1	1	2	0	0	0	0	2	0	4	21
1958	5	4	6	5	0	0	0	0	0	0	0	0	20
<u>1959</u>													
Povpr.	5.9	6.1	3.7	1.9	0.3	0	0	0	0	1.1	2.3	4.2	25.5
Max.	9	12	9	5	2	0	0	0	0	5	5	10	23
Min.	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19

Delež snežnih padavin v %: za dobo 1949/58

50 % 47% 37 % 13 % 2% 0% 0% 0% 0% 9% 17% 32%

Število dni s snežno odjeto

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	6	-
1950	14	9	1	0	0	0	0	0	0	5	5	20	54
1951	3	1	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
1952	21	29	19	4	0	0	0	0	0	1	2	19	95
1953	10	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	33
1954	18	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	20
1955	10	13	23	2	0	0	0	0	0	0	3	1	52
1956	0	22	2	1	0	0	0	0	0	0	7	11	43
1957	14	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	16
1958	11	10	22	1	0	0	0	0	0	0	0	0	44
Povpr.	11.2	11.8	8.1	0.9	0.2	0	0	0	0	0.6	1.7	6.0	40.5
Max.	21	29	23	4	2	0	0	0	0	5	7	20	95
Min.	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10

V E T R O V I  
Frekvence brezvetrja

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	35	30	36	32	28	4	7	22	-
1950	28	12	32	18	20	26	17	34	29	14	22	18	270
1951	12	17	15	20	21	36	38	35	28	15	25	31	293
1952	43	30	24	35	35	24	30	46	26	22	31	13	359
1953	14	30	29	28	15	31	32	19	26	6	16	20	269
1954	11	6	10	20	28	23	25	40	32	28	15	23	261
1955	16	16	13	27	16	21	28	35	20	19	23	25	259
1956	16	13	19	17	28	28	36	28	42	31	6	20	284
1957	26	20	17	26	24	30	43	30	25	13	17	21	292
1958	21	10	20	16	21	21	36	37	26	28	14	25	275
Povpr.	20.8	17.1	19.9	23.0	24.3	27.0	32.1	33.6	28.2	18.3	17.6	21.8	283.7
Max.	43	30	32	35	35	36	43	46	42	31	31	31	359
Min.	11	6	10	16	15	21	17	19	20	9	6	13	259

P o s t o j n a frekvencia N vetrja

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	31	21	30	41	31	42	28	36	-
1950	37	23	39	25	22	20	29	23	22	46	17	50	353
1951	38	32	36	30	27	20	25	13	37	50	13	29	350
1952	29	30	24	16	20	22	25	18	21	22	20	42	289
1953	44	22	27	24	40	17	18	38	19	45	43	39	376
1954	46	42	38	35	26	31	29	21	25	26	38	26	383
1955	42	25	44	26	26	18	23	30	44	37	46	23	384
1956	30	54	40	22	25	7	9	29	17	29	48	32	342
1957	40	10	24	32	40	30	13	26	19	43	41	23	341
1958	28	11	25	23	15	24	21	21	24	22	35	12	261
Povpr.	37.1	27.7	33.0	25.9	27.2	21.0	22.2	26.0	25.9	36.2	32.9	31.2	346.3
Max.	46	54	44	35	40	30	30	41	44	50	48	50	384
Min.	28	10	24	16	15	7	9	13	19	22	13	12	261

## Frekvenca NE vетра

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	31	21	30	41	31	42	28	36	-
1950	37	23	39	25	22	20	29	23	22	46	17	50	353
1951	38	32	36	30	27	20	25	13	37	50	13	29	350
1952	29	30	24	16	20	22	25	18	21	22	20	42	289
1953	44	22	27	24	40	17	18	38	19	45	43	39	376
1954	46	42	38	35	26	31	29	21	25	26	38	26	383
1955	42	25	44	26	26	18	23	30	44	37	46	23	384
1956	30	54	40	22	25	7	9	29	17	29	48	32	342
1957	40	10	24	32	40	30	13	26	19	43	41	23	341
1958	28	11	25	23	15	24	21	21	24	22	35	12	261
Povpr.	37.1	27.7	33.0	25.9	27.2	21.0	22.2	26.0	25.9	36.2	32.9	31.2	346.3
Max.	46	54	44	35	40	30	30	41	44	50	48	50	384
Min.	28	10	24	16	15	7	9	13	19	22	13	12	261

## Frekvenca E vетра

1949	-	-	-	-	0	5	3	0	7	4	1	0	-
1950	3	1	3	4	8	2	6	2	2	3	1	0	35
1951	1	1	3	3	1	2	3	6	0	5	0	0	25
1952	0	1	1	1	3	2	9	3	1	0	2	0	23
1953	10	2	2	5	12	9	9	10	7	12	6	2	86
1954	2	2	2	4	2	6	5	1	1	2	3	4	34
1955	0	0	2	4	4	3	2	3	2	0	0	0	21
1956	0	1	3	2	1	2	0	0	1	0	2	0	12
1957	2	1	1	4	2	1	5	2	0	2	3	1	25
1958	0	2	6	10	6	3	2	2	4	2	6	5	48
Povpr.	2.0	1.2	1.6	3.1	4.0	3.5	4.5	2.9	2.5	3.0	2.4	1.2	31.9
Max.	10	2	6	10	12	9	9	10	7	12	6	5	86
Min.	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	12

Frekvenca SE vетра

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	0	1	0	0	2	0	3	0	-
1950	0	2	1	4	3	2	0	0	1	2	0	0	15
1951	4	2	0	4	5	2	1	3	0	0	5	3	29
1952	3	3	1	1	0	4	0	0	0	4	0	1	17
1953	0	1	0	3	0	3	4	1	1	1	0	0	14
1954	1	0	0	2	2	1	1	3	1	0	0	0	11
1955	0	2	0	4	0	0	0	1	0	1	0	1	56
1956	0	1	0	2	2	0	2	0	0	0	0	3	10
1957	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	5	0	9
1958	0	1	2	3	1	3	2	1	0	1	0	1	15
Povp.	1.0	1.3	0.3	1.6	1.4	1.6	1.0	1.0	0.5	1.0	1.3	0.9	12.9
Max.	4	3	2	4	5	4	4	3	2	4	5	3	29
Min.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Frekvenca S vетра

1949	-	-	-	-	14	10	2	6	7	8	21	16	-
1950	8	24	3	15	10	9	3	2	11	8	24	13	130
1951	19	23	16	12	8	3	5	5	2	5	21	4	123
1952	28	11	15	8	10	19	2	7	9	17	11	11	138
1953	3	8	0	8	0	5	6	3	14	9	3	5	64
1954	7	4	12	9	9	7	10	6	4	11	13	19	111
1955	10	17	0	4	15	12	6	0	1	11	5	17	98
1956	16	1	8	11	13	12	10	6	3	11	6	10	107
1957	0	20	20	5	2	14	10	7	12	5	5	15	115
1958	8	31	9	11	19	8	11	6	8	14	1	23	149
Povpr.	9.9	15.4	9.2	9.2	10.0	9.9	6.5	4.8	7.1	9.9	11.0	13.3	106.2
Max.	19	31	20	15	19	14	11	7	14	17	24	23	149
Min.	0	1	0	4	0	5	2	0	1	5	1	4	64

Frekvencia SW vetra

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	7	11	8	9	5	11	11	10	-
1950	4	17	7	7	11	12	12	9	9	3	11	5	107
1951	11	3	18	13	12	15	6	10	8	3	18	14	131
1952	9	3	6	12	17	18	3	8	11	17	13	8	125
1953	6	6	8	6	3	7	11	6	14	5	9	7	88
1954	8	9	12	3	10	8	13	8	10	10	10	4	105
1955	11	17	13	3	12	14	8	6	5	14	5	19	127
1956	23	1	9	21	7	6	7	14	6	8	5	8	115
1957	6	26	16	6	3	10	3	4	8	3	5	11	101
1958	8	22	3	2	16	12	7	8	3	6	2	12	101
Povp.	9.6	11.6	10.2	8.1	9.8	11.3	7.8	8.2	7.9	8.0	8.9	9.8	111.2
Max.	23	26	18	21	17	18	13	14	14	13	18	19	131
Min.	4	1	3	2	3	6	3	4	3	3	2	5	88

Frekvencia W vetra

1949	-	-	-	-	2	3	5	3	5	7	7	3	-
1950	2	2	2	5	8	5	8	10	7	4	6	0	59
1951	1	0	2	2	5	3	2	5	2	1	1	3	27
1952	3	1	3	3	2	10	7	4	5	6	1	0	45
1953	0	0	6	9	7	9	5	8	6	3	3	1	57
1954	1	0	3	4	5	6	3	8	8	4	1	1	44
1955	0	1	4	9	9	5	8	7	2	1	1	2	49
1956	1	1	2	7	8	7	6	6	8	3	1	1	21
1957	0	4	3	4	6	2	6	6	9	3	1	1	45
1958	3	3	2	5	10	11	6	10	7	4	3	2	66
Povp.	1.2	1.3	3.0	5.3	6.2	6.1	5.6	6.7	5.9	3.6	2.5	1.4	48.8
Max.	3	4	6	9	10	11	8	10	9	7	7	3	66
Min.	0	0	2	5	2	2	2	3	2	1	1	0	27

Frekvencia NW vetra

## Frekvencia NW vetrá

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	0	1	3	0	3	6	2	1	-
1950	4	0	1	2	1	2	6	1	1	1	0	1	20
1951	2	2	0	4	6	2	3	5	3	8	2	1	38
1952	2	3	2	0	1	4	5	1	6	0	0	2	26
1953	0	1	3	2	4	4	4	1	1	1	1	1	23
1954	1	2	3	4	1	3	2	2	1	5	1	2	27
1955	0	1	0	2	1	7	3	0	2	2	1	0	19
1956	1	1	5	2	0	2	2	3	4	3	2	1	26
1957	1	0	3	1	1	1	3	2	0	3	1	3	19
1958	2	1	2	3	1	1	5	2	4	4	2	2	29
Povp.	1.4	1.2	2.1	2.3	1.5	2.7	3.6	1.7	2.5	3.3	1.2	1.4	24.9
Max.	4	3	5	4	4	7	6	5	6	8	2	3	38
Min.	0	0	0	1	0	1	2	0	0	0	0	0	19

## Jakość vetrá po B.N.

1949	-	-	-	-	2.0	2.6	2.0	2.5	2.0	3.1	2.9	2.0	-
1950	3.8	1.7	1.8	1.4	1.5	2.2	1.6	1.5	2.2	2.4	1.3	2.8	24.2
1951	2.2	2.0	1.7	1.7	1.8	2.2	1.6	2.4	2.2	2.0	1.4	2.3	23.5
1952	2.6	2.0	2.8	2.4	2.8	2.6	3.2	2.2	2.3	2.0	2.2	2.5	29.6
1953	2.2	1.8	2.9	2.0	1.9	1.8	1.8	2.1	2.0	2.1	3.7	3.2	27.5
1954	3.2	3.8	2.8	2.0	1.9	1.8	2.2	2.2	2.8	2.4	2.3	2.4	29.2
1955	2.6	3.2	3.8	1.9	2.4	1.8	1.8	2.2	2.6	3.1	3.1	2.8	31.3
1956	3.0	3.0	3.1	2.8	2.6	2.3	2.3	2.9	2.4	2.4	3.3	2.8	32.2
1957	3.0	2.3	2.2	2.6	3.2	3.0	1.8	2.5	2.2	3.3	3.4	2.9	33.4
1958	2.8	3.7	2.8	3.1	2.8	2.1	2.0	2.7	2.1	3.6	3.4	2.6	33.7
Povpr.	2.8	2.6	2.7	2.1	2.3	2.2	2.0	2.3	2.3	2.6	2.7	2.6	29.2
Max.	3.8	3.8	3.8	3.1	3.2	3.0	3.2	2.9	3.2	3.6	3.7	3.2	33.7
Min.	2.2	1.7	1.7	1.4	1.5	1.8	1.6	1.5	2.0	2.0	1.3	2.0	23.5

NE

## NE

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	3.1	2.8	2.6	2.8	2.4	3.6	3.4	3.5	-
1950	4.5	3.0	2.7	2.4	2.7	2.6	3.0	2.6	2.7	3.7	2.7	3.5	36.1
1951	2.9	3.0	3.8	2.9	2.3	2.4	2.2	2.3	3.1	3.0	2.5	3.0	33.4
1952	3.6	3.3	3.1	3.9	2.7	2.9	3.5	2.9	2.5	2.6	2.4	3.9	37.3
1953	2.7	3.2	3.7	2.7	2.6	1.8	2.4	2.6	2.4	2.4	3.4	3.6	33.5
1954	4.1	4.3	2.8	3.4	2.4	2.9	2.9	2.3	2.4	3.9	3.2	2.6	37.2
1955	3.0	3.8	4.1	3.2	3.2	2.6	2.6	2.9	2.8	3.3	3.7	3.5	38.7
1956	3.6	4.1	3.6	2.7	2.5	2.8	2.7	2.9	3.1	3.0	3.8	3.5	38.3
1957	3.8	3.2	3.6	3.6	3.4	2.8	2.6	2.4	3.4	3.9	3.2	3.4	39.3
1958	3.0	4.9	3.4	3.5	3.3	2.7	2.4	3.2	2.5	3.4	3.1	3.3	38.7

Povp.	3.5	3.6	3.8	3.5	2.8	2.6	2.7	2.7	2.7	3.3	3.1	3.4	37.7
Max.	4.5	4.9	4.1	3.9	3.4	2.9	3.5	3.2	3.4	3.9	3.8	3.9	39.3
Min.	2.7	3.0	2.7	2.4	2.3	1.8	2.4	2.3	2.4	2.4	2.4	2.6	33.4

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	0.0	2.6	3.0	0.0	2.1	3.5	10	0.0	-
1950	2.7	2.0	2.0	1.5	1.8	2.0	2.3	1.0	2.0	3.0	0.0	0.0	20.3
1951	2.0	1.0	1.7	4.0	2.0	2.5	2.0	2.5	0.0	3.0	0.0	0.0	20.7
1952	0.0	3.0	3.0	3.0	3.7	2.0	3.0	1.3	10	0.0	1.5	0.0	21.5
1953	2.3	3.0	4.5	3.0	3.4	1.5	3.1	2.9	2.3	2.5	1.6	3.5	33.8
1954	3.5	3.0	2.5	3.5	1.5	2.0	2.0	2.0	3.0	4.0	2.7	2.0	31.7
1955	0.0	0.0	3.0	3.0	2.2	1.7	2.7	2.7	4.0	0.0	0.0	0.0	19.3
1956	0.0	3.0	3.0	2.0	1.0	1.5	0.0	0.0	4.0	0.0	3.5	0.0	18.0
1957	3.0	4.0	5.0	3.0	3.0	4.0	2.2	3.0	0.0	4.5	2.8	2.0	36.4
1958	0.0	5.0	3.8	3.7	3.2	2.7	3.5	3.3	3.0	3.0	3.5	2.6	37.3

Povpr.	1.5	2.7	3.2	2.9	2.2	2.3	2.4	1.9	2.1	2.4	1.7	1.0	26.3
Max.	3.5	5.0	5.0	4.0	3.7	4.0	3.5	3.3	4.0	4.5	3.5	3.5	37.3
Min.	0.0	0.0	1.7	1.5	0.0	1.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	18.0

## SE

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	0.0	2.0	0.0	0.0	2.5	0.0	2.3	0.0	-
1950	0.0	1.5	4.0	3.5	1.7	1.0	0.0	0.0	2.0	1.0	1.5	0.0	16.2
1951	2.8	2.6	0.0	1.5	2.0	2.5	1.0	2.3	0.0	0.0	2.2	1.7	18.6
1952	1.7	1.3	1.0	4.0	0.0	3.0	0.0	0.0	0.0	1.8	0.0	1.0	13.8
1953	0.0	1.0	0.0	1.3	0.0	1.7	2.0	2.0	4.0	1.0	0.0	0.0	13.0
1954	1.0	0.0	0.0	2.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0.0	0.0	0.0	8.0
1955	0.0	1.5	0.0	1.5	0.0	0.0	0.0	3.0	0.0	2.0	0.0	2.0	10.0
1956	0.0	2.0	0.0	2.0	2.0	0.0	1.9	0.0	0.0	0.0	0.0	1.7	9.2
1957	1.0	0.0	0.0	0.0	2.0	0.0	0.0	3.0	0.0	2.0	2.0	0.0	10.0
1958	0.0	1.0	1.5	1.7	2.0	1.3	2.0	1.0	0.0	2.0	0.0	2.0	14.5
Povpr.	0.9	1.2	0.9	1.9	1.1	1.3	0.8	1.2	1.0	1.0	0.8	0.8	12.9
Max.	2.8	2.6	4.0	4.0	2.0	3.0	2.0	3.0	4.0	2.0	2.3	2.0	18.6
Min.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.0

## S

1949	-	-	-	-	2.0	2.1	3.0	2.7	1.9	2.6	2.4	2.5	-
1950	2.1	3.0	2.0	2.6	2.0	1.8	1.0	2.0	2.3	2.0	3.0	2.3	26.1
1951	2.0	4.1	3.5	2.6	2.1	1.0	2.4	2.6	1.5	1.7	3.2	2.0	28.7
1952	2.7	2.8	2.4	2.9	2.0	2.8	3.0	3.0	2.4	3.1	2.0	2.0	31.1
1953	2.3	2.5	0.0	3.2	0.0	2.6	2.0	1.3	2.9	3.0	2.0	2.2	24.0
1954	2.7	2.5	2.8	2.7	2.9	2.0	2.8	2.7	2.2	2.3	1.8	3.3	30.7
1955	2.9	2.4	2.8	1.5	2.8	2.5	1.5	0.0	2.0	3.0	2.6	2.5	26.5
1956	2.6	3.0	2.5	3.1	3.0	2.7	3.3	2.9	4.0	2.3	3.2	2.4	35.0
1957	0.0	3.2	2.4	3.6	2.0	2.7	2.6	2.7	2.6	2.4	3.4	2.7	30.3
1958	2.5	3.6	2.0	3.7	2.5	2.9	2.5	3.7	2.5	2.8	3.0	2.7	34.4
Povpr.	2.2	3.0	2.3	2.9	2.1	2.3	2.4	2.4	2.4	2.5	2.7	2.5	29.7
Max.	2.9	4.1	3.5	3.7	3.0	2.9	3.3	3.7	4.0	3.1	3.4	3.3	35.0
Min.	0.0	2.4	0.0	1.5	0.0	1.0	1.0	0.0	1.5	1.7	1.8	2.0	24.0

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	2.4	2.6	2.7	2.3	1.6	2.7	2.1	1.9	-
1950	2.8	1.9	2.3	2.7	3.0	3.0	2.2	2.4	2.2	2.3	2.6	2.0	29.4
1951	1.7	1.3	3.2	2.6	2.6	2.5	2.3	2.4	2.1	1.7	2.4	2.7	27.5
1952	2.3	3.0	2.8	2.7	3.1	2.8	2.7	2.2	2.5	2.5	2.2	2.8	31.6
1953	1.7	1.8	2.9	3.2	2.0	1.9	2.1	1.7	2.0	1.4	2.4	2.6	25.7
1954	2.8	2.3	2.9	3.0	2.8	3.0	2.8	2.4	2.3	2.3	1.8	2.0	30.4
1955	3.0	2.7	1.8	2.0	2.7	2.9	2.0	1.8	3.0	2.9	2.6	2.4	29.8
1956	2.4	2.0	2.4	3.6	2.6	2.5	2.4	2.5	2.7	2.6	3.6	2.2	31.5
1957	1.9	2.7	2.3	3.2	2.0	3.0	2.3	2.2	2.8	3.0	2.8	2.5	30.7
1958	3.8	3.2	3.3	4.5	2.3	2.5	2.4	1.9	3.0	2.5	2.0	3.3	34.7
Povpr.	2.5	2.3	2.7	3.1	2.6	2.7	2.4	2.2	2.4	2.4	2.5	2.4	30.2
Max.	3.8	3.2	3.3	4.5	3.1	3.0	2.8	2.5	3.0	3.0	3.6	3.3	34.7
Min.	1.7	1.3	1.8	2.6	2.0	1.9	2.0	1.7	1.6	1.4	1.8	1.9	27.5

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	4	3.5	3.3	2.8	2.7	2.6	2.0	1.9	1.7	-
1950	1.0	1.5	3.0	1.4	3.0	2.4	3.4	2.2	2.1	2.5	2.0	0.0	24.5
1951	1.0	0.0	2.5	2.0	2.8	3.3	3.0	3.0	2.5	2.0	3.0	2.3	27.4
1952	2.0	3.0	1.3	3.3	4.0	2.7	2.3	2.0	2.4	2.5	1.0	0.0	26.5
1953	0.0	0.0	2.8	3.4	2.0	2.0	1.6	2.0	1.8	1.0	2.3	1.0	19.9
1954	2.0	0.0	4.0	3.0	2.2	3.2	3.0	2.2	2.8	2.0	3.0	1.0	28.4
1955	0.0	2.0	2.5	3.1	3.4	2.0	2.6	3.7	2.5	3.0	4.0	3.0	31.8
1956	1.0	3.0	2.0	2.7	3.4	3.6	4.1	2.2	3.6	3.0	2.0	3.0	33.6
1957	0.0	2.5	3.0	3.5	3.5	2.5	2.0	2.3	2.4	2.7	3.0	2.0	29.4
1958	1.3	2.7	4.5	4.0	3.4	3.2	2.7	2.6	3.0	3.5	2.7	3.5	37.1
Povpr.	0.9	1.6	2.8	2.9	3.1	2.8	2.8	2.5	2.6	2.4	2.5	1.8	28.7
Max.	2.0	3.0	4.5	4.0	3.5	3.3	4.1	3.7	3.6	3.5	3.0	3.5	37.1
Min.	0.0	0.0	1.3	1.4	2.0	2.0	2.0	2.0	1.8	1.0	1.0	1.0	19.9

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	2.0	3.0	2.3	0.0	2.7	2.7	2.5	2.0	-
1950	5.0	0.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.5	1.0	4.0	1.0	0.0	2.0	18.5
1951	1.5	1.5	0.0	2.0	2.0	1.5	1.7	1.6	1.3	1.9	1.5	2.0	18.5
1952	2.5	1.3	2.0	3.0	0.0	2.0	3.0	1.0	1.8	0.0	0.0	1.0	17.6
1953	0.0	1.0	1.7	1.0	1.0	1.8	1.2	1.0	1.0	1.0	2.0	2.0	14.7
1954	4.0	3.0	2.8	1.5	1.0	1.0	1.5	1.0	1.0	2.4	1.0	3.5	23.7
1955	0.0	5.0	0.0	1.0	2.0	2.6	1.0	0.0	2.0	1.5	2.0	0.0	17.1
1956	3.0	3.0	1.4	2.5	0.0	2.5	2.0	1.7	1.8	1.3	2.5	2.0	23.7
1957	1.0	0.0	2.7	1.0	1.0	2.0	1.7	1.5	0.0	3.7	1.0	1.7	17.3
1958	3.0	2.0	1.5	2.7	3.0	2.0	1.8	1.5	1.0	1.3	1.5	1.0	22.3
Povpr.	2.2	1.9	1.5	1.7	1.3	1.9	1.8	1.0	1.7	1.7	1.4	1.7	19.8
Max.	5.0	5.0	2.8	3.0	3.0	3.0	3.0	1.7	4.0	3.7	2.5	3.5	23.7
Min.	0.0	0.0	0.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	14.7

Povprečna stopnja oblačnosti  
0 pomerni popolnemu jasno, 10 popolnemu oblačno

1949	-	-	-	-	0	1	4	6	5	5	0	7	-
1950	2	3	3	1	4	6	12	10	2	3	3	0	49
1951	0	0	1	7	0	7	8	7	7	2	2	10	51
1952	5	4	6	1	2	2	9	9	1	2	3	1	45
1953	1	9	16	4	4	0	9	13	8	3	7	0	74
1954	6	4	5	3	0	0	3	9	6	4	6	2	51
1955	2	1	1	6	7	3	4	2	10	3	3	0	42
1956	2	6	3	0	7	2	5	6	10	10	4	1	56
1957	7	2	5	6	2	5	3	6	2	10	2	4	54
1958	7	0	6	4	6	3	8	8	10	6	0	4	63
Povp.	3.6	3.1	5.1	3.6	3.2	2.9	6.6	7.6	6.1	4.8	3.0	3.2	51.8
Max.	7	9	16	7	7	7	12	13	10	10	7	10	74
Min.	0	0	1	0	0	0	3	2	1	2	0	0	42

Število jasnih dni, z oblačnostjo med 0 in 2

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1949	-	-	-	-	0	1	4	5	5	5	0	7	-
1950	2	3	3	1	4	6	12	10	2	3	3	0	49
1951	0	0	1	7	0	7	8	7	7	2	2	10	51
1952	5	4	6	1	2	2	9	9	1	2	3	1	45
1953	1	9	16	4	4	0	9	13	8	3	7	0	74
1954	6	4	5	3	0	0	3	9	6	4	6	5	51
1955	2	1	1	6	7	3	4	2	10	3	3	0	42
1956	2	6	3	0	7	2	5	6	10	10	4	1	56
1957	7	2	5	6	2	5	3	6	2	10	2	4	54
1958	7	0	6	4	6	3	9	8	10	6	0	4	63
Povp.	3.6	3.1	5.1	3.6	3.2	2.9	6.6	7.6	6.1	4.8	3.0	3.2	51.8
Max.	7	9	16	7	7	7	12	13	10	10	7	10	74
Min.	0	0	1	0	0	0	3	2	1	2	0	0	42

Podatki za evapotranspiracijo po metodi Thornthwaite  
/za dobo 1949/58 /

PE -	0.0	0.0	13.3	42.9	78.7	104.8	121.4	103.7	72.8	44.2	17.4	6.7	606.9
Padav.	91.3	115.8	75.9	126.6	107.6	121.7	105.1	99.6	121.9	123.3	109.8	123.5	1322.1

Padavine /P/minus potencialna evapotranspiracija /PE/  
91.3 115.8 61.6 83.7 28.9 16.9 -16.3 -4.1 49.1 79.1 92.4 116.8

Klimatski indeks po Thornthwaite

$$I_{kl} = \frac{100}{606.9} /735.6 - 0.6 + 20.4/ = 119$$

Ta številka ustreza SUPERHUMIDNI KLIMI, t.j. močvirju ali Krasu /glej skolo v tekstu/

Klimatski indeks po Lengu /glej tekst/

$$I_{kl} = \frac{1322.1}{8.7} = 110.2 \text{ Po Langovi klasifikaciji /glej skolo v tekstu/ ustreza ta številka visokemu gozdu /pragozd/}.$$

## Temperatura.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1928	-1.2	0.1	0.7	7.7	8.6	14.3	19.6	18.8	12.6	8.6	3.9	-2.6	7.6
1929	-7.6	-10.8	-0.2	4.2	13.2	13.6	17.1	17.5	13.1	9.2	4.2	0.9	6.2
1930	-0.4	-2.1	3.7	7.5	10.2	16.0	15.0	-	13.0	-	6.3	-0.5	-
1931	-0.7	-2.0	0.2	4.9	15.0	19.6	19.2	17.6	9.9	7.2	2.7	-2.1	7.6
1932	-3.0	-6.2	-2.5	5.4	11.4	13.6	17.6	19.2	16.9	9.1	3.2	0.6	7.1
1933	-4.0	-2.8	3.1	4.9	9.4	13.0	17.7	17.4	13.2	9.3	3.4	-5.2	6.6
1934	-2.5	-0.5	5.4	10.5	14.2	14.5	18.2	16.7	14.4	7.4	4.2	3.6	8.5
1935	-5.2	-1.3	1.1	6.4	10.0	17.4	18.1	16.0	13.4	10.4	3.7	0.1	7.5
1936	3.7	0.9	5.0	6.8	12.6	15.3	18.6	15.9	12.8	3.6	2.9	-0.4	8.1
1937	-2.2	1.5	3.7	5.4	13.2	16.5	17.4	16.3	13.5	8.7	2.6	-1.9	7.9
1938	-2.3	-2.4	5.1	3.8	9.9	17.5	18.2	16.5	12.0	9.0	4.6	-3.0	7.4
1939	1.6	-0.4	-0.2	9.0	9.9	15.2	18.6	16.3	12.8	9.0	4.1	-3.0	7.6
1940	-8.3	-3.8	0.9	6.9	11.0	14.8	16.2	14.6	13.2	7.9	5.5	-6.8	6.0
1941	-4.0	-0.1	3.0	5.9	8.8	15.2	17.1	15.4	11.0	6.7	0.1	-2.2	6.4
1942	-9.2	-5.1	1.5	5.6	12.0	14.7	14.3	15.9	16.2	10.5	2.5	2.4	6.8
1943	-4.9	0.4	3.7	8.3	11.3	14.1	17.6	18.4	-	-	-	-	-

Od 1944 do 1954 ni podatkov.

1955	-0.7	0.3	-1.1	5.5	10.2	13.9	16.5	15.2	12.0	7.4	1.9	2.4	6.9
1956	0.1	-11.3	-0.1	5.2	12.2	13.6	17.2	16.3	13.4	6.8	-0.3	-1.3	5.9
1957	-3.2	2.5	4.6	6.4	7.8	16.6	16.9	15.4	12.2	7.3	3.8	0.5	7.6
1958	-3.8	2.1	-2.0	4.5	14.8	14.6	19.8	16.6	13.0	8.5	3.3	2.0	7.8

Povpr.	-2.9	-2.1	1.8	6.2	11.3	15.2	17.5	16.6	13.1	8.1	3.3	-0.8	7.3
Max.	3.7	2.5	5.4	10.5	15.0	19.6	19.8	19.2	16.9	10.5	6.3	3.6	8.5
Min.	-9.2	-11.3	-2.5	3.8	7.8	13.0	14.3	14.6	9.9	3.6	-0.3	-6.8	5.9

## Absolutni maksimum.

27

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1928	6.8	11.8	15.5	18.6	19.2	26.1	29.2	29.0	25.4	17.4	13.2	4.6	29.2
1929	4.0	6.0	14.2	15.0	23.6	26.0	29.4	27.2	25.6	18.4	11.0	11.0	29.4
1930	7.4	6.0	10.8	20.0	25.0	25.2	26.0	-	24.0	-	16.0	8.6	-
1931	7.9	5.0	10.0	16.1	28.0	28.2	28.6	29.1	21.9	18.7	11.9	8.6	29.1
1932	6.8	4.5	7.5	15.3	23.3	23.0	26.2	29.0	25.4	22.0	14.0	10.6	29.0
1933	5.6	7.0	16.0	14.8	19.3	22.4	26.0	30.5	21.4	20.5	11.2	3.0	30.5
1934	4.2	7.2	13.1	23.0	22.0	27.0	26.8	25.7	23.4	19.9	14.2	10.0	27.0
1935	4.4	7.4	14.6	16.0	19.7	33.2	29.5	26.8	24.0	18.2	13.4	9.8	33.2
1936	8.5	10.0	14.0	17.0	20.6	25.5	27.5	26.0	24.0	12.0	10.8	7.2	27.5
1937	7.6	8.5	14.0	14.0	23.1	27.5	25.6	26.4	22.8	19.0	14.0	9.8	27.5
1938	6.2	4.6	16.7	18.8	20.0	27.6	27.0	26.6	24.1	19.2	15.7	8.2	27.6
1939	8.8	11.7	8.2	19.1	18.8	25.5	29.8	24.4	25.2	20.0	11.8	9.0	29.8
1940	1.1	6.8	21.2	18.5	21.2	22.9	24.6	26.4	22.8	16.6	12.6	4.0	26.4
1941	7.0	6.2	10.7	16.6	17.8	26.0	25.7	25.4	21.0	18.6	8.3	6.5	26.0
1942	7.2	4.8	12.9	13.7	24.2	25.8	26.6	27.3	26.9	21.1	14.4	10.8	27.3
1943	6.0	9.6	14.5	20.4	21.2	24.8	26.4	29.7	-	-	-	-	-

Od leta 1944 do 1954 ni podatkov.

1955	8.4	9.9	12.0	21.4	24.0	25.8	28.5	23.7	22.9	15.9	12.4	9.9	28.5
1956	8.8	9.9	15.9	13.3	25.5	22.5	28.0	28.0	28.2	22.3	12.9	12.4	28.2
1957	13.6	14.4	16.9	19.7	20.5	25.6	32.8	29.6	23.7	18.4	16.1	11.3	32.8
1958	7.2	17.9	11.0	15.5	27.2	26.2	29.4	30.0	24.5	22.3	10.8	10.5	30.0

Povpr.	6.9	8.5	13.5	17.3	22.2	25.3	27.7	27.4	24.1	18.9	12.9	8.7	27.7
Max.	13.6	17.9	21.2	23.0	28.0	33.2	32.8	30.5	28.2	22.3	16.1	12.4	33.2
Min.	1.1	4.5	7.5	13.3	17.8	22.4	24.6	23.7	21.0	12.0	8.3	4.6	1.1

## Rakitna.

## Absolutni minimum.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1928	-10.3	-14.0	-13.0	-2.8	-2.0	0.0	7.0	5.8	-2.4	-5.4	-10.0	-12.0	-14.0
1929	-24.0	-24.0	-17.4	-14.6	-5.0	6.0	4.0	8.0	-1.0	-1.0	-7.0	-12.0	-24.0
1930	-12.0	-14.0	-15.0	-3.0	1.0	4.4	4.0	-	-2.0	-	-2.0	-7.5	-
1931	-8.9	-18.8	-20.2	-6.0	3.4	7.0	6.8	5.8	-0.4	-4.8	-5.3	-16.8	-20.2
1932	-16.0	-25.2	-22.2	-7.5	-0.2	5.0	7.5	6.0	3.2	-2.5	-6.9	-7.5	-25.2
1933	-16.2	-20.5	-6.0	-3.6	-1.0	2.0	5.3	2.8	3.2	-1.0	-11.0	-15.2	-20.5
1934	-19.2	-10.0	-0.2	-2.0	1.5	4.2	5.0	7.0	5.0	-10.6	-6.6	-5.8	-19.2
1935	-17.2	-15.2	-10.2	-5.0	-3.8	3.8	5.8	5.8	-1.6	-11.0	-10.0	-22.0	-22.0
1936	-8.8	-16.3	-4.5	-1.2	1.5	3.3	6.0	4.0	0.7	-8.0	-10.0	-10.8	-16.3
1937	-12.5	-17.8	-3.0	-2.0	1.2	5.2	8.4	4.9	4.6	-1.8	-12.0	-21.0	-21.0
1938	-21.6	-12.8	-6.8	-4.4	-3.8	4.0	3.8	4.0	-3.7	-5.2	-6.0	-23.2	-23.2
1939	-15.0	-17.0	-13.0	-2.0	3.0	5.0	6.0	5.7	-1.0	-4.0	-7.0	-18.6	-18.6
1940	-16.8	-31.0	-13.8	-5.5	1.8	3.2	6.5	3.3	0.8	-3.2	-3.6	-18.4	-31.0
1941	-21.9	-13.5	-9.0	-4.8	-0.8	4.5	8.0	2.0	3.5	-7.4	-17.3	-17.7	-21.9
1942	-29.4	-24.8	-8.7	-4.4	-2.8	4.7	6.4	5.0	5.2	0.8	-8.5	-8.4	-29.4
1943	-24.8	-16.6	-8.2	-3.3	2.0	2.8	3.4	7.8	-	-	-	-	-

Od 1944 do 1954 ni podatkov.

1955	-15.8	-17.5	-20.0	-10.8	-2.8	-1.1	2.9	3.9	0.4	-9.9	-11.0	-7.0	-20.0
1956	-16.4	-34.0	-13.0	-9.1	-1.6	0.9	5.9	4.9	-0.6	-4.5	-12.1	-13.5	-34.0
1957	-23.1	-10.5	-11.2	-3.1	-9.5	2.9	2.9	1.4	-0.6	-1.1	-7.6	-11.9	-23.1
1958	-26.1	-21.1	-24.4	-5.9	1.4	2.0	4.8	2.9	-2.9	-4.3	-4.3	-13.4	-26.1
Povp.	-17.8	-18.7	-12.0	-5.1	-0.8	3.5	5.5	4.8	0.5	-4.7	-8.3	-13.8	-18.7
Max.	-8.8	-10.0	-0.2	-1.2	3.4	7.0	8.4	8.0	5.2	0.8	-2.0	-7.0	8.4
Min.	-29.4	-34.0	-24.4	-14.6	-9.5	-1.1	2.9	1.4	-3.7	-11.0	-17.3	-23.2	-34.0

## Rakitna.

## Padavine.

mm.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto.
1928	31.3	10.9	158.9	137.3	205.0	84.2	48.6	161.6	313.2	169.0	185.4	115.6	1621.0
1929	74.3	34.6	7.3	184.7	109.3	149.7	52.8	140.8	82.5	210.6	260.0	101.7	1408.3
1930	63.2	78.4	151.4	114.7	188.7	13.2	322.5	185.0	183.9	207.6	121.8	123.1	1753.5
1931	77.0	164.7	136.5	154.0	122.5	151.0	69.0	117.0	111.0	209.7	188.1	50.3	1550.8
1932	55.8	30.0	127.0	158.6	238.4	131.5	91.0	46.9	137.7	289.2	106.6	47.1	1459.8
1933	18.8	33.8	40.8	33.6	282.1	198.7	73.1	95.7	345.9	296.8	251.0	119.9	1790.2
1934	67.5	16.8	220.9	126.7	95.1	203.7	178.8	264.3	101.0	106.1	131.1	230.5	1742.5
1935	55.0	75.7	55.4	146.1	97.6	23.3	59.3	128.7	77.3	259.4	144.3	224.8	1346.9
1936	262.7	148.0	64.6	130.9	150.9	227.9	101.0	82.2	94.4	171.5	71.8	40.8	1546.7
1937	89.2	65.0	340.2	207.5	64.5	172.6	162.6	246.6	162.2	90.5	186.0	257.8	2044.7
1938	20.4	19.0	36.5	90.1	135.4	36.1	91.0	225.1	66.4	172.1	64.0	92.4	1048.5
1939	128.1	23.5	75.7	31.5	363.3	244.1	77.5	96.0	139.8	257.8	67.8	49.1	1554.2
1940	77.1	68.0	30.7	31.8	118.1	76.7	60.9	108.2	109.4	166.3	84.4	23.9	955.5
1941	92.7	162.4	95.3	143.6	99.1	144.4	96.7	141.6	39.4	124.8	128.2	63.5	1331.7
1942	21.0	37.3	54.0	82.4	115.5	108.9	108.3	25.6	127.1	78.2	28.2	87.3	873.8
1943	37.0	104.0	37.0	118.0	98.4	179.7	98.8	78.2	-	-	-	-	-

Od 1944 do 1946 ni podatkov.

1947	-	251.8	121.2	84.7	93.8	144.4	116.2	75.6	-	54.0	130.0	149.9	-
1948	264.8	44.5	18.5	178.2	145.6	312.6	267.0	150.2	67.2	178.1	208.4	38.8	1873.9
1949	98.2	9.0	-	36.7	137.5	62.7	140.3	137.7	67.0	65.7	296.3	89.2	-
1950	68.9	106.0	19.8	178.9	52.1	83.3	66.2	150.9	152.1	142.2	218.7	259.8	1498.9
1951	196.7	194.9	212.5	121.1	240.7	133.3	191.9	88.2	248.2	82.6	157.5	166.0	2033.6
1952	159.1	151.5	55.2	70.6	56.1	77.7	123.9	142.7	231.6	245.2	96.0	181.0	1590.6
1953	80.9	51.6	2.5	202.5	224.6	131.3	154.1	203.8	233.8	121.3	65.7	47.6	1519.7
1954	30.0	40.7	147.8	81.8	143.1	261.9	99.6	113.6	141.2	66.9	156.5	121.3	1404.4
1955	92.4	210.6	160.1	27.0	243.6	152.6	108.6	145.1	125.3	236.6	74.0	114.8	1690.7
1956	96.4	43.8	31.5	207.2	91.8	193.6	98.3	107.3	30.2	146.1	128.1	21.4	1195.7
1957	67.7	152.6	19.8	176.9	210.5	102.7	209.1	107.1	172.6	123.0	72.0	122.2	1536.2
1958	137.1	132.4	115.4	166.1	16.2	213.0	121.0	132.8	112.1	163.0	209.7	163.2	1682.0
Povpr.	91.2	87.9	93.9	122.3	147.8	143.4	121.0	132.1	141.2	164.2	141.9	114.9	1501.8
Max.	264.8	251.8	340.2	207.5	363.3	261.9	322.5	264.3	345.9	296.8	296.3	259.8	2044.7
Min.	18.8	9.0	2.5	27.0	16.2	13.2	52.8	25.6	30.2	54.0	28.2	21.4	955.5

R a k i t n a .  
Število dni s padavinami .

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1928	9	6	25	19	21	14	4	8	18	15	14	11	164
1929	10	7	4	16	12	13	10	9	3	13	23	13	133
1930	12	14	14	17	19	7	10	10	13	11	6	10	143
1931	8	14	10	14	11	10	5	8	11	10	14	6	121
1932	5	4	12	13	17	18	12	7	9	17	12	10	136
1933	7	4	7	7	18	22	7	5	12	12	18	17	136
1934	9	3	15	11	14	16	8	16	7	9	15	16	139
1935	7	9	6	13	9	9	9	12	9	14	12	20	129
1936	18	14	11	16	18	19	12	6	8	13	10	4	149
1937	11	10	22	18	10	16	12	16	16	11	14	16	172
1938	7	5	3	13	15	6	12	19	7	14	7	13	121
1939	14	4	10	5	22	18	10	6	12	17	7	7	132
1940	14	9	5	5	15	15	10	10	10	15	14	9	131
1941	14	13	10	15	15	14	12	8	4	10	16	6	137
1942	13	15	11	18	13	11	8	8	8	4	5	14	128
1943	7	8	4	12	10	15	13	9	-	-	-	-	-

Od 1944 do 1946 ni podatkov.

1947	-	16	18	7	13	10	7	6	-	6	9	8	-
1948	15	7	2	12	18	15	15	13	6	11	7	9	130
1949	6	1	-	6	20	9	14	10	8	7	24	10	-
1950	11	14	10	21	9	14	11	10	10	10	15	21	156
1951	16	17	23	15	18	19	13	11	13	12	17	10	184
1952	13	7	7	12	20	10	8	13	17	14	16	19	156
1953	9	8	3	9	16	20	15	8	11	16	3	10	128
1954	10	12	17	12	17	20	13	9	10	9	15	10	154
1955	14	20	16	8	10	12	16	16	11	15	15	13	166
1956	15	13	14	18	11	20	9	13	3	7	16	8	147
1957	15	16	7	13	18	12	16	10	9	8	8	11	143
1958	10	12	6	12	4	14	8	11	6	12	20	14	129

Povpr.	11.1	10.2	10.8	12.7	14.7	14.2	10.7	10.2	9.7	11.6	13.0	11.7	140.6
Max.	18	20	25	21	22	20	16	16	18	17	24	21	184.0
Min.	5	3	2	5	4	6	4	5	3	4	3	4	121.0

Rakitna  
Število dni s snegom.

Delež snežnih padavin v % za dobo 1928/58. (s presledkom 1944/46).

67	71	52	25	6	0	0	0	2	18	24	54
----	----	----	----	---	---	---	---	---	----	----	----

Snežna odeja na Bl o k a h po podatkih za Novo vas. (za dobo 1950/56).

1950	16	15	4	0	0	0	0	0	0	5	12	27	79
1951	31	15	19	2	0	0	0	0	0	2	2	8	79
1952	31	29	28	6	0	0	0	0	0	3	4	28	129
1953	31	28	20	0	0	0	0	0	0	0	4	11	94
1954	31	28	6	1	0	0	0	0	0	0	0	6	72
1955	12	19	28	2	0	0	0	0	0	2	11	4	78
1956	20	29	14	7	0	0	0	0	0	2	10	14	96
Povpr.	24.6	23.3	17.0	2.6	0	0	0	0	0	2.0	6.1	14.0	89.6
Max.	31	29	28	7	0	0	0	0	0	5	12	28	129
Min.	12	15	4	0	0	0	0	0	0	0	0	4	72

R a k i t n a

Thornthwaitov klimatski indeks za dobo 1928/58. - Potencialna evapotranspiracija.

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI..	XII.	Leto
0	0	8.2	37.3	74.8	104.8	118.8	103.7	73.1	39.5	13.4	0	573.6

Padavine za isto dobo.

91.2	87.9	93.9	122.3	147.8	143.4	121.0	132.1	141.2	164.2	141.9	114.9	1501.8
------	------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Razlika "padavine minus potencialna evapotranspiracija".

91.2	87.9	85.7	85.0	73.0	38.6	2.2	28.4	68.1	124.7	128.5	114.9	928.2
------	------	------	------	------	------	-----	------	------	-------	-------	-------	-------

$$I_{kl} = \frac{100}{573.6} / 928.2 = 161.8 \text{ Indeks ustrza močvirju ali Krasu.}$$

Langov klimatski indeks.

$$I_{kl} = \frac{1501.8}{7.8} = 192.5 \text{ Tudi Langov klimatski indeks leži globoko v klimatskem območju "Močvirje ali Kras".}$$

**R a k i t n a**  
pogostnost vetrovnih smeri (vsota iz treh dnevnih opazovanj za dobo 1950/56).

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
N	11	16	3	5	18	3	10	13	4	7	6	4	100
NE	46	35	38	41	25	19	13	32	25	24	14	4	316
E	177	162	199	108	119	68	89	114	116	136	146	200	1634
SE	51	27	53	50	67	52	34	41	52	32	45	38	542
S	20	20	32	37	32	7	11	11	17	51	37	47	322
SW	80	105	88	113	103	112	83	74	76	104	80	89	1107
W	144	130	113	161	158	192	236	204	187	169	135	87	1916
NW	18	12	29	25	28	27	60	49	43	19	18	22	350
C	1	3	3	0	8	0	22	20	20	13	2	5	97

Pogostnost močnih vetrov za isto dobo.

6 B	1.8	1.6	0.6	0.2	0	0	0.1	0.2	0.7	0.7	0.6	1.2	7.6
8 B	0.1	0	0.1	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0	0.3

Graščina S n e ž n i k , nadm.viš.580 m.

Povprečna mesečna temperatura za dobo 1922/56.

-2.3      -1.3      2.9      7.7      12.5      15.9      17.7      16.9      13.5      8.8      3.9      -0.4      8.0

Padavin za isto dobo.

98      97      101      118      125      145      105      121      154      175      179      120      1538

Potencialna evapotranspiracija po Thornthwaitu.

0	0	15	43	79	105	119	103	69	41	15	0	589
---	---	----	----	----	-----	-----	-----	----	----	----	---	-----

Padavine minus potencialna evapotranspiracija.

98	97	86	75	46	40	-14	18	85	134	164	120	949
----	----	----	----	----	----	-----	----	----	-----	-----	-----	-----

Klimatski indeks po Thornthwaitu.

$$I_{kl} = \frac{500 - 589}{589} / 963 - 0.6 \cdot 14 / = \text{ca. } 162, \text{ to je "močvirje ali Kras".}$$

Langov klimatski indeks.

$I_{kl} = \frac{1538}{8.2} = 188$ , tudi po Langu spada Snežnik pod "močvirje-Kras". Za primerjavo lahko omenimo, da ima Ljubljana po Thornthwaitu klimatski indeks 108, to je spada v obmejno področje med visokim gozdom in močvirjem ali Krasem, po Langu pa ima indeks 149, to je odločno spada v področje "visokega gozda".

Graščina S n e ž n i k.

Pogostnost vetrovnih smeri za čas 1901/1910. /po treh terminskih opazovanjih/.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Letni pov.
N	6	5	5	4	4	4	5	5	3	4	4	5	4.5
NE	44	40	37	39	38	39	38	36	39	35	34	42	38.4
E	6	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0.7
SE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S	16	17	22	18	19	15	10	10	14	21	21	20	16.9
SW	12	10	12	12	14	18	18	17	14	15	12	11	13.8
W	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1.3
NW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C	6	5	7	6	6	8	13	15	10	7	6	5	7.8

## Nova vas na Blokah - nadmorska višina 722 m.

## Temperatura

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1956	-	-	-	-	-	13.3	16.8	16.0	12.7	6.4	-0.4	-1.6	-
1957	-4.2	2.4	4.0	6.3	8.1	16.7	16.8	15.3	12.0	7.8	3.7	0.3	7.4
1958	-4.4	2.2	-1.9	4.3	14.8	14.7	17.5	16.5	12.3	8.5	3.5	1.8	7.5

## Absolutni maksimum

1956	-	-	-	-	-	23.3	28.5	28.6	28.2	23.2	12.2	10.1	-
1957	13.5	12.6	18.0	19.8	21.0	26.3	33.9	30.4	24.4	19.9	16.5	12.0	33.9
1958	9.0	18.3	11.2	15.4	26.4	26.4	29.4	29.8	25.8	22.8	11.9	11.9	29.8

## Absolutni maksimum

1956	-	-	-	-	-	0.2	4.9	2.5	-5.7	-5.1	-10.9	-17.2	-
1957	-26.7	-17.2	-11.0	-4.2	-13.6	-2.5	2.5	0.6	-2.0	-3.4	-7.4	-13.8	-26.7
1958	-27.8	-26.1	-29.0	-9.5	-6.5	0.3	3.7	2.0	-2.4	-5.1	-3.0	-15.0	-29.0

## Padavine v mm.

1939	-	10.4	61.0	31.0	308.0	55.9	-	82.3	110.8	232.1	69.5	54.1	-
1940	31.1	23.2	32.9	61.4	166.8	96.2	97.4	153.4	173.0	173.2	-	-	-

## Od 1941 do 1958 ni podatkov

1949	-	-	-	-	-	-	-	164.3	64.0	55.7	248.7	82.0	-
1950	100.0	95.2	24.9	134.2	49.1	58.4	29.6	91.1	63.6	154.5	185.2	229.0	1213.8
1951	167.8	151.2	179.5	45.4	145.2	119.1	176.5	60.3	201.6	209.2	142.6	110.8	17092
1952	159.5	128.6	47.5	83.9	75.5	80.3	169.0	71.0	193.8	195.4	69.4	192.7	1466.6
1953	113.9	77.3	4.6	177.2	204.1	178.1	113.3	123.9	143.4	216.2	59.8	43.3	1455.1
1954	69.9	46.0	123.0	84.4	148.2	149.7	96.0	84.3	123.5	77.3	130.3	126.4	1259.0
1955	70.8	195.6	180.7	28.5	191.6	144.0	156.2	101.0	129.8	239.5	91.5	84.4	1613.6
1956	78.2	76.1	34.7	185.3	91.4	252.6	53.9	135.5	54.0	161.6	166.1	27.2	1316.6
1957	84.2	126.2	22.0	159.7	203.2	50.1	160.6	118.5	100.4	120.1	79.1	67.7	1291.8
1958	145.2	116.4	112.5	145.1	13.2	196.0	91.2	104.5	85.0	102.2	172.2	129.1	1412.5

Pop.	102.1	95.1	74.8	103.3	145.1	125.5	114.4	107.5	120.2	161.3	128.6	104.2	1382.1
Max.	167.8	195.6	180.7	185.3	308.0	196.0	176.5	164.3	201.6	239.5	248.7	192.7	1709.2
Min.	31.1	10.4	4.6	28.5	13.2	50.1	29.6	60.3	54.0	55.7	69.4	27.2	1213.8

## Število dni s padavinami

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1939	-	2	9	3	21	6	-	7	9	19	11	14	103
1940	8	9	9	10	22	20	11	10	18	17	-	-	-
Od leta 1941 do 1948 ni podatkov													
1949	-	-	-	-	-	-	-	8	5	8	22	12	-
1950	14	11	11	21	9	9	6	8	11	11	15	23	149
1951	20	18	22	15	20	14	14	9	15	14	19	8	188
1952	16	5	8	9	22	10	8	11	16	13	15	21	154
1953	12	11	4	11	16	24	13	7	9	18	5	15	145
1954	13	19	22	16	24	21	14	10	14	10	12	12	187
1955	16	23	19	8	11	14	17	14	9	16	14	10	171
1956	16	17	12	20	11	20	7	13	4	9	17	8	154
1957	16	14	15	14	16	12	14	10	10	8	10	13	142
1958	11	13	10	15	13	16	9	10	5	12	22	12	142
Povp.	14.2	12.9	12.2	13.0	15.9	15.0	11.3	9.7	9.6	12.9	14.4	13.5	154.6

Nova vas na Blokah  
Število dni s snegom

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
1939	-	1	9	0	0	0	-	0	0	3	3	7	-
1940	8	5	3	1	0	0	0	0	0	3	-	-	-
Od leta 1948 ni podatkov													
1949	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	6	1	-
1950	13	2	5	1	0	0	0	0	0	5	4	16	46
1951	10	8	12	2	0	0	0	0	0	3	1	4	40
1952	12	5	4	2	0	0	0	0	0	0	5	13	41
1953	11	11	4	0	1	0	0	0	0	0	1	5	33
1954	12	14	8	5	0	0	0	0	0	0	0	6	45
1955	5	13	12	6	2	0	0	0	0	3	7	3	51
1956	7	17	7	5	1	0	0	0	0	3	8	8	56
1957	14	5	3	8	3	0	0	0	0	2	0	6	41
1958	8	5	10	6	0	0	0	0	0	3	1	1	34
Povp.	10.0	7.8	7.0	3.3	0.6	0	0	0	0	2.1	3.3	6.4	40.5

Delež snežnih padavin v % za dobo  
1939/ 58

/s presledkom 1941 / 48 /

I 70	II 60	III 57	IV 25	V 4	VI 0	VII 0	VIII 0	IX 0	X 0	XI 16	XII 23	Leto 40
---------	----------	-----------	----------	--------	---------	----------	-----------	---------	--------	----------	-----------	------------

Število dni s snežno odejo

1939	-	7	25	0	0	0	0	0	0	2	21	-
1940	31	28	18	2	0	0	0	0	0	3	-	-
1941	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1942	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1943	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1944	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1945	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1946	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1947	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1948	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1949	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1950	16	16	4	1	0	0	0	0	0	5	3	-
1951	18	11	19	1	0	0	0	0	0	5	12	27
1952	31	29	26	6	0	0	0	0	0	3	3	8
1953	31	28	12	0	0	0	0	0	0	0	4	28
1954	31	28	5	0	0	0	0	0	0	0	1	11
1955	11	19	28	2	0	0	0	0	0	0	0	4
1956	12	29	20	5	0	0	0	0	0	2	5	4
1957	26	13	3	5	5	0	0	0	0	2	9	21
1958	12	17	24	5	0	0	0	0	0	3	0	9
Povp.	21.9	20.5	16.7	2.5	0.5	0	0	0	0	1.5	4.0	59
Max.	31	29	26	5	5	0	0	0	0	5	12	80.0
Min.	11	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	124
												59

C e r k n i c a  
Temperatura za dobo 1891/1910

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Leto
-2.2	0.1	4.0	8.3	13.1	17.6	19.5	18.6	14.9	10.3	4.1	0.5	9.2

Padavine za dobo 1925/50

100	76	130	129	161	151	113	137	176	197	195	129	1694
-----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

Evapotranspiracija po Thornthwaitu

0	0	20	45	84	111	127	110	80	47	16	2	642
---	---	----	----	----	-----	-----	-----	----	----	----	---	-----

Padavine minu evapotranspiracijo

100	76	110	84	77	40	-14	27	96	150	179	127
-----	----	-----	----	----	----	-----	----	----	-----	-----	-----

Klimatski indeks

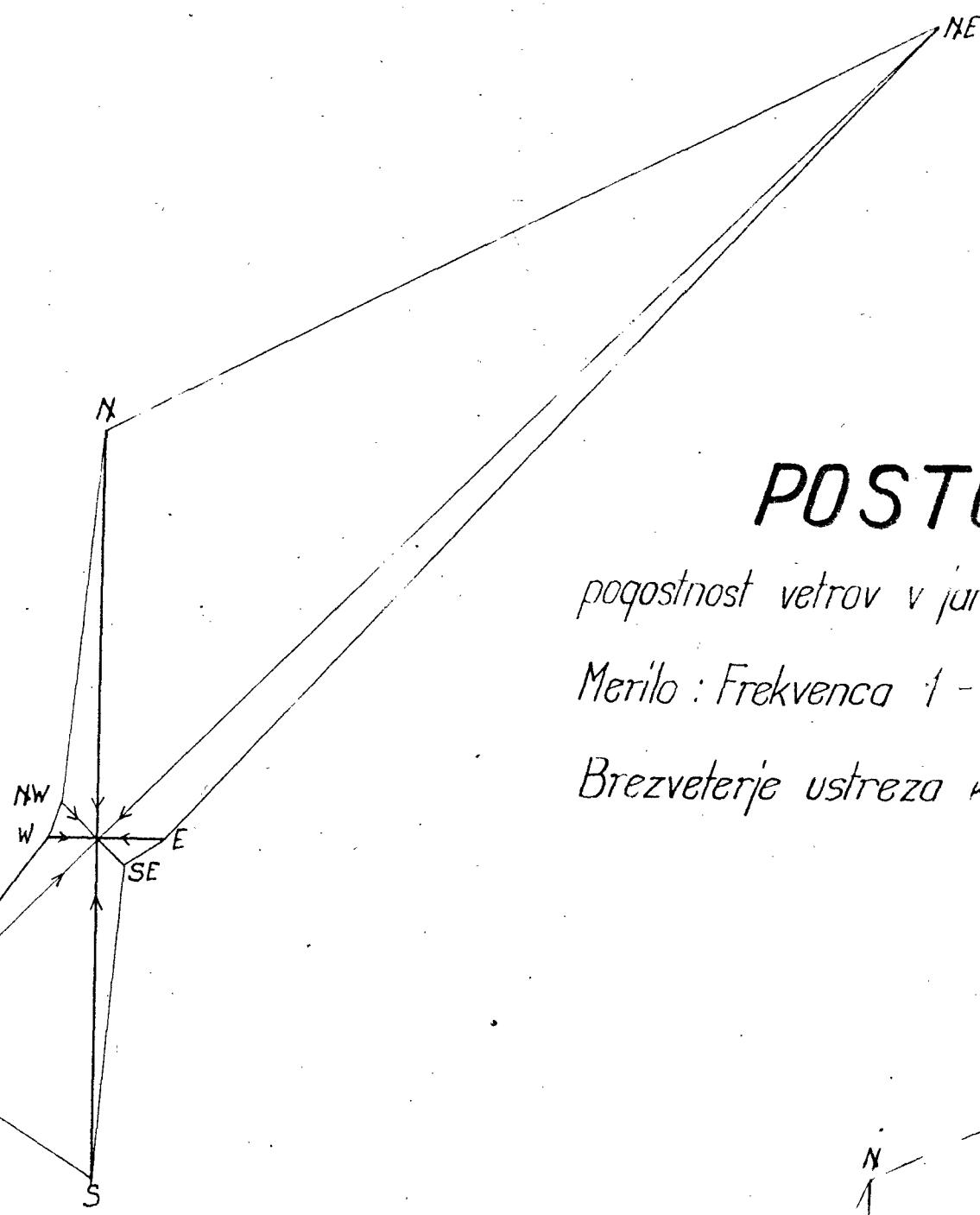
$$I_{kl} = \frac{100}{642} \cdot /1066 - 0.6 \cdot 14/ = \text{ca } 165 \cdot$$

Indeks ustreza močvirju ali Krasu.

Langov klimatski indeks:

$$I_{kl} = \frac{1694}{9.1} = 186.2 \cdot$$

Tudi Langov indeks kaže za Cerknico močvirje ali Kras.



## POSTOJNA

pogostnost vetrov v januarju za leto 1949/58.

Merilo : Frekvenca 1 - 0,2 cm.

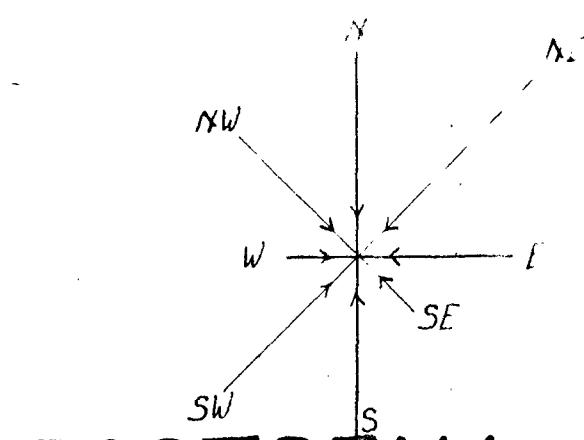
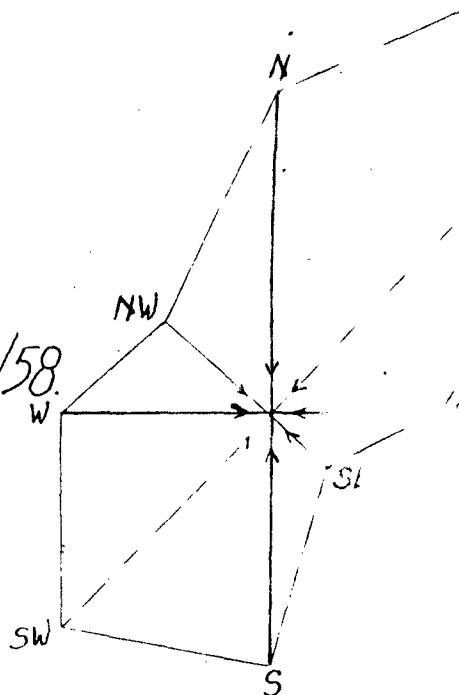
Brezveterje ustreza kružni z ravnini 117,4 cm

## POSTOJNA

pogostnost vetrov v juliju za leto 1949/58.

Merilo : Frekvenca 1 = 0,5 cm

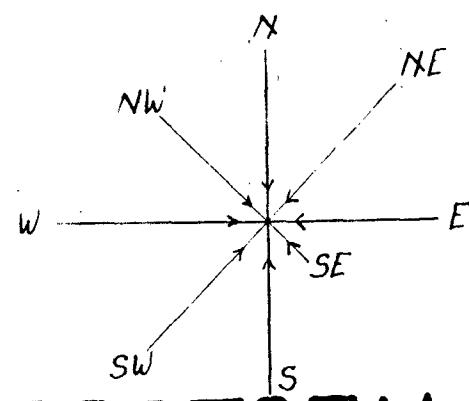
Višina = 16 cm



## POSTOJNA

jakost vetrov v januarju 1949/58.

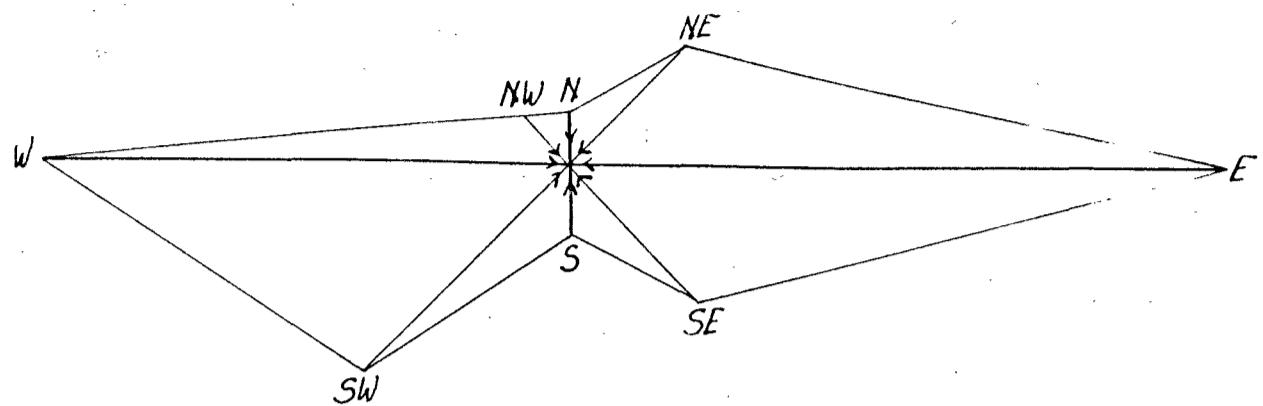
Merilo : jakost 1B = 1cm



## POSTOJNA

jakost vetra v juliju 1949/58.

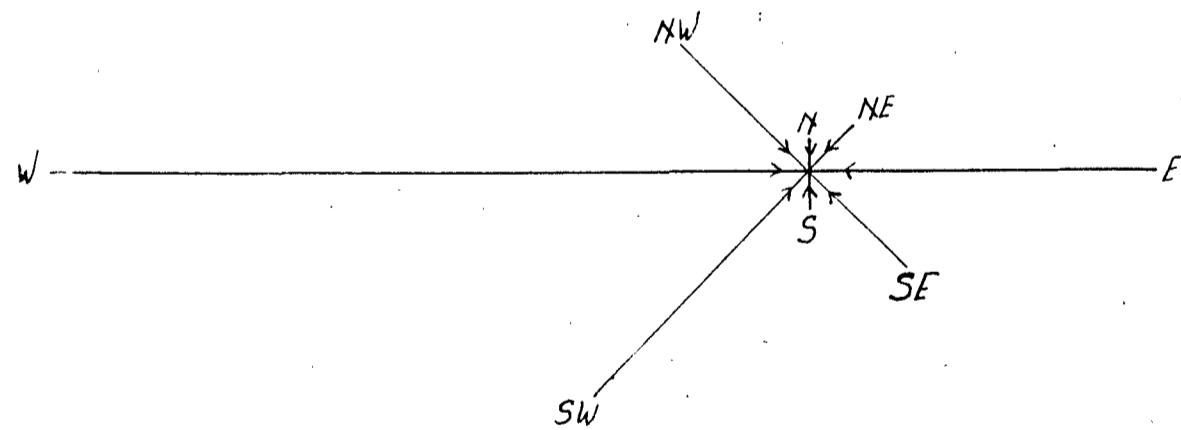
Merilo : jakost 1B = 1cm



Roža vetrov v januarju na **BLOKAH**

po podatkih za RAKITNO

Merilo : 1mm = frekvenci 2.

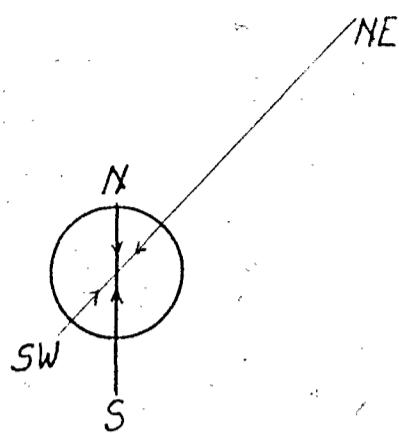


Roža vetrov v juliju na **BLOKAH**

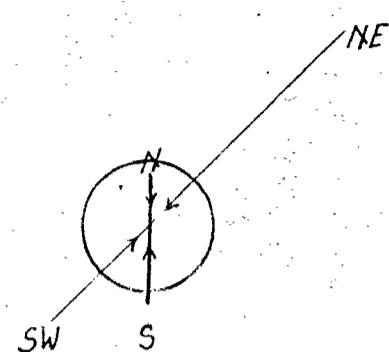
po podatkih za RAKITNO

Merilo : 1mm = frekvenci 2.

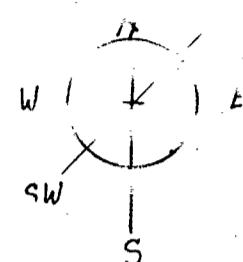
JANJAR



JULIJ



ZETI



## GRASČINA SNEŽNIK

pogostnost vetrovnih smeri za dobo 1981-10

Merilo: 1mm = pogostnost 1.

Univ. asistent Vera Gregoričeva

### Petrografski opis matične podlage v revirju Ravnik

Gozdni revir Ravnik z Lanskim vrhom na Notranjskem Krasu pripada Logaški planoti. Pretežno so tu skladi nagnjeni proti jugozahodu. Zato prihajajo od zahoda proti vzhodu vedno starejši skladi na površje. Ob severovzhodnem robu Planinskega polja poteka prelom, ki se vleče sem od Idrije mimo Hotičice v dinarski smeri /NW-SE/. Ob prelому, ki poteka od Kalce mimo Logatca proti Vrhniku se je pogreznila Logaška planota. Vendar ugrezanje ni bilo enakomerno, proti vzhodu je pojemalo.

V revirju samem ni velikih višinskih razlik. Pobočja se polagoma znižujejo v polkrogu od severa proti jugu, proti Planinskemu polju. Južni del revirja je plitvo skledasto izoblikovan. Močno so razvite kraške oblike. Vzrok za to so že kamenine, temeljna podlaga sama. Tu so predvsem zastopani apnenci, dolomitizirani apneni in dolomiti. Zelo lepo se vidi na terenu, da so najbolj razvite kraške oblike v apnencih, že manj v dolomitiziranih apnencih in komaj še v dolomitu samem. Predpogoj za nastanek kraških oblik so karbonatne kamenine in predvsem njihova pretrrost. Poleg dveh glavnih prelomov /idrijskega in mimo Kalce/, ki potekata v bližini našegaterena, opazujemo še več manjših. Tako najdemo tektonsko porušene kamenine v severovzhodnem predelu Ravnika, malo pod Oblim vrhom v smeri NW-SE. Tu je dolomitizirani apnenec v nekaj metrov širokem pasu pretrd, zmečkan in znova zlepljen s karbonatnim vezivom. Dobro so vidne tudi tektonske drse. Kamenina ima na površini spremenjeno barvo iz skoraj bele v opekasto rdečo. Na drsnih ploskvah so številne bele kalcitne zajede. Poleg tega pa zavisi oblika terena tudi še od petrografskega značaja kamenine in celo od lege skladov. Tako so številne grtače in brezna še številnejša v svetlih apnencih kot v temnih ploščastih. Kljub močno razvitim kraškim oblikam je Ravnik lahko prehoden, seveda razen tam, kjer štrlijo skoraj navpični skladi iz površine. Tako je južnozahodno pobočje v apnencih tik pod Oblim vrhom.

Mnogo bolj razgiban v geomoffološkem pogledu je Lanski vrh, kjer so razgaljeni debeloskladoviti apnenci /1 m do 2 m in celo 2,5 m/. Sprva imajo rudistni svetli apnenci isto smer in vpad kot tankoploščasti temni apnenci na katerih ležijo /vpad proti jugozahodu/. Naklonski kot postaja polagoma vedno večji, skladi navpično štrle iz površine in se končno prevržejo v nasprotno smer /to se zelo dobro opazi ob cesti skozi 35 oddelek/. Tu opazujemo tudi številne drsne ploskve s kalcitnimi zajedami na rdečkasti površini drsne ploskve. Ponekod so vmes pasovi zmečkanih apnencev, ki prehajajo v rumenkasto do rdečkasto apneno kompaktno, a mehkejšo maso /daje močne reakcije s solno kislino/. V takih primerih se pojavljajo še približno 2 m debele plasti strukturne rumene do rdeče gline.

V revirju Ravnik z Lanskim vrhom so zastopane naslednje vrste kamenin, ki priradajo določenim geološkim formacijam:

#### Jufa :

1. Svetlosivi do sivi skladoviti apnenci
2. Svetel dolomitiziran apnenec

#### Spodnja kreda:

3. Sivi debeloskladoviti apnenci
4. Temni ploščasti apnenci
5. Temen peščen dolomit

#### Zgornja kreda:

6. Svetli rudistni apnenci

#### Eocen:

7. Flišni peščenjak.

Iz priložene geoško-petrografske karte v merilu 1:10000 je razvidno, kje nastopajo posamezne vrste kamenin.

Jura :

1. Svetlosivi do sivi apnenci so skladoviti /debelina skladov se menja od 0,25 do 0,50 m/. Struktura apnencov je jedrnata, gosta z značilnim školjkastim lomom. Ponekod spo prepreženi s tankimi skoraj lasastimi rdečkastimi žilicami. V drobnih razpokah v apnencih najdemo rdečo preperino. Relief v teh appencih je plitvo vrtačast. Včasih so svetlosivi apnenci tudi drobozrnate strukture kot v vzhodnem delu Rakove kukave. /16.odd./. Od lege skladov je odvisna tudi skalovitost terena. Povsod so skladi premaknjeni iz svoje prvotne vodoravne lege. Povprečen naklonski kot je  $20-25^{\circ}$ , zato poševno štrlico iz površine. Ponekod je njihova površina gladka, zaoblena in gola, drugod pa je prekrižan s številnimi mahovi. Če te odstranimo opazimo hrapavo površino apnencev. Svetli apnenci so bolj podvrženi kemičnemu izluževanju kot pa mehanskemu preperevanju. V mnogih primerih najdemo na njih globoka glinasta rdečkasta tla, vmes pa so kosi črnega roženca / $\text{SiO}_2$ / in rdeče železne oolitne rude. N.pr. v 28 in 29 oddelku.

2. Dolomitiziran apnenec je svetlosive do skoraj bele barve. V pretežni večini je zelo drobozrnat, kristalast, ter se sveti na prelomni površini. Redkeje najdemo tudi nekoliko bolj debelozrnatega. Ta ni tako trden, rad se drobi v pesek. Ob tektonskih črtah pa je tudi drobozrnat kompakten dolomitiziran apnenec mokasto zdrobljen. Vse oblike reagirajo s solno kislino, vendar ne tako močno kot apnenci. Po zunanjem izgledu pa so tipični dolomiti. Morfologija je tu mnogo bolj enostavna, površine so zravnane, zaobljene in porasle s travo /predvsem Carex pilosa/, le redke zaobljene skale štrlico iz podlage. Večinoma jih opazimo v nizkem useku ob cesti. V njih se uveljavlja predvsem mehansko preperevanje in so tla na njih bistveno drugačna od onih na apnencih. Dolomitizirani apnenci zavzemajo precejšnje površine predvsem severni in vzhodni predel Ravnika. V južnem pobočju Oblega vrha /2.oddelenje/ se svetli apnenci in dolomitizirani apnenci parkrat izmenjajo v okoli 20 m širokih pasovih preden zavzame večjo površino izključno dolomitiziran apnenec.

Spodnja kreda :

3. Sivi debeloskladoviti apnenci zavzemajo manjši predel na Ravniku. Skladi so debeli od 20 cm pa celo do 2m. Njihova struktura je jedrnata. Če apnence razkoljemo opazimo v notranjosti številne opekardeče vključke ali mala gnezda. Tudi površine med skladi t.i. lezike so rdečaste s številnimi belimi kalcitnimi zajedami na drsnih ploskvah. Konstantno padajo proti jugozahodu, naklon pa je  $20-25^{\circ}$ .

4. Temni ploščasti apnenci zavzemajo največje površine. Apnenci so buntuminozni in temnosive do črnejše barve. Struktura je v pretežni večini jedrnata, redkeje pa tudi drobozrana, školjkastega loma. Plasti so tanke okoli 10-20 cm, vmes pa so pogosto tudi skrilave temnosive lapornate plasti. Na prepereli površini so svetlo do umazanosive barve, ker je organska snov, ki se nahaja v kamenini izgubila na zraku svojo temno barvo. V teh apnencih je skalovitost površine manjša, kar zavisi od preperevanja in lege skladov. Skladi imajo tu manjše naklone, do  $10^{\circ}$  ali pa ležijo skoraj vodoravno kot v 19 oddelku. S preperevanjem dajejo dosti glinastih in organskih snovi za tvorjenje tal.

5. Temen peščen dolomit se bolj redko pojavlja in vedno v zvezi s temnimi tankoploščatimi apnenci s katerimi se izmenjuje v približno lo do 20 m širokih pasovih. Barve je umazanosive do rjavkaste in drobozrnate strukture, zato daje videz peščenjaka. Nastopa v tankih plasteh 10-20 cm debelih. Ni tako trden kot apnenec tudi ne tako obstojen, ker se rad drobi. Če ga tolčemo s kladivom ne daje zvoka kamenine, temveč kot bi tolkel po sprgnelem lesu. Po zunanjosti je podoben tankoploščastemu apnencu, zato ga je med njimi teže opaziti. Izdajajo ga gladke površine v gozdum ki so večinoma porastle s travo.

Zgornja kreda :

6. Svetli rudistni apnenci so razširjeni samo v Lanskem vrhu. Rudistni apnenci so debelo-skladoviti ter debelozrnate pa do zelo drobno zrnate, celo jedrnate strukture. Barve so skoraj bele, zelo svetlorjave, svetlosive pa do sive. V oddelkih 34, 32 in 33 pa tudi 35 so v usekih ob cesti dobro vidni številni fosilni ostanki školjk - Rudistov, tako v debelozrnatih kot jedrnatih apnencih. Skladi so debeli od 1 m do 2 m in celo 2,5 m. Sprva ležijo konkordantno na temnih tankoploščastih apnencih /v 34.odd./. Polagoma postaja naklonski kot večji, kmalu stoje skladi navpično, nato pa se prevržejo v nasprotno smer. Kjer stoje skladi navpično je njihova debelina le 10-20 cm. Tu so precej pretrti in celo zmečkani. V takih kameninah je precej opekasto rdečih prehodov, ki še reagirajo s solno kislino. Nad pretrtimi conami v skledasto izoblikovani apnenčasti podlagi so rdeče strukturne gline do 2 m dna debelo Drugače pa je v rudistnih apnencih zelo razgibana skalnata površina, da je teren skoraj težko prehoden. Namreč skladi štrlijo iz površine kot ogromne nagnjene stopnice. Na taki neravni podlagi ni enakomerno debele plasti zemlje. Ponekad so skale popolnoma gole, v neposredni bližini pa so med skladi ali v razpokah celo globoka tla. V teh apnencih je manj vrtač, večinoma plitvih, dosti pa je globokih prepadnih breznov.

Eocen :

7. Flišni peščenjak se v manjših krfah pojavlja v Lanskem vrhu kot erozijski ostanki. Nastopa v skoraj vodoravnih, 10-15 cm debelih plasteh. Dobro vidni so peščenjaki v 34.oddelku ob cesti na dolžini le okoli 15 m. Tu ležijo med rudistnimi apnenci okoli 2 m na debelo. Preko peščenjakov je naložena rumeno-rjava prst, popolnoma iste barve kot prepereli peščenjak.

Eocenski flišni peščenjak se pojavlja v tako majhnih nahajališčih, da ni pomemben za tvorbo tal.

Razširjenost posameznih vrst kamenin, ki so tu opisane je razvidna iz pri- ložene geološko-petrografske karte.

Na Ravniku in v Lanskem vrhu lahko opazimo, da je važna tudi lega skladov. Videti je, da jelka boljše uspeva na navpičnih do močno nagnjenih skladovitih apnen- cih, kjer se med skladi pa tudi v razpokah nabere več zemlje. Zato lahko požene globoko med sklade svojo srčno ali glavno korenino. Če pa zadene na poševno ležeče ali vodo- ravne sklade požene svojo glavno korenino vzdolž skleta, zato preneha višinski pri- stek in jelka dobi značilen raven-dežnikast vrh. Jelka na dolomitu ne uspeva dobro, ker je izravnana površina skoraj nepropustna in brez večjih razpok.

Na dolomitu pa dobro uspeva smreka, ker je njen koreninski sistem hori- zontalno razpletten. Dobro uspeva lahko na plitvih tleh tik nad dolomitom, pa tudi na nagnjenih skladih apnanca, ker tu prilagodi koreninski sistem površini matične podlage.

Stevilne sklale, ki štrle iz povrsine na Ravniku so večinoma prekrite z raznimi mahovi, ki zadržujejo vlago v sicer kraškem svetu. V goli skalnati površini bi zakraševanje še hitreje napredovalo.

Tudi režim vode v tleh je odvisen od lege skladov. Vodoravno ležeči skladi dalj časa zadržujejo padavinsko vodo na svoji površini, seveda če niso preveč pretrti ali razpokani. Vzdolž navpičnih ali nagnjenih skladov pa voda hitreje odteka v notranjost in je za rastlinstvo na ta način izgubljena.

Od mikroreliefa matične podlage in njenega petrografskega značaja je od- visen nastanek in globina tač, režim vode ter s tem v zvezi rast gozdnega drevja in intenziteta prirostka.

**Pedoleška raziskovanja tal v revirju  
Ravnik in Lanki vrh.**

Pedološke raziskovanja tal v revirju Ravnik in Lanski vrh.

Tla v obeh predelih /Ravnik in Lanski vrh/spadajo v pedogenetskem osiru v sledeče zaporedje

- 1 litesel
- 2 sureva humusna karbenatna
- 3 sureve rendzine skeletne
- 4 rjava na karbenatu plitva
- 5 rjava na karbenatu glebeka
- 6 rjava zakisana
- 7 rjava podzeljena.

Ta pedogenetski pregled se nanaša predvsem na mineralne gradnje profilev.Poleg tega pa je upoštevati še organski profil.Ta se ne pokriva vselej z zgornjo pedogenetsko razdelitvijo, temveč je lahko razprestranjen neodvisno od mineralne pedlage na raznih tipih.Srečujemo mnogo humusa s hitrim razvojem organske snovi "mull", "kryptomull"/vendar pa se tudi obširne površine z manj ali bolj zadržanim razkrajanjem-/ "meder" ter surev humus/.Zato je število različnih pedeleških oblik na vsem področju velike.Vendar pa večina njih nastopa v drebne vzorčasti mezaični mešanici,skalevitost,plitev skeletni profil,gleblja tla včasih v pasevih,včasih same v řepih se vrste in zavzemajo pretežni del površine.Ie manjša se področja,kjer en sam pedološki tip zavzema tako velike površine,da ga je tudi mogeče kartografsko zajeti,ket samestejne,homogene talne enote.Tak mezaični razpered tal pedologija označuje kot talne komplekse.

Tla Ravnika in Lanskega vrha predstavlja v veliki večini talne komplekse.Z drugimi besedami:skoro na vsoj površini srečujemo vse ali večino pedeleških talnih oblik še na razmeroma mali površini,recimo na 1 ha /ali celo na mnogo manjši/.Vendar se pesamezni talni kompleksi med seboj razlikujejo po tem,v kakšni meri se v njih zastopane pesamezne pedeleške enote.Zato se pri posnemanju takih področij ket je naš,za kartografijske poslužujeme take zvane talne enote.Talna enota je kompleks raznih pedeleških oblik.Pri kartografinju geodnih tal za dolečanje značilnosti talne enote po navadi zadestuje opis prevladajočega talnega profila.Opis estalih členov,take talne asociacije pa je potreben v kolikor ene bistvene vplivajo na rastiščne pogojne na detični talni enoti.

V talni karti pesamezne talne enote zaradi enostavnosti označamo po prevladujoči pedeleški obliku.Take smo postopali tudi v našem primeru.Da bi se izognili napačnemu telmačenju,je pri čitanju talne karte treba upoštevati,da se pod pedosistematskimi nazivi označene asociacije raznih tipov v asociaciji tal.

Pedogenetski pogojji.

V naslednjem na kratko obravnavamo tiste pedogenetske faktorje,ki so na našem področju specifične vplivali na razvoj talne edeje.

KLIMA. Področje je sicer zmerne male. Topografske in geografske razlike niso take, da bi povzročale kakšne večje razlike v splošni klimi, zato tudi ni opažati klimatogenih diferencijacij v talni edeji. Mikroklimatske razlike v številnih vrtačah, se zdi, da niso velike, njih vpliv na razlike v teh ni opazen/ket je to n.pr. reden pojav na večjih nadmorskih višinah na Notranjskem/. Deležna mikroklimatska razlike povzroča ekspozicija terena, ki je v splošnem orientirana na jugozapad. Bolj eksponirani tereni predstavljajo nekoliko teplejša rastišča, vendar pa vpliv teh topotnih razlik v razvoju tal ni opazen.

GEOLOŠKI in PETROGRFSKI VPLIVI. Geologija je predstavljena posebej v geološki karti in komentarju. Tam je tudi povedano, kako posamezne petrografske formacije vplivajo na razvoj tal. Vendar pa se potrebno nekatere pripombe. Upoštevati je, da je skalnate lesišče tal, kljub različni geološki staresti in petrografske razlikam, vendar je kemične zele enake ali srednje in da v dinamiki talnih procesov deluje kemična izenačevalnost/ te je v ameri kalcifikacije/ na vsem področju. To je eden ed vzrokov, da se moje v geološki in pedološki karti ne pokrivajo. Nadalje je treba upoštevati, da mineralni substrat, na katerem se tverije tla, ni vedno nastal samo iz netopnega estanka po karbonatih. Posebno na severovzhodnem robu revirja so precej debele plasti zemlje, katere geološke perekole ni ugetevljene. Zelo verjeten je njen celični nastanek. Ta plast se zelo razlikuje v debelini, mestoma je bila ugetevljena globina več metrov, drugod pa je plast čisto tenka. Ta material se je mogel vsestti na različne karbonatne podlage, v različni debelini ter se pomešal z netopnim estankom karbonatov. Geološka oz.petrografska karta teh stilnih razlik ne zajema. V tem je tudi vzrok te, da se moje geoloških enot ne ujemajo s pedološkimi.

Geološka karta predstavlja geološke debe in njihove petrografske značilnosti. Za kvalifikacijo rastišč pa se v našem primeru bolj ket petrografske lastnosti skalnate podlage odgeverne geomorfološke oblike, stratigrafija in razni drobni tehtenski pojavi, n.pr. lega skladov, kraški ogrezi, prelomi itd. Iz geološkega poročila je razvidno, da pa v tem oziru vlada na našem področju zelo velika pestrost. Ravne ti pojavi pa se v največji meri odgovarjajo za globine zemljovitih profilov, za skalovitost, vodedržnost. Vodoravni skladi imajo praviloma mnoge globlje profile tal, na nagnjenih je večja skalovitost, več plitvih oblik tal, obenem pa globoki žepi zemlje. Prav poseben primer predstavlja gosta vrtačasta površina s svojim specifičnim reliefom, kjer se neprestane vrste vsa pedogenetska zaperedja od litesola do podzela na razdalje le par metrov. Ker na vsem našem področju nimamo večjih geoloških in geomorfoloških homogenih površin, zato tudi vsi našeti pojavi deprimira velike mezaične pestrosti talne edeje.

VEGETACIJA, ket pedogenetski faktor na področju Ravnika v veliki meri deluje kot izenačevalni element. Tla se drobno-mezaične take različne, da se do neke mere v stanju nositi rastlinstvo z zelo različnimi rastnimi zahtevami/n.pr. plitva in globoka, vlažna in suha, mečna kisla, neutralna do slaba alkalna rastišča se nahajajo druge poleg drugega. Tla predstavljajo torej zele toleranten delež rastnih

pogojev, do izraza pa bolj pribajajo ostali ekološki pogoji, posebno klima. Ekološki klimaks se zdi da je mešani gozd jelke z listovci-pričemur so močneje zastopani listnati elementi z veliko virulenco gérmišnih elementov. Ta tendenca vegetacije je na vsem področju zelo enakosmerna. Taka vegetacijska oddaja povzroča v glavnem razvoj rjavih tal ter mulhumuznega organskega profila. V svojih konifernih sukcezijskih fazah-naravnih in tudi umetnih, po gospodarenju povzročenih-pa gre pedogenetski proces v smer opodzoljenja. Bolj izraziti podsoljni profili se morejo izoblikovati le tam, kjer je zemlja globoka in mikroklima nekoliko vlažnejša n.pr. na nanosih/eolskih?/nekarbonatnega izvora ali pa v dnu vrtačastega reliefa. Vendar je proces podzoljanja slab, upira se mu kalcifikacijski učinek karbonatne podlage ter zavirajoči učinek listnate paze vegetacije. Značilen je sledeči pojav. Debele plasti omenjene zemlje nekarbonatnega izvora/n.pr.v odd.:28,21/predstavljajo reliktne podsole, zelo kisle, deloma erodirane. Ta tla predstavljajo matični substrat za recentni tlotvorni proces, ki poteka pod vegetacijsko združbo Abieto fagetum. Tla so se regradira- la v manj kisla rjava. Še bolj je opazna regradacija tal v smeri rjavih pod vplivom bogate stelje, leske, ki se razraste izredno hitro povsod, kjer pa se pokrovnost gornjega sloja zmanjša.

Nasprotno pa se opaža, da je naravna zarast Abieto fagetum-a različno odklonjena pod vplivom gospodarjenja v gozdu v smeri konifer. Tu opažamo akumulacijo surovega humusa in deljno celo nastajanje izrasitega A<sub>2</sub> horizonta.

#### Talne oblike.

V naslednjem so opisani talni tipi in podtipi, v oblikah ki so značilne za naše področje. V opisu si sledi v razvojnem zaporedju od nerazvitih kameničč do močno opodsoljenih tal.

#### I. Kameničč- litosol.

Velik odstotek površine je skalnat. Skale so ali gole ali pokrite s tenko odejo mahu, lišajev itd. O talnem profilu v pravem smislu tu ne moremo govoriti, toda v gozdu je to del aktivnega raztišča, ki ga prištevajo k <sup>rdn</sup> gornjim tlom. Na Ravniku je delež kameničč zelo velik. V posameznih talnih enotah presega 50 % površine. Oblike so različne, nekje so to posamezne skale, drugod skupina skal. V okviru 4. talne enote skalovite površine prevladujejo 1.s.kot razmeroma velike in debele skale. Tudi v 3. talni enoti skalovitost površinsko prevladuje, toda tu v obliki drobnejšega pobočnega grušča. Ta predstavlja ogrodje med katerega so vraščena humusno karbonatna tla, dočim med skalami v 4. talni enoti plitva rjava in globoka rjava tla napoljujejo žope in raspoke. Ekološka vrednost teh dveh kameničč/cba z nad 50 % površine/ je seveda zelo različna.

## 2. Surovo humusno karbonatna.

Razpoke, špranje med kamenjem in skalami so napolnjene s humusom brez ali pa le z malo količino mineralne zemlje. Taka humusna zemlja se nahaja v tanki plasti tudi na skalovitih površinah pod blazino mahu. Ta tla le redko tvorajo kontinuiran vertikalni profil, temveč kot stalni spremjevalec gozdnega litosola se prilagajo njegovim konturam. Humus spada v skupino prhline/moder-humus/ je drobno grudičast ali tudi košničasto-gobast, njegova reakcija se giblje med pH=5 do pH=6, kar je odvisno od oddaljenosti od karbonatnega kamenja. Količina organske snovi se giblje od 40 - 65%, razmerje C/N med 16 in 22. V humusu je mnogo drobne favne, dočim deževnikov ni, tudi drobne korenine so dobro razvite, včasih zelo gosto.

Oblike teh tal so zelo različne, odvisne od prirode kamenitosti ter od vegetacijske odeje. Najbolj so razvite v okviru talne enote številka 5. Tu podajamo skico "profila" iz odd. 2".

- 2 - 0 cm A<sub>oo</sub> hor., mah, listje in droben pm opad.
- 0 - 14 cm H - hor., grudičast črn humus, gosto prepreden s koreninami, vlažen, napoljuje prostor/10-20% volumna/med robatim kamenjem pobočnega grušča svetlosivega apnenca poprečnega premera 20 cm.
- 14-25 cm A<sub>1</sub> hor., pore deloma napolnjene z drobnajšim kamenjem iz preperine, ki zavzemajo manj kot 10% volumna-pojavljuje se tudi prazne votline/kaverne/.
- 25 - ? horizont skale, z malo preperine v razpokah.

## 3. Surova skeletna rendzina.

Rendzine so na področju Ravnika zelo razširjene, vendar pa ne v kompaktnih nepretrganih površinah, temveč lokalno razmetane sred drugih talnih oblik, kjer so zastopane v različnem odstotku. Največ jih je v družbi s litosoli in plitvimi rjavimi tlemi, kjer tvorijo prehodno stopnjo. Ta talni profil je najbolj razširjen na območju 3. talne enote na svetlosivih jurskih apnenicah, vendar pa ga srečujemo tudi na ostalih karbonatnih sedimentih. Podajamo značilen opis talnega profila 8. odd.

- 3 - 0 cm A<sub>oo</sub> hor., listje, iglice itd., mah.
- 0 - 2 cm A<sub>o</sub> hor., sledi int. delovanje drobne talne favne.
- 2 - 4 cm H hor., temnorjav, vlaknasto prekoreninjen fin humus, postopno prehaja v
- 4 - 15 cm A<sub>1</sub> hor., zelo temnosivorjav, grud. trdna struktura 2 mm ilovnato glinast, droben in debel skelet z globino narašča.
- 15-25 cm AC hor., barva postaja svetlejša, skeletnost narašča. V razpokah nekoliko glinaste terra fuscae.

### Analitski podatki.

Horizont	pH/KCl/	Humus	Zarožguba	N	C/N
H	6.20				
A <sub>1</sub>	6.65	14.3	36.4	0.68	12

#### 4.Rjava na karbonatu, plitva.

Ta talni tip najdemo na vseh karbonatnih podlogah toda večinoma le na malih površinah razen na svetlosivih in sivih skladovih jurskih apnencih ter na temnih ploščastih apnencih spodnje krede, kjer jih je zelo mnogo ali pa celo prevladujejo. Razvila se se na močno skeletni preperini, preostali na apnencih brez ali pa samo z malo količino drugega /alohtonenega/materijala. Večji del nastopa v asociaciji s skalovito površino/ki jo je do 10, izjemoma do 15% in nekoliko manj s surovo rendzino. Med rendzino ter plitvimi rjavimi so pogoste vmesne oblike. V manjši meri pa se pojavlja v tej asociaciji še globoka rjava karbonatna tla.

Navajamo značilen profil teh tal iz odd. 22.

- 3 - 0 cm A<sub>00</sub> hor., listi, iglice, in ostali opad.
- 0-4 cm A<sub>1</sub> hor., temnosivorjav, 10 yR 4/2 il. gosto prepleten s koreninami, humozem, drobno zrnato grudičast, robato apnenčasto kamenje do 8 cm, difuzen prehod v
- 4-25 cm, B<sub>1</sub> hor., temnorjav 10 y R 4/3 il. glinast, trdne poligonalne grudice do 3 mm, drobljiv, z mehanično organsko snovjo, do 20% apnenčastega skeleta, prehaja v
- > 25 cm C hor., gl. 10 y R 4/3, skeletnost hitro narašča, zemlja sega globlje samo v razpokah.

Ta profil je zelo splošno razširjen tudi v morfološko enaki, toda nekoliko drugačni barvni varianti: A<sub>1</sub> je lahko temnordečkastorjav 5 yR 3/2 ali pa temnorjav 7.5 y R 3/2,

B<sub>1</sub> temnordečkastorjav 5 y R 3/4.

#### Analitski podatki

Horizont	pH/KCl/	Humus	N	C/N
A <sub>1</sub>	5.9	7.57	0.31	14
B <sub>1</sub>	6.1	3.32	0.17	11

#### 2.Rjava na karbonatu, globoka.

Ta talni tip nastopa na zelo skalovitih področjih, pretežno na debelo skladovitih in na temno ploščnatih spodnje krednih apnencih. Globoki profili zemlje se nahajajo kot ţepi med nekoliko nagnjenimi /nad 20°/, skladovitimi skalami, ki v poprečju zavzemajo nad polovico površine/litosol/. V ţepih se nahaja terra fissa neenotne barve, na gosto in brez pravega reda se pojavlja zdaj rjava, zdaj rdečerjava zemlja. Rjavi ţepi se na splošno bolj globoko kot rdeči. Na vides med rdečo in rjavo varianto razen barve ni drugih razlik. Posebno značilna /trdna poligonalna struktura. Globina in obsegnost ţepov zemlje je zelo različna, v zemlji ni drobnega skeleta, pač pa posamezni večji kamni, obdani z zemljo v kateri se polagoma "raztapljam".

Razkroj organske snovi na teh tleh je hiter, zato organski profil slabu razvit. A<sub>1</sub> je tenek, nerazvit, kemična analiza pokazuje precejšnje količine nevidnega humusa/kripto humusa/. Horizonti brez velikih razlik difuzno prehajajo drug v drugega. Opoža se intenzivno delovanje deževnikov. Reakcija v A<sub>1</sub> ho-

risontu je slabo kisla, okrog pH = 6.0.B<sub>1</sub> in B<sub>2</sub> horizont sta za 1/2 do 1 enoto pH bolj kisla. Vendar pa je reakcija tudi odvisna od oddaljenosti od karbonatnih sten, ki obdajajo Žepa. V njihovi bližini se reakcija približuje nevtralni, medtem ko je sredina Žepa lahko močno kisla, pH < 5 tako imamo na malih razdaljah zelo široke amplitude pH. Podajamo tipičen primer teh tal/sredina Žepa/iz odd. 19.

2- 0 cm A<sub>00</sub> hor., gozdni opad, prehaja v

0- 1 cm A<sub>0</sub> hor., fermentacijski ter miniaturalni H-hor.

1-4 cm A<sub>1</sub> hor., il. temnosivorjav, 10 Y R 4/2, drobno grudičast, sprstenina, mnogo izmeđkov črvov, polagoma prehaja v

4-12 cm B<sub>1</sub> hor., glinasto ilovnat, rjav 10Y R 5/3, poliedr. trdna struktura 2 mm, malo korenin, prehaja difuzno v

12-45cm B<sub>2</sub> hor., glinasto ilovnat, struktturni agregati 3-4 mm, drobljiv posamezne skale.

#### Analitski rezultati.

Horizont	pH/KCl/	Humus	N	C/N
A <sub>1</sub>	5.85	6.27	0.30	12
B <sub>1</sub>	5.40	3.25	0.16	12
B <sub>2</sub>	5.50	2.20	0.13	11

#### 6. Rjava kisla.

Na Lanskem vrhu, v odd.: 33, 35 in 36 se nahajata dve manjši enklavi flišnih peščenjakov, sred rudist. svetlih apnenocov. Vpliv flišnega materiala sega tudi isven zasega same flišne kameninske podlage. Na tem substratu se je razvila precej homogeno oblika kislih rjavih tal, ki jo najdemo samo na tem področju. Profil je najbolj soroden prejšnjemu tipu to je globokim rjavim na karbonatu. Vendar pa so tu nekatere razlike. Tla se ne nahajajo samo v Žepih, temveč precej enakomerne prekrivajo skalnato ležišče tako, da na površje prihaja le malo žive skale/ ± 5% površine/. Globina zemlje je sicer neenakomerna vsled razjedenosti kameninske podlage - vendar pa je mnogo bolj enakomerna kot pa pri spredaj opisanih globokih rjavih. Tudi mikrorelief je bolj miren. Barva tal je svetlejša od bledorjave do rjav-kasto rumene/10Y R 6/3 do 6/6/, tekstura je finejša, struktura manj izrazita. Spada v skupino Braunlehm-ov. Organski vrhni horizont pa se ne razlikuje od rjavih tal na karbonatu.

Profil iz odd. 33 in gležna takole:

2- 0 cm A<sub>00</sub> hor., gozdni opad

0-2 cm A<sub>0</sub> hor., biološko zelo aktiven, črvi, miši,  
H hor., miniaturen, tvori prehod v

2-5 cm A<sub>1</sub> hor., glinasto ilovnat, svetlorumenkastorjav, struktura slabo izražena, zgoščen, nekoliko plastičen, difuzen prehod v

5-22 cm B<sub>1</sub> hor., glinasto ilovnat, svetlorumenkastorjav, slaba nepravilna struktura, zelo difuzen prehod v

22-40 cm B<sub>2</sub> hor., naraščajoča strukturnost in karbonatna skeletnost.

>40 C - hor., močno skeleten z glinasto preperino med skeletonom in v razpokah.

Analitski podatki.

Horizont	pH v KCl	Humus	N	C/N
A <sub>1</sub>	5.1	6.35	0.20	18
B <sub>1</sub>	4.6	3.20	0.11	17
B <sub>2</sub>	4.8	1.95		

Zrjava podzolija.

Na vsem vzhodnem in severnem robu revirja Ravnik, se nahajajo obširne, večjidel sklenjene površine globoke zemlje, ki po vseh znakih ne izvira iz netopljivega ostanka po karbonatih, temveč je drugačnega, po vsej verjetnosti eolskega izvora. Večinoma leži na dokaj vodoravnih skladih jurskega dolomitiziranega apnenca. Vendar pa pojavljanje teh tal ni omejeno samo na to geološko podlago. Relief je tu večinoma raven ali slabo valovit, vrtač je malo in so manjše ter mirno zaobljene, ves mezorelief je dosti miren, mikrorelief je raven, skalovitost je neznatna le redko presega 5 % površine. Zdi se, da so se v nekem davnejšem tlo-tvornem procesu na tem materialu razvila podzoljna tla z izredno debelim akumulacijskim B horizontom zgoščen, s poliedrično strukturo z mangansko črno prevleko z globino agregati postajajo zelo veliki. Ta horizont je tipičen za takozvane diluvialne ilovice, ki jih najdemo na Dolenjskem. Tudi reliktni A<sub>2</sub> horizont je zelo debel tam kjer je ohranjen. Na mnogih mestih je namreč erodiran. V reliktem B horizontu je mnogo novotvorb. železovih bobovcev, v globljih predelih B-horizonta so navzoči tudi mnogi ostrorobi roženci. A horizonti reliktnega procesa dosegajo precejšnjo globino. Na teh reliktnih tleh se je najbrže posneje pod vplivom listnate vegetacije proces opodzoljevanja ustavil in so se tla nekoliko regradirala v smeri rjavih. Na tem substratu se vrši recentna talna tvorba, ki se je stabilizirala na bazi kislih rjavih, ki so v večji ali manjši meri opodzoljena. Recentni proces je viden v vrhnjih horizontih, dočim so spodnji horizonti produkt starejših procesov. Vendar imamo tudi mnogo primerov kjer spodnjih reliktnih horizontov ni, kajti karbonatna podlaga se nahaja v zelo različni globini. Nekje prihaja celo na površje.

Podajamo primer profila iz odd. 28 b.

4 - 0 cm A<sub>00</sub> hor., bukov opad

0 - 3 cm A<sub>0</sub> hor., zelo gosto prekorenjen, mnogo izmeđkov in sledov faune, nemakomerne prehaja v

3-10 cm A<sub>1</sub> hor., meljasta il. zelo temno sivorjav/10 YR 3/2/ostrorobe trde grude  
3 cm, mezostruktura 6 mm, mikrostruktura 1 mm, nullhumus, postopen  
prehod v

10-30 cm A<sub>2</sub>/B hor., meljasta il. rumenk storjav, poliedrične strukture, mezo 1 cm,  
mikro 2 mm, zelo homogen.

30-80 cm C<sub>1</sub> hor., peščeno ilovnat, sivkasto-oker barve, orehaste strukture, makro  
neobstojni, mikro do 2 mm, še precej korenin, nekaj glejnih žil,  
postopoma nekaj več skeleta difuzen prehod v

80-140 cm C<sub>2</sub> hor., il. peščen, slabo izražene makro strukture, mnogo temnosivih in rjastih prevlek, struktturnih agregatov, mikroestr. 2-4 mm, mnogo konkrecij, mnogo vertikalnih rovov črva ed 2-4 cm Ø.

Horizont	pH/KCl/	Humus	N	C/N
A <sub>0</sub>	5.5			
A <sub>1</sub>	6.1	12.32	0.38	19
B/A <sub>2</sub>	4.6	4.12	0.16	14
C <sub>1</sub>	4.5			
C <sub>2</sub>	4.6			

V sredi te enote najdem na mestih, kjer so bila prvotna tla ero=dirana tudi profile s bolj izrazitim A<sub>2</sub> hor. Večinoma se tu nahaja več jelke. Vendar je ta varianta sorazmerno malo razširjena. Zato je pri kartografskem posnetku nismo posebej upoštevali. Navajamo tu primer iz odd. 21 a.

58

5 - 0 cm A<sub>00</sub> hor., večinoma odpad jelke, prehaja v zelo tenak horizont  
0 - 1 cm H hor., temen, kosmičast, prekoreninjen humus, pH = 5, oster prehod v  
1 - 12 cm A<sub>2</sub> hor., rjav/ 10Y R 5/3/nestrukturen, trd oster, neelakomeren pre=  
hod v  
> 12 cm C<sub>1</sub> hor., enak prejšnjemu opisu.

### Talne enote

Kot smo navedli že popreje, se na področju vsega revirja skoraj nikjer ne nahajajo posamezni talni tipi homogeno, temveč se povsed ponekoli prepletajo med seboj na tako malih razdaljah, da jih je kartografsko nemogoče zajeti celo v najmanjšem merilu. Pri izdelavi pedološke karte smo postopali tako, da smo ugotovili prevladujoči tip tal, oz. dotično talne oblike, ki ekološko najbolj vpliva na gozdno zarast oz. njeno združbo. Tako smo določili talne enote. Talna enota torej ni identična s pedološko enoto/tipom/ali podtipom/, temveč v našem revirju predstavlja asociacijo raznih pedo-tipov. Talne enote v karti so imenovane po tistih talnih tipih ali podtipih, ki so na njihovem področju najbolj značilne oziroma najbolj ekološko pomembna. Izločili smo 8 talnih enot. Tu sledi njihov opis.

#### I. Talna enota

Značilna talna oblika: surova humusna karbonatna tla.

V tej enoti prevladuje litosol, ki zavzema večino površine ter surova humusno-karbonatna tla/glej opis talnih oblik št. 1 in št. 2/. Ostale talne oblike so tu redke.

Lega: pod notranjimi robovi hrbta, ki obdaja Ravnik v odd. 29, 6, 1, 2 ter ma-  
lo v njihovih sosednih oddelkih. Pobočja, naklonjena precej enakomerno  $20-25^{\circ}$ , sko-  
ro brez vrtač. Mezorelief naguban, grušč pobočni, dosti debel, enakomeren, premera 20-  
25 cm ploščate tendence. Svetlosivi jurski apnenci z malo rjava rdeče preperine v  
globini.

Grušč je pokrit z mahom, *Ctedinidium moluscum* ter *Mercurialis perennis*.  
Rodovitnost tal za drevesno vegetacijo je mala. Les je kratek. Prevladuje bukev.  
Raztisčje je sušno, vendar je v oddelku 29 nekoliko vlažnejše vsled ekspozicije.

## II. talna enota: značilna talna oblika: surova skeletna rendzina

Tudi v tej enoti prevladuje litosol, značilnost enoti pa daje surova  
rendzina/Primerjaj opise talnih oblik 1 in 3./V manjši meri pa se pojavlja-  
jo še druge oblike tal.

Lega: Najbolj je razvita v sredini revirja, v odd. 7, 8, 12, 13, 17, 18 in v  
njihovi neposredni okolini. Podlago ji tvorijo največ svetlosivi in sivi apnen-  
ci jure. V Lanskem vrhu pa se nahaja tudi na rudastih apnencih. Skladi so strmi  
marsikje vertikalni z globokimi razpokami in ozkimi žepi zemlje. Makrorelief je  
valovito dno Široke kotline, mezorelief je nenavadno razburkan, sestavlja ga si-  
stem nepretrganega vrtačastega sveta. Med vrtačami so samo grebeni, sestavljeni  
po večini iz debelih skal. Za vrtače je značilno, da so male s skalovitim robo-  
vi ter vodoravnim dnem. Ta dna vrtač v vsoti tvorijo precejšen del celotne povr-  
šine vendar so glavni nosilec gozda skalnati robovi vrtač ter sedla med njimi.  
V dnu vrtač so v veliki meri tla globoka, kisla rjava in podsoljena. Kljub pre-  
cejšnji površini pa ta dva tipa za rast gozda ne izgledata merodajna.

Vegetacija: na območju te enote so nastopani naravni sestoji, toda prev-  
ladujejo kulture. So to nekaki fragmentarni *Abieto picetum*, bukve je v splošnem  
zelo malo.

## III. talna enota

### značilna talna oblika: rjava tla na karbonatu, plitva.

V tej enoti prevladujejo rjava tla na karbonatu, plitva./Opis talne  
oblike št. 4/. Skalovitost dosega 10 - 15% površine. Dosti pogoste so manjše en-  
klave rjavih kislih podsoljenih/opis št. 7/ter tudi druge oblike rjavih tal, venu-  
dar smer vegetacij dajejo plitva rjava. Ta tla so razvita v glavnem na svetlih,  
drobno zrnatih apnencih s školjkastim lomom, precej jih je tudi na temnih plošča-  
tih apnencih. Skladi niso zelo nagnjeni. Na drugih apnencih je te enote le manj.  
Barva preperine je rdeče rjava.

Makrorelief te enote je rahlo valovit, mezorelief kaže precej kotlastih  
vrtač s skalnatim obrobnim vencem toda sicer mirnejše gladke oblike. Dno vrtač  
je okroglo kotlasto. V nasprotju z II. talno enoto, ki skoraj nima ravne površine  
je tu približno 1/2 ravna. Na teh te enote se nahaja tipičen gozd jelke in  
bukve.

#### IV.talna enota.

Značilna talna oblika: rjava tla na karbonatu globoka.

Skalovitest te enote je zelo velika, dosegca okrog 50%, vendar so te velike skale ali plešče blažje oblike. Zemljo v tej enoti tvorijo tla opisana pod St.5 kot rjava globoka. Oznaka "globoka" se tu nanaša le na manjši del površine t.j. na Škrbine in Žepe med skalami napolnjene z zemljico. Ta talna enota se nahaja v nepretrganem pasu v zdolž Železnice med odd.30-31 in odd.4 ter sega dalje v Lanskem vrhu. Geološko podlago tvorijo spodnje kredni apnenici, debelo skaloviti in temni ploščati. Enota je omejena samo na to petrografske podlago. Skladi so nekoliko magnjeni /približno 20° proti SW. Vsa enota je lahko jugozapadno poberšje, makrорelief je blag, vrtače so zelo redke toda velike, blagih oblik.

Naklon terena povzroča, da je ta enota bolj topla kot so ostale. Naklon skladov pa povzroča hitrejši odtok padavinske vode in s tem mestoma manjšo vlažnost rastišč. Vse to povzroča, da je rastišče bolj toplo kot so ostala. To je tudi verok, da se tu pojavlja več termofilnih rastlinskih elementov. Enota je v glavnem zaraščena s tipom Abieto fagetum s Vinca minor.

#### V.talna enota

Značilna talna oblika: rjava tla na karbonatu globoka.

Ta talna enota se nahaja samo v odd.2 ter deloma v sosednjih odd.1 in 3. Je to varianta IV.talne enote z bolj razvitim humoznim A<sub>1</sub> hor, kot je to ozemljeno v opisu te talne oblike/opis St.5/. Enota leži na južni eksponiciji obrobnega hrbta, naklon je dokaj enakomeren do 30°, je brez vrtač. Nad njim se nahaja pas poberšnega grušča/I.talna enota/. Površina je slabo valovita, mirna, skalovitest dosegca največ 20% površine. Podlago tvorijo jurski skladoviti apnenici, ki so močno pomešani s svetlimi dolomitiziranimi apnenici.

Ta enota je tako kot mnoge druge asociacije večjih talnih oblik. Poleg kamnišč se pogoste pojavljajo surove skeletne rendzine, pa tudi gleboka kislra rjava. Vendar med vsemi prevladujejo gleboka rjava na karbonatu.

Enota je zaraščena predvsem z jelko, bukve je manj. Izredno bujna pa je rast leske, ki dobavlja mnogo listnatega opada, ki povzroča, da je humusni A<sub>1</sub> hor. mnogo bolj razvit kot v drugih enotah. A<sub>1</sub> horizont je globok do 15 cm s gobastim mullhumusom zelo trdne strukture. Zelo mnogo je doževnikov izredno velikih dimenzij.

#### VI.talna enota.

Značilna talna oblika: rjava kislra.

Ta talna enota se nahaja samo v Lanskem vrhu odd.33, 35 in 36. Nahaja se tam razprostranjena dosti homogene. Zato opis talne oblike odgovarja tudi opisu te talne enote.

### VII.talna enota.

#### Značilna talna oblika:rjava kisla podzoljena.

Ta talna enota zavzema zelo velike površine, posebno na obronkih oddelkih revirja, v manjših površinah pa je pogosta v asociaciji z drugimi talnimi enotami rjavih tal na karbonatu. Za tla te enote je značilen profil opisan pod št. 7 rjava podzoljena. Pojavlja se povsed tam kjer se v procesu deluvijacije ali na drug način nastale debelejše plasti zemlje. Skalovitost te enote je neznatna, mezorelief je miren do slabo razgiban, vrtač je malo, se majhne in gladke.

V glavnem prevladujočim tipu profila edgovarjajo gozdni tipi Abieto fagetum s Omphalodesom, ki je pod vplivom gospodarjenja različno odklonjen. Tam kjer so favorizirane konifere je nastala mala plast surovega <sup>ego</sup> piasika humusa. Celotni mineralni profil kaže spremembe, predvsem nastajajoče A<sub>2</sub> horizont. Smrekova kultura in čistejši jelovi sestoji so sprožili to sekundarno podzoljavanje tal. Tako najdemo precej te bolj kisle variante na ravnih predelih v odd. 21, 17, 16 ob cesti ter v odd. 24, 20 in 13, ne zavzema pa nikjer večjih strnjeneh površin, da bi jo mogli kartografsko zajeti. Pod sklopom iglovcev/ ± 0.8/se na območju te enote pojavlja značilna kisla vegetacija/Polytrictum, Juzata/.

Leska je zelo razširjena, zastopana celo v strnjeneh sklopih in na kislih profilih. Vsake preraščenje silno razbhoti lesko. Leskov opad skupno z bukovim deluje v smeri regradacije kislih tal. Izgleda da so tla te enote v zelo labilnem ravovesju z vegetacijsko odojo ter da spremembe v strukturi zarasti zelo lahko in hitro povzroče tudi talne spremembe.

### VIII.talna enota.

Kot posebno talno enoto smo izdvojili velike vrtače./Kukave/8 v Ravniku ter 6 v Lanskem vrhu. Od neštetih manjših vrtač se razlikujejo samo po velikosti. V pedološkem oziru vrtače niso ena, zato pa tudi ni smatrati kot pedološko enoto v pravem smislu temveč zaradi svojstvene topografije kot neko gospodarsko specifično enoto.

Vrtače bi mogli v splošnem razdeliti na dve skupini: "aktivne" in "umirjene", ki se med seboj razlikujeta po mikroreliefu ter po pedološki gradnji. Te razlike so bile že opisane za male vrtače pri posameznih talnih enotah. Enake razlike obstojajo tudi pri velikih vrtačah, ki smo jih zaradi večjih dimenzij izdvojili kot VIII.talno enoto.

Kot primer "aktivnih" vrtač navajamo: Veliki dovo ter Mali dovo v odd. 14, Lška kukava v odd. 13, Kukavica v odd. 8, Ivanska kukava v odd. 25. Vse te se nahajajo v apnencih večinoma spodnje kretnih temnih ploščatih. Rakovska kukava je primer umirjene vrtače, nahaja se v jurskem dolomitiziranem apnencu. Aktivne vrtače imajo llijasto dno, severna stran/t.j. južna eksponicija/ je praviloma bolj kamenita kot južna, ki je pokrita včasih z dosti debelo plastjo zemlje. Temu primereno so na severni strani zastopane predvsem tele talne oblike: kameničča, surova humusno karbonatna, surove rendzine ter plitva rjava. Južne strani vrtač pa imajo le malo kamnišč, pač pa mnogo globokih rjavih, posebno pa je mnogo kislih rjavih in podzoljenih. V dnu vrtače, v kolikor je napolnjena z zemljo pa se nahajače ali kisla rjava, ali pa podzoljena tla. Vsi ti talni tipi in podtipi se v vrtačah nahajajo v

celo pisanim vzorcu ter je nemogoče ugotoviti, kateri površinsko prevlačuje. Med posameznimi vrtačami pa se tudi precejšnje pedoleške razlike.

Umirjena vrtača imajo v glavnem talno odejo snažilno ca dolično enote v kateri se nahajajo - pretežno je to kisla rjava opedzoljenja. Opredeljenje je v dnu praviloma močnejše, večjih mraciščnih pojavov v vrtačah ni opaziti. So celo nekateri znaki toplotnih vplivov; v dnu se dosti močne pojavljata jesen in lipo.

Gozdno gospodarstvo (OLO): .....

Gozdnogospodarsko območje: .....

Gospodarska enota: ..... **RAVNIK**

## Opis gozdnovegetacijskih tipov

za dobo od ..... do .....

## I. RASTIŠČE

Zap. št.	Naziv gozdnovegetacijskega tipa (slovenski in latinski)	Geografska razširjenost	Orografski in klimatološki pogoji (nadmorska višina, ekspozicija, nagib, relief; povprečne letne padavine in temperatura)	Geološki in talni pogoji (matična osnova, talni tip, opis itd.)
1	2	3	4	5
1.	<i>Abieti-Fagetum omphalodetosum</i>	Snežnik Notranjska Dolenska	Razgibano kraško področje 700-1200 m. Položna pobočja. Podnebje vlažno. Teren odprt vendar precej kamnita do 30 %. Zonalni tip Precej jake padavine 2000- 2200 mm letno dobro razporejene tekom vsega leta. Ta gozdni tip je osnovni tip naravnih gozdov in ustvarja načan vegetacijski pas na notranjskem in dolenskem gorskem področju.	Triadni apnenec ali kredni dolomit. Tla so zrela, globoka, stabilna, bogata, rahla, rjavih humuspno karbonatnih tal, ki ima do razkrojen humozni sloj z značilnim močno prekoreninjenim ilovnatim ali peščenoglinastim horizontom. Tla so neutralna ali slabo kislă pH 5-7. Površinsko mozaične oblike.

## 6. Značilna rastlinska kombinacija:

Skupek značilnih vrst za asociacijo *Abieti-Fagetum dinaricum* ( pas mečanih gozdov jelke in bukve ).

*Abies alba* - jelka, *Rhamnus fallax*-kranjska krhlika, *Artemisia agrimonoides*-oskorica, *Cardamine trifolia*-trilistna konopnica, *Prenanthes purpurea*-zajčica, *Dentaria enneaphyllos*- deveterolistna konopnica, *Saturea grandiflora*- velevetni šetraj, .

Diferencialne vrste napram ostalim suhmasociaciam iste asociacije so:  
*Omphalodes verna* - pomladanska torilnica, *Daphne laureola*-lavorolistni volčin. Ta gozdni tip(subasociacija) je galvni tip asociacije *Abieti - Fagetum dinaricum*.

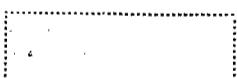
Elementi bukovih gozdov ( *Fagetalia* ) so močno zastopani, dočim so elementi iglastih gozdov ( *Vaccinio - piceo- etalia* ) nepomembni in redki, vendar so navzoči.

## 7. Fiziognomski aspekt:

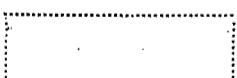
Mocan gozd, mečan gozd jelke in bukve, kjer jelka normalno, prirodno ustvarja višji sloj, tako, da izgleda od zgoraj kakor da je to čist jelov gozd. V takem gozdu je bukev podrejena, toda če se jelke močno sekajo, se bukev zelo razbohoti. Podstojno rastlinstvo je bogato in v poletnem času močno razvito. Mahovni sloj je razmeroma reven.

2	3	4	5
<i>Abieti-Fagetum clematidetosum</i>	Predvsem Notranjska. Zavzema spodnji del vegetacijskega pasu mečanih gozdov jelke in bukve.	Drobno razgibano kraško področje od 500 m ( mestoma še nižje ) do 600 m v obliki precej nagubane ravnine v mes pa manjši hribi na raznih legah blagega nagiba. Letne temp. 7-8 °C. Padavine ok. 1500 mm.	Na krednem in jurskem apnencu humokarbomb tla srednje debeline, razvita v glavnem na "terra fusca". Kamnitost je srednja.

Površina tipa v gospodarski enoti v ha:



Znak na karti:



## 6. Značilna rastlinska kombinacija:

Ker leži ta tip na spodnji meji *Abieti - Fagetum* ima več elementov iz spodaj ležečega gozdnega tipa *Quercete - carpinetum* vendar je prisoten skupek značilnic *Abieti - Fagetum-a*. Diferencialne vrste nasproti zgoraj ležečemu tipu *Abieti - Fagetum omphalodetosum*:

*Hacquetia epipactis*, *Asarum europaeum*, *Aposeris foetida*, *Berberis vulgaris*, *Crataegus monogyna*, *Rosa arvensis*, *Viscum abietis*, *Clematis vitalba*, *Cornus mas*, *Carpinus betulus*,

Diferencialne vrste napram *Abieti - Fagetum dentarietosum*:

*Hacquetia epipactis*, *Geranium nodosum*, *Helleborus macranthus*, *Ligustrum vulgare*, *Viburnum lantana*, *Staphilea pinnata* in *Acer campestre*. Zadnjih 6 so tudi diferencialne napram A. - F. *omphalodetosum*. Na splošno je poleg *Clematis vitalba* važna diferencialna vrsta- *Vinca minor*.

## 7. Fiziognomski aspekt:

Mečan jelove bukev gozd. S precej razvito grmovnim in zeliščnim slojem.

## II. GOZDNI SESTOJ

Oblika in struktura	Rast drevja	Geneza, razvoj in obnova (pregled važnih primarnih in sekundarnih razvojnih smeri)	Gospodarski pomen	Optimalna lesna zaloga (v m <sup>3</sup> /ha)	Optimalni letni priрастek (v m <sup>3</sup> /ha in v %)	Opombe	14
							8
8	9	10	11	12	13		14
čična oblika gozda je pre- ina oblika, kev, ki med seboj vni gozd (pra- tekmujeta). Jel- ima zelo praka ima dobre prebiralnorast doseže ve- kturo, toda teži bukev osmerni. Raz- ika 70-80% ov 20-30 %.	Glavni vrsti sta jelka in bu- kev, ki med seboj vni gozd (pra- tekmujeta). Jel- ima zelo praka ima dobre prebiralnorast doseže ve- kturo, toda teži bukev osmerni. Raz- ika 70-80% ov 20-30 %.	Klimax.-naravni klimatogoni gozdnih jelk v katere so razne variante. Na zgornji višinski meji se pojavlja smreka, na spodnji leska. Močne sečnje so v prid bukovemu mlaju, ki se pri tem razbohoti. Pomlajevanje jelke je zelo kočljivo zaradi močne konkurence bukovega mleja, v nižjih zaradi močne pri dimenzijah legah pa še zaradi leske. Jase v bližini buko- 60-70 cm je pri prvih letih naraščajo: <i>Atropa bella-mlaja</i> . Dek- rastek zelo vi- srednjih dimen- zijah priрастek pada.	Gospodarske naj- važnejši produktivni tip v terenu in sestoju. Jelka je naj- donosnejša vrsta, kjer producira kol- binsko mnogo lesa, toda zaradi hitre rasti je srednje ka- kovosti. Bukov les je slab, ker ima rde- ce srce. Gniloba pride preko bukovih vej, ki jih je polomil sneg.	350- 450 8-12 (do 16) %	12 8-12 %	Pospesevati jelko. Stremeti za prebiralno strukturo. Ker jelka dobro prirašča, uvesti kratko obhodnjico 7 do 10 let. Puščati jelke do 60 cm premera. Optimalna obhodnjica bukev naj se pri obhodnji 35 cm smatra za zrelo.	

## III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

15. Usmeritev gospodarjenja: pospeševati jelko. Stremeti za prebiralno strukturo. jelka dobro prirašča, uvesti kratko obhodnjico 10 let. Puščati jelko do 60 cm premera, bukev se pri 35 cm smarta za zrelo.	16. Sečnje: Prebiralna sečnja po strogo gojitvenih načelih, prilagoditi je terenu in sestoju. Stremeti za vertikalnim sklopom. Izvajati zmerno sečnjo intenzi- tete 15-20%, sekati istočasno listavce in iglavce. Odkazovanje naj se ravna po strukturi sestoja, lesni zalogi in podmladku. Ko se bukov podmladek razbohoti, ga moramo močno izsekavati v korist jelke in pre- iti na skupinsko strukturo in saditi smreko.
	17. Pogozdovanja: Jase, nastale zaradi premočnih sečeh in so zaplevljene ter druge goljave je treba umetno pognojiti. Na odprtih terenih saditi smreko ali pod zaščito grmovja ali drevja sezati jelko in saditi javor.

8	9	10	11	12	13	
ka je nestanek prebiralnega jelka na- kultura se hitro pada Viscum abietis. enomeri jelov pri močnih sečah pa degra- mija.	Rast drevja sred- jelko na- abietis. abietis. pri močnih sečah pa degra- mija.	Klimax. Ker leži ta tip na spodnji meji pasu Velik, ker se ta gozdov jelke in bukve. Degradacijski gozd razvija na sloj, ki nastopa po goloseku je gozd hrasta, gabra in bukve, ki pozneje zopet prehaja v gozd jelke in bukve. Poseke se hitro zaplevljajo boljšega donosa. Pomlajevanje jelke je težavno.		350 8		

## III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

15. Usmeritev gospodarjenja: meti za prebiralno skupinsko obliko gozda. pospeševati jelko vendar tam kjer ta ne uspe goji- tudi smreko.	16. Sečnje: Previdne, navadno prebiralno posamič ali v luknjah. Bati se je močnega zaplevljevanja prevelikih odprtin.
	17. Pogozdovanja: Zaplevljene jase pogozdovati z močnimi sadikami smreke. Degradirane sestoje listavcev, ki so nastali po močnih sečnjah sekati na golo in tam saditi takoj smreko. Podsejevati jelko.

## I. RASTIŠČE

Zap. št.	Naziv gozdnovegetacijskega tipa (slovenski in latinski)	Geografska razširjenost	Orografski in klimatološki pogoji (nadmorska višina, eksponicija, nagib, reljef; povprečne letne padavine in temperatura)	Geološki in talni pogoji (matična osnova, talni tip, opis itd.)
1	2	3	4	5

Površina tipa v gospodarski  
enoti v ha:

Znak na karti:

## 6 Značilna rastlinska kombinacija:

## 7 Fiziognomski aspekt:

Površina tipa v gospodarski  
enoti v ha:

Znak na karti:

## 6 Značilna rastlinska kombinacija:

## 7 Fiziognomski aspekt:

## II. GOZDNI SESTOJ

III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

### 15 Usméritev gospodarjenja:

16 Sečnje:

## 17 Pogozdovanja:

8

9

12

1

---

1

10 of 10

Optimalna obhodnja

### III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

### Usmeritev gospodarjenja:

16 Sečnje:

## 17 Pogozdovanja:

Zap. št.	Naziv gozdnovegetacijskega tipa (slovenski in latinski)	Geografska razširjenost	I. RASTIŠČE	
			Orografski in klimatološki pogoji (nadmorska višina, ekspozicija, nagib, reljef; povprečne letne padavine in temperatura)	Geološki in talni pogoji (matična osnova, talni tip, opis itd.)
1	2	3	4	5
3	Abieti - Fagetum dentarietosum digitatae jelov-bukov gezd z pemladanske mlaje	Predvsem Notranjska v pasu episanega tipa pod št. 2	V pasu predhodnega tipa, predvsem ob robu vrtač na bolj vlažnem okolju. Nagib 5 do 15°. Kamnit teren.	Na apnencu (kreda in jura). Tla se humkarbonatna rendzineidna, srednje globoka,
	Površina tipa v gospodarski enoti v ha:			
	Znak na karti:			
	6 Značilna rastlinska kombinacija:  Ta tip leži v sredini predhodnjega tipa in ima z njim največ srednosti, glej diferencialne vrste napram temu tipu. Ta tip pa se razlikuje po vrsti in velikimi zelišči. Dentaria digitata, Meehringia musacea, Dentaria bulbifera, velike prapreti Scelependrium vulgaris, Polystichum lebatum, Polystichum lichenitis, Polypodium vulgare, in mahovi Plagiechilla minor, Leucobryum glaucum, Mnium punctatum, Mnium undulatum.	7 Fiziognomski aspekt:  Mešan gozd jelke in bukve z grmovjem		
4	Abiete - Piceetum neckeretosum	Zahodne Dinarske alpe.	Razvija se na zelenih skalnatih vrhovih in grebenčnih zlasti na vrtikalnih skalah. Površina je nemerna, naježena na goste s skalami. Na-m. višina od 600 do 900 m	Triadni apnenec ali kredni dolomit. Površina je prekrita na debele z mahom, pod katerim je razvit črn surev humus, petem sledi podzemni horizont B je glavno v špranjah, ponekod edsothen Ph 3 - 5. Na splešne je gostišče ne homogene. Skalovje do 90%, ampak je prekrite do 60% z mahom.
	Površina tipa v gospodarski enoti v ha:			
	Znak na karti:			
	6 Značilna rastlinska kombinacija:  Ta asociacija spada v red iglastih gozdov: <u>Vaccinio - piceion</u> . Dotična subasociacija <u>Abieti - piceetum Neckera sriapae</u> je najnajzaščitljivija subasociacija glede na nadmorsko višino iz skupine subasociacij Abieti-piceetum. Mahovi, ki pokrivajo vso površino, ne kažejo da so tla močno kisla, ker nima flornih elementov, ki nakažejo močno zakisevanje tal.	7 Fiziognomski aspekt:  Gozd iglavcev kjer jelka dominira, mahovni sloj je zelo močno razvit in prekriva skale in balvane.		

## II. GOZDNI SESTOJ

Oblika in struktura	Rast drevja	Geneza, razvoj in obnova (pregled važnih primarnih in sekundarnih razvojnih smeri)	Gospodarski pomen	Opti-	Optimalni	Opombe
				malna lesna zaloga (v m <sup>3</sup> na ha)	letni priрастek (v m <sup>3</sup> /ha in v %)	
8  čika nepravil- prebiralna.	9  Rast drevja je dobra.	10  Praklimax, subasociacija je pogojena z edafskimi razmerami. Pri močnih osekah se razbohoti v glavnem viso- ka zelišča in je pomlajevanje dre- vesnih vrst oteškočeno.	11  Dober donosni gozd. Na teh rastiških je mogoče gojiti je prebiralen gozd.	350- 400	8-10	
					Optimalna obhodnja	
					Obhodnica 10 let.	

## III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

15 Usmeritev gospodarjenja:  
likovati prebiralno strukturo. Pospeševati jelko.  
zbati se premočnih sečenj zaradi močnega zaple-  
ljenja.

16 Sečnje:  
Prebiralne, posamič ali pa slupinsko odvisno od  
konkretnih razmer.

17 Pogozdovanja:  
Na zaplevljenih jasah saditi s smreko, predhodno  
čistiti teren plevela in izvajati potem čiščenja.  
V bolj ohranjenih sestojih podsejevati jelko, kjer  
ni dovolj podmladka.

8	9	10	11	12	13	
struktura je pre- izpremenljiv- na strmih le- in po vrho- je enomerna, bolj ravnih rah mozaična prebiralna.	Rast drevja je Paraklimaks. Ta fitocenoza se razvija počasna, les na skalnatih legah. Zaradi tega je iglavcev je do-njen razvoj preprečen zaradi edafskih ber. Jelka ima razmer. Iglavci ( jelka in smreka ) boljšo rast, tu- se pomlajujejo na surovem humusu di smreka dobro pod okriljem starejših dreves. uspeva. Višine niso velike 20- 25 m.	Kljub temu, da ta tip pokriva razmero- ma majhne površine je njegov pomen ve- lik, ker varuje skalne vrhove pred erozijo in čuva produktivne gozdove. Daje dober les.	200- 300	3-6		

## III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

15 Usmeritev gospodarjenja:  
vidno prebiralno gospodarjenje. Održavanje naj-  
bolj naravnega gozdnega tipa. Ogibati se močnih  
teredčenj, da se nebi uničevala odeja maha, ki  
aruje tla. Delovanje listavcev je pozitivno,  
orej pospeševati bukev. Gozdni sestoji imajo  
trovalno vlogo.

16 Sečnje:  
Dopustne so samo zelo previdne gojivno-prebi-  
ralne sečnje v cilju pomaganja in ohranitve na-  
ravnega gozda.

17 Pogozdovanja:

## II. GOZDNI SESTOJ

### III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

5 Usmeritev gospodarjenja:	16 Sečnje: <hr/>
	17 Pogozdovanja:

8	9	10	11	12	13
					Optimalna obhodnja

III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

Jstmeritev gospodarjenja:	16 Sečnje:
	17 Pogozdovanja:

## I. RASTIŠČE

Zap. št.	Naziv gozdnevegetacijskega tipa (slovenski in latinski)	Geografska razširjenost	Orografski in klimatološki pogoji (nadmorska višina, eksponicija, nagib, reljef; povprečne letne padavine in temperatura)	Geološki in talni pogoji (matična osnova, talni tip, opis itd.)
1	2	3	4	5
5	<b>Abieti-Fagetum lycopodietosum</b>	Dinarske alpe	Dno kotanj v pasu Abieti Fagetum (500-1200 m)	Na zbitih dekalcificiranih zemljih (ter fusca), na dnu kotanj kjer ni apnenastih kamenja. Tla so kisla, podzolastega Spodnji substrat dolomitizirani apneni-
	Površina tipa v gospodarski enoti v ha:			
	Znak na karti:			
	6 Značilna rastlinska kombinacija: <b>Spada v red Vaccinio-Piceion</b> , tam so tipične acidifilne eastline: <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Lycopodium annotinum</i> , <i>Lycopodium selago</i> , <i>Iuzula pilosa</i> , in mahovi <i>Bazzania trilobata</i> , <i>Hypnum splendens</i> in veliko mahu <i>Hylocomium triquetrum</i> .	7 Fiziognomski aspekt: <b>Je zelo tipičen: iglasti gozd z močnim razvitim mahovnim slojem.</b>		
6	<b>Acero-ulmetum</b> gozd javora in gor- skega bresta.	Dinarske alpe	Vlažne kotanje v pasu Abieti-Fagetum-a. 500-1100 m. Rastiščne posebnosti: velike, skalni bloki v žlebo- vih, vrtačah in severnih obronkih vrhov.	Na apnencih, na tipičnem kraškem terenu. Tla so globoka humokarbonatna, nerazvita z debelim dobro razkrojenim humoznim slojem med kamenjem.
	Površina tipa v gospodarski enoti v ha:			
	Znak na karti:			
	6 Značilna rastlinska kombinacija: <b>Gozd Acer pseudoplatanus in Ulmus scabra</b> , zraven pa mnogo praproti; <i>Scolopendrium vulgare</i> , <i>Asplenium viride</i> , <i>Aspidium filix mas</i> potem <i>Myosotis silvatica</i> , <i>Festuca gigantea</i> , <i>Stellaria nemorum</i> , <i>Lonicera xylosteum</i> , <i>Arum maculatum</i> , in mnogo mahov: <i>Phegopteris connectilis</i> , <i>Plagiochila asplenoides</i> .	7 Fiziognomski aspekt: <b>Gozd listavcev na vlažnih skalah.</b>		

## II. GOZDNI SESTOJ

8 čaka in struktura	Rast drevja 9	Geneza, razvoj in obnova (pregled važnih primarnih in sekundarnih razvojnih smeri) 10	Gospodarski pomen 11	Opti-	Optimalni	Opombe 14
				malna lesna zaloga (v m <sup>3</sup> na ha)	letni prirosek (v m <sup>3</sup> /ha in v %)	
Iglasti gozdovi Dobra obiralne struk- ture, smreke in jelke.		Na tem terenu fragmentarno razvit in ni paraklimax, ker ga ne doseže. Obnavljanje iglavcev je dobro.	Važen, ker je na teh rastiščih visoko vredni iglasti gozd.	400	10	Najde se samo na majhnih povr- šinah.

## III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

Usmeritev gospodarjenja:  
Vitev visokovrednega iglastega gozda jelke in  
reke.

16 Sečnje:  
**Prebiralne posamežic.**

17 Pogozdovanja:  
**S smreko, če je to potrebno.**

revesnem slo- Rast je dobra.  
dominirajo-  
stavci v sku-  
nah javor,  
jet in bukev  
redko jelko.

Paraklimax, pogojen z edafskimi  
prilikami. Obnavljanje gozda je  
počasno, pionirske vrste so razne  
praproti, Eupatoria cannabinum,  
Urtica dioica.

Dober gozd na slabem  
kamnitem terenu.

10  
Optimalna obhodnja  
**Obhodnjica  
10 let**

## III. NAVODILA ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOM IN GOJITVENI UKREPI

Usmeritev gospodarjenja:  
**Obenje tega gozda na takih rastiščih.**

16 Sečnje:  
**Prebiralno-skupinska-previdna.**

17 Pogozdovanja:  
**Z javorjem.**

## I. RASTIŠČE

Zap. št.	Naziv gozdnovegetacijskega tipa (slovenski in latinski)	Geografska razširjenost	Orografski in klimatološki pogoji (nadmorska višina, eksponicija, nagib, reljef; povprečne letne padavine in temperatura)	Geološki in talni pogoji (matična osnova, talni tip, opis itd.)
1	2	3	4	5

Površina tipa v gospodarski  
enoti v ha:

Znak na karti:

6 Značilna rastlinska kombinacija:

7 Fiziognomski aspekt:

2	3	4	5
Površina tipa v gospodarski enoti v ha:			

Površina tipa v gospodarski  
enoti v ha:

Znak na karti:

6 Značilna rastlinska kombinacija:

7 Fiziognomski aspekt:

Zupančič Mitja  
Ljubljana

**IZKAZ POVRŠIN GOZDNIH TIPOV PO  
ODDELKIHN**

**R A V N I K**

Oddelok	Površina v ha	Treník - jase												
		A. - F.	A. - F.	A. - F.	A. - F.	A. - F.	A. - F.	A. - F.	A. - F.	A. - F.	A. - F.	A. - F.	Golosek	Treník - jase
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
1	42.97			5.85	0.75			0.20		36		0.17		
2	42.52			10.00	11.00	1.52			0.50	19.50				
3	42.12	2.00	6.00	11.00	3.00			0.40	17.00	2.42		0.30		
4	26.38		1.00					0.10	18.28		7.00			
5	24.82		4.00	0.50				0.10	15.00		5.22			
6	39.57	3.00		3.50	26.50		0.25	1.25	3.45	2.57		0.10		
7	59.95	2.16		6.00	2.50			0.10	28.00	1.00		0.20		
8	40.69	8.45	0.25	23.50				0.30	5.50	2.69				
9	30.24	1.60		7.00	1.00	1.50	0.80	0.24	6.40		11.00	0.10		
10	44.88		27.00	2.38		0.50			6.00		9.00			
11	43.13	15.50		16.25					7.13		5.00	0.25		
12	41.12	1.00		1.50		0.12			38.50					
13	45.09	17.00		8.75		3.00	0.25		16.00			0.09		
14	48.17	6.00	1.17	6.00	1.00	1.00	1.00			19.50	12.50			
15	28.94		8.00	2.25		0.25		0.10	6.00		11.34			
16	41.08	31.00		8.40		0.38	1.00	0.20				0.10		
17	41.01	3.00		29.95		1.00		0.05	7.00					
18	45.30	31.80		9.30		0.10			4.00			0.10		
19	45.26	4.00	9.00	1.00			0.75		6.00	12.00	9.00	1.51		
20	36.03	31.60		2.50				0.18		1.75				
21	39.08	27.60		12.00				0.25				0.23		
22	38.57	26.00		6.50				0.25	4.57	1.00		0.25		
23	39.82	11.00	9.00	4.00			0.72			1.00	14.00	0.10		
24	42.33	20.00		15.1						7.00		0.20		
25	41.25	0.25		37.50		1.35	1.25	0.20		0.50		0.20		
26	41.50	2.50		4.00	9.50	0.1				25.40				
27	39.39		19.50	1.29					7.00		11.50	0.10		
28	43.34	8.64		13.50				0.12		21.00		0.10		
29	39.56	0.25		31.46		0.60	0.25		4.00	3.00				
30	40.96		9.00	5.00		0.10		0.11	25.00	1.00		0.25		
31	32.44		22.00	1.34			0.10		3.00		6.00			
32	67.49		2.50	14.00	16.50	12.35	1.25	1.76	17.00	2.00		0.10		
33	57.06			16.81	29.00	9.00	1.00			1.25				
34	61.82		3.00	1.82		3.50				40.50	13.00			
35	58.34			19.00	5.59	14.00		0.25	2.25	17.00		0.25		
36	35.14			15.00	7.00	2.79		0.10	0.25	9.80		0.20		
Kupaj		1507.69	252.35	120.42	339.60	115.94	66.84	11.14	6.23	289.58	199,13	101.56	4.90	

AS  
ZV

Dr.ing. V. Tregubov  
Ljubljana

F I T O C E N O L O Š K A   T A B E L A



Zupančič Mitja  
Ljubljana

POJASNILO K FITOCENOLOŠKI TABELI.

Prvo, kar je potrebno, da tabelo gozdnih tipov sestavimo je, da delamo po neki metodi. Naša metoda je srednje evropska (Zürich - Montpellier, Br.-Bl.). Metodo dela ne moremo opisovati, ker je zelo poznana. Radi pa bi prikazali potek dela od posameznih popisov do zaključka, torej popolnoma urejene tabele. Predvsem pa bi radi demonstrirali čitanje tabele.

V fitocenološki tabeli se predstavlja in primerja niz popisov vegetacije individov neke fitocene tako, kakor se pojavljajo v naravi. Za določitev neke nove fitocene je torej potreben tak tabelaren pregled, ki najbolj utemeljuje njen dejanski obstoj. Zato je tabela veren posnetek narave v številkah in je na ta način znanstveno utemeljena. K temu pridajmo še nov dokaz. Iz pravilno posnetih popisov in dobro urejene tabele se mora takoj razviti zakonitost med rastlinami.

Na področju revirja Ravnik z Lanskim vrhom se je fisionomsko prikazalo, da nastopa poleg že poznanih gozdnih tipov - fitocenoz (glej: V.Tregubov: Prebiralni gozdovi na Snežniku, 1957) še nekaj novih, katere je bilo treba določiti in sestaviti tabele. Za subasociacije, ki so že določene, nismo delali posebnih tabel, ker za nje veljajo iste, kot so opisane v zgoraj omenjeni knjigi na str. .... .

Raziskovalna dela za določanje teh novih gozdnih tipov (fitocenoz) so potekala od zgodnje pomladanske dobe pa do jeseni. Posneli smo čez 70 popisov. Po tem je bila završena prva etapa dela.

Te popise smo sedaj sestavili v tabeli. Zaključki so pokazali, da se pač v vseh popisih pojavljajo sledeči elementi: Cardamine trifolia, Aremonia agrimonioides, Dentaria enneaphyllos, Calamintha grandiflora; Prenanthes purpurea in Rhamnus fallax. Skupina teh elementov pa je značilna za asociacijo: Abieti - Fagetum dinaricum (V.Tregubov 1957).

Zmnožko popisov smo začeli z analitično obdelavo zbranega materiala - s sestavo tabele. To smo razdelili po horizontali, po fitocenološkem sistemu in ekologiji v skupine. Sedaj smo že jasneje videli, kaj nam bo prikazala tabela.

Tabelo je bilo treba urediti še po prezenci. To se pravi, kolikokrat je zastopana neka vrsta v tabeli od možnega števila celokupne tabele. (N.pr.: Abies alba I 29-krat zastopana od možnih 32-krat).

Sintetični del je vseboval ureditev popisov, (ureditev tabele po vertikali).

Izbrali smo najbolj tipične popise: Formirali sta se dve skupini, ki sta bili med seboj diferencialni. Tako nam jih sedaj prikazuje sama tabela. Vsaka skupina nam predstavlja novo subasociacijo s svojimi diferencialnimi vrstami. Tako smo dobili dokončno tabelo, ki je dokumentirana v elaboratu.

Prešli bi kar k razlagi tabele:

Tabela ima glavé, kjer se nahajajo splošni podatki, brez katerih se ne bi mogli predstavljati dejanski gozd po tabeli. Zaradi lažjega predstavljanja bomo najprej talmačili tabelo v vertikalnem smislu. Popisi od 1.20 po zap. št. nam predstavljajo subasociacijo Abieti - Fagetum dentarietosum digitatae. Z razvojno fazo skupaj tvorijo popisi od zap. št. 12-17 in stadijem kulture smrek od zap. št. 17-20.

Drugo skupino nam tvorijo popisi od zap. št. 21-32, ki dokazujejo subasociacijo, Abieti - Fagetum clematidetosum vitalbae, z razvojno fazo ( poprej od zap. št. 27 - 32 ) in studijem kulture smrek v razvojno fazo od zap. št. 30 - 32.

Popisi za vsako subasociacijo so razporejeni sukcesivno od najrazvitih do popolnik. Najvažnejši tel tabele nam predstavlja skupine, ki so razdeljene, kakor smo že prej omenili, po fitocenološkem sistemu in ekologiji.

Če pogledamo v tabelo na levi strani, je prva taka skupina : " Drevesne vrste " - Tu so zajete vse drevesne vrste, ki se nahajajo v obeh subasociacijah in lahko vidimo da je ta skupina precej homogena. Ima pa dve " stopnici " : popisi 18 - 20 in 30 - 32 zap- št-. Tu nam lepo predstavlja stadij s smreko ( kultura ).

Druga skupina : " Značilne vrste za asociacijo Abieti - Fagetum .

Kakor je viditi iz te tabele, je ta skupina popolnoma homogena in zato jasno dokazuje, da ti dve opisani gozdní združbi spadata v areal asociacije Abieti - Fagetum dinarum ( V. Tregubov 1917 ). Na koncu tabele podvrste <sup>manj</sup> Dentaria enneaphyllos, je opaziti manjšo zastopanost, to pa zaradi popisovanja v jesenskih mesecih, kjer ta tipično pomladanska penuša že izgine. Po pregledu pomladi 1960 je bila številno zastopana.

Kakor je že opisana v tem elaboratu, se ti dve subasociaciji razlikujeta od prejšnjih opisanih subasociacij. Zato smo se odločili, da ti dve nižinski subasociaciji differenciramo od optimalne subasociacije Abieti - Fagetum omphalodetosum z " diferencialnimi vrstami nasproti Abieti - Fagetum omphalodetosum " : če pogledamo v tabeli to skupino vidimo, da so to večinoma grmovja in zelišča, ki se nahajajo v nižjem rastlinskem pasu ( Hacquetio - Fagetum K. R. Tr. Z. ) .

Zanimivo je, da je do 20 popisa močno zastopanih le prvih šest vrst : Geranium nodosum, Clematis vitalba, Asarum europaeum, Aposeris foetida, Rosa arvensis, Berberis vulgaris, Ostale vrste: Hacquetia epipactis, Crataegus monogyna, Cornus mas, Viscum abietis pa so močneje zastopane v popisih, ki predstavljajo nižjo in toplejšo subasociacijo Abieti - Fagetum clematidetosum. Že tu se pojavlja mala differenca med subasociacijama.

Interesantna je naslednja skupina: " Diferencialne vrste nasproti Abieti - Fagetum clematidetosum ", jasno se vidi, da te niso zastopane v popisih od zap. št. 21 - 32 in nam predstavljajo tipično subasociacijo s praproti : Asplenium trichomones, Polystichum lobatum, Scolopendrium vulgare, Polypodium vulgare, Polystichum lonchitis in Asplenium viride ter vlažnimi mahovi : Mnium undulatum, Mnium punctatum, Leucobryum glaucum in Plagiochila minor. Ter z obilno zastopano <sup>a</sup> Dentaria digitata, ki nosi sukcesivno ime po njej. Ta tip se nahaja na vlažnih apnastih skalovitih humokarbonatnih tleh ( rendzinah ). Teren vrtačast.

V tej subasociaciji je omeniti še razvojno fazo z *Daphne laureola*, ki se nahaja vsaj na kamnitih pobočjih gospodarsko vplivanih gozdov (močne sečnje). Zanimivo je pogledati pred temi popisi v skupino "Drevesne vrste", kjer vidimo skoraj samo tu zastopano *Tilia grandiflora*.

Enako interesantna kot zgornja skupina, je skupina "Diferencialne vrste nasproti Abieti - Fagetum dentarietosum". Tu se začenjajo vrste šele z 21 popisom le *Clematis vitalba*, po kateri nosi subasocijem ime je zastopana skoraj v vseh popisih ali od 20-tega naprej v neprimerno večji množini. Vse vrste so iz področja toplejše klime in nam predstavljajo verjetno najnižji Abieti - Fagetum. Priponniti moramo, da smo za diferencial vzeli tudi nekatere vrste omenjene kot diferencialne nasproti Abieti - Fagetum *omphalodetosum*, ker nam pač, kakor že prej omenjeno že tam diferencirajo od subasociacije Abieti - Fagetum *dentarietosum*.

Tudi ta subasociacija ima razvojno fazo, ki jo predstavlja vrsti: *Oryzopsis virescens* in *Vinca minor* - popisi od zap.št. 27-32. Predstavlja nam to gozd vplivan po človeku, sedaj enodobnega izgleda.

Nalednja skupina je studij: "Kulture smrek". Vidi se jasno zastopanost smrek in večje količine *Carex alba*, ki pač nakazuje prvo degredacijo tal (popis 17-19 zap.št. in 30-32 zap.št.). Zanimiva je primerjava z skupino "Drevesne vrste". Jelka je slabo zastopana ali jo sploh ni.

Značilne vrste za zvezo Fagion: so značilne rastline, ki so še v bukovih gozdovih.  
Značilne vrste za red Fagellalia: pa so rastline ki so žastopane v bukovih gozdovih. Vsekakor je razvidno iz tabele, da so te zelo močno zastopane.  
Tabelo delimo še naprej v "Spremljevalke" in "Mahove". Nekatere izmed njih so stalnejše druge zopet slučajne. Vendar morajo biti vse zabeležene, ker imamo le tako celotno sliko vegetacije.

Ob koncu še prilagamo spisek vrst, ki niso v tabeli, ker niso zastopane vsaj trikrat a spadajo k popisom.

R e v i r R A V N I K

k tabeli Abieti - Fagetum Clematidetosum + Abieti - Fagetum dentarietosum.

GRMOVNE VRSTE DREVESNE VRSTE		Štev. popisa	zasto- panost	Štev. popisa	zasto- panost
Fagus silvatica	III	12	+	31	+
Carpinus betulus	I	45	1.0		
Sorbus aucuparia	I	12	+	31	+
Prunus avrium	I	35	+	34	+
Quercus sessiliflora	I	42	+	34	+
Acer platanoides	I	33	+		
	II	7	+	33	1.1
Crataegus oxyacantha	II	4	+	54	+
Cornus sanguinea	II	7	+	34	+
Eonymus latifolia	II	7	+	23	+
Pirus malus	II	33	+	48	+
Fraxinus ornus	II	45	+	48	+

ZELIŠČA

Epipactis latifolia	48	+	31	+
Vicia oroboides	13	+	15	+
Nephrodium dryopteris	26	+	35	+
Hieracium murorum	27	+	33	+
Eupatorium cannabinum	29	+	59	+
Galium mollugo	13	+		
Angelica silvestris	48	+		
Veronica officinalis	20	+	23	+
Lathyrus ochraceus	48	+	34	+
Aquilegia vulgaris	27	+		

MAHOVI

Cladonia pyxidata	54	+
-------------------	----	---

Dr.ing. Vlado Tregubov  
L J U B L J A N A

### OPIS GOZDNIH TIPOV

Glavni faktor od katerega je odvisna vegetacija - je vsekakor klima. Prof.dr. V. Manohin je spredaj opisal vladajočo klimo za precej veliko območje. Bolj natančnih podatkov, ki bi karakterizirali lokalno klimo vsakega vegetacijskega pasu, ki je predvsem pogojena s klimatskimi razmerami, sedaj ni mogoče dobiti, ker nam manjkajo meteorološke postaje v gozdnih predelih. Vendar iz splošnega pregleda klimatske analize, ki ga je podal prof.dr. Manohin, je jasno, da na vsem tem območju vlada klima zelo ugodno za razvoj gozda. Letne padavine so precej velike (ok. 1 500 mm) tudi število dni s padavinami je precejšnje in ni nobenega izrazito sušnega meseca. Snega je dosti ok. 50% vseh padavin. Večkrat pada močer sneg, ki lahko gozdu škoduje, zlasti če ta sneg na drevesih zaledeni. Tak zmrznjen sneg je zelo nevaren smrekovim kulturam, ker polomi smrekam vrhove. Tudi bukvam zelo škoduje, v primeru, če ta led nastopi v pozni jeseni, ko je še listje na drevju. Tudi temperature so za gozd primerne. Povprečne letne temperature so okrog 7 - 8 °. Kakor je pravilno ocenil prof.dr. V. Manohin so temperature nemirne, pozimi večkrat nihajo, kar ima negativni vpliv na rast drevja. Te temperaturne razlike so še povdarjene z razgibanim reljefom in vplivom vetrov. Negativen činitelj je tudi pogosti padec temperatur v vegetacijski dobi. Močni vetrovi so večinoma le pozimi in škodujejo iglastemu drevju predvsem spomladsi, ko so tla prepojena z vodo. Vse te klimatske prilike so odvisne tudi od terenskega mikroreljefa, ki je v našem primeru drobno razgiban.

Glavne značilnosti vegetacijskih oblik področja revirja Ravnik so:

- 1.) da je reljefno zelo drobnorazgibano, tipična kraška planota z velikimi lijakastimi dolinami - kukavami in manjšimi vdrtinami zapolnjenimi z dobro zemljo. Največje točke so Obli vrh 697 in Lanski vrh 566 m. a najnižje ok. 450 m dno Laške kukave. Malo vzhodneje od železniške proge, vzdolž te proge se vleče mal grebenček. Posledica tako neravnega in lukničastega terena se očituje v močni mozaičnosti vegetacijskih tipov in oblik.
- 2.) da leži to področje na spodnji meji širikega vegetacijskega pasa mešanih gozdov jelke in bukve Abieti - Fagetum. Obenem je to tudi spodnja meja areala jelke. Tu ugotavljamo poseben gozdni tip - subasociacijo Abieti - Fagetum Elematidetosum, jelov bukov gozd s srobotom, najnižja subasociacija iz skupine Abieti - Fagetum.
- 3.) da so nastala zaradi zelo močnih človekovih posegov = prejšnjih sečenj in celo golosečenj ob železniški progi, močna zaplevljenja, degradacija tal in tudi vegetacije, kar je še bolj povdarilo mozaičnost vegetacije.

---

---

---

Te važne ugotovitve izredno komplikirajo vegetacijske raznere v tem revirju; da se bomo laže znašli v tem, nam bo kot izhodna točka služila prisotnost osnovnih naravnih gozdnih tipov.

Nasplošno spada celotni teritorij revirja v 4 glavne vegetacijske naravne gozdne tipe. Glede na vegetacijske pasove, torej na "climax" vegetacijskega tipa, leži ta revir v 2 subasociacijah v višji Abieti - Fagetum omphalodetosum in spodnji : Abisti - Fagetum elematidetosum. V obeh teh dveh subasociacijah na bolj vlažnem terenu in na manj razvitih tleh zapažamo tretjo subasociacijo Abieti - Fagetum dentarietosum. Ta zahaja torej v oba zgoraj omenjena vegetacijska pasa in predstavlja "paraklimax", ker je pogojen ne samo s splošnimi klimatskimi razmerami ampak tudi lokalnimi činitelji. Prav tako najdemo na skalnatih razstičih čiste iglaste gozdove tipa Abieti - Piceetum, ki tudi predstavljajo lokalni paraklimaks.

Razen teh glavnih tipov najdemo še na dnu kukav gozdičke javora, bresta in bukve (Ulmeto - Aceretum) in na vdrtinah z mnogo zemlje: fragmente Abieti - Fagetum ly-eopodietosum.

V vseh teh tipih zapažamo razna zaporedja (sukcesije), sestavljena iz razvojnih stadij, ki so nastali po odstranitvi drevesnega sloja.

---

---

---

V naslednjem bomo podali določene značilnosti vsakega od naštetih gozdnih tipov glede na njegovo specifično pomembnost na področju revirja Ravnik. Pri tem se je treba poslužiti vsega dokumentarnega materiala tega elaborata, predvsem vegetacijske karte in tabel z opisi gozdnih tipov in tabel z novo določenimi subasociacijami.

1. Abieti - Fagetum omphalodetosum. Gozd jelke in bukve s torilnico, natančno opisan in analiziran v Študiji : "Prebiralni gozdovi na Snežniku" Strokovno znanstvene publikacije Instituta za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije št. 4. Ljubljana 1957 (glej str. 39 in 146). To je osnovni tip za vegetacijski pas, toda, ker je na robu svojega naravnega areala oziroma na spodnji meji tvori z niže ležečim pasom prehode, ki so tem manj izraziti, čim je teren bolj blag. Ta tip se razvija na rjavih tleh ali pa včasih rjavih kislih tleh, predvsem na dolomitiziranem apnencu in dolomitu. Jelka je dobre rasti, bukev pa je konkurenčno zelo močna.

Značilne rastline ~~xx~~ za asociacijo Abieti - Fagetum so: *Abies alba* - jelka, *Arenaria agrimonoides* - oskorica, *Cardamine trifolia* - trilistna konopnica, *Prenenthes purpurea* - zajčica, *Dentaria enneaphyllos* - deveterolistna konopnica, *Satureja grandiflora* - velevetni šetraj, *Rhamnus fallax* - kramjska krhlike.

Razlikovalnice (diferencialne) so: *Omphalodes verna* - torilnica in *Daphne laureola* - lovorolistni volčin.

Na preveč presvetlenih mestih se pojavljajo trave: *Calamagrostis naria*, *Salvia glutinosa*, *Senecio Fuchsii*, *Eupatorium cannabinum*, *Origanum vulgare*, *Calamintha clinopodium* in druge. Od grmov predvsem pa leska - *Corylus avellana*.

2. Abieti - Fagetum clematidetosum jelov bukov gozd s srobotom se nahaja na spodnji meji širokega vegetacijskega pasu jelovo-bukovih gozdov (Abieti - Fagetum), pod katerim se pojavlja pas listavcev bukovih gozdov, napr. *Hacquetio - Fagetum* ali pa druge še bolj topli gozdnii tipi iz grupe *Querceto - carpinetum*. Zato so diferencialne vrste napram predhodnemu višjemu gozdnemu tipu A. - F. omphalodetosum rastlinske vrste, ki so bolj razvite v nižinskih gozdovih, a tudi vdirajo v višji pas, grmi: *Verberis vulgaris*, *Staphylea pinnata*, *Rosa arvensis*, *Clematis vitalba*, *Cornus mas*, *Carpinus betulus*, *Viscum abietis*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*,

*Viburnum lantana*, *Acer campestre*, nato zelišča : *Helleborus macranthus*, *Asarum europaeum*, *Aposeris foetida*, *Hacquetia epipactis*.

Napram drugemu sosednemu *Abieti* - *Fagetum dentarietosum* ( glej opis niže ) bi bile naslednjé diferencialne vrste, iste kakor za predhodni tip : *Crataegus nomogyna*, *Ligustrum vulgare*, *Viburnum lantana*, *Acer campestre*, zelišča *Hacquetia epipactis*, pa tudi druga : *Vinea minor* in *Geranium nodosum*, Natančen prikaz te subasociacije je podan v tabeli z opisom. To je klimaks - fitocenosa, ker odgovarja naravnem vegetacijskem pasu.

Tla ležijo predvsem na apnencih in tvorijo rjava gozdna tla z malo razliko v barvi od istega talnega tipa pod *A.-F. omphalodetosum*.

Rast jelke v tem tipu ni najboljša, višine niso tako velike kakor v predhodnem tipu prirastek tudi ne, starejša drevesa so zelo napadana od omele ( *Viseum abietis* ). Bukev pa je boljše kvalitete in konkurenčno močna.

V arealu tega tipa zapažamo še naslednje razvojne faze pogojena po človekovem vplivu. Gozd je precej redki in je dobil enomerno strukturo. Razlikovalni vrsti od tipične subasociacije sta : *Oryzopsis virescens* in *Vinca minor*, zadnja vrsta precej močno zastopana.

Pod odraslimi smrekovimi kulturami zapažamo večji razvoj *Carex alba* in *Sorbus aucuparia*.

Razvojna zaporedja ( evolucijska sukcesija ) so se mogla opazovati na raznih velikih jasah in tudi na golo posekanem pasu vzdolž želežniške proge. Ta sukcesija bi se mogla predočiti takole :

Subasociacija Abieti - Fagetum clematidetosum.

Stadij razen predhodnih grmov še hrast, smreka in prve jelke

Carpinus betulus  
Corylus avellana  
Viburnum lantana  
Staphylea pinnata  
Ligustrum vulgare  
Crataegus monogyna  
Clematis vitalba  
Cornus mas

Stadij: Populus tremula tremetlika  
Salix caprea - iva  
Rubus fruticosus - robida  
Rosa arvensis - Šipek

Stadij:s travami:  
Calamagrostis varia  
Dactylis glomerata  
Desahampsia caespitosa  
Eupatorium cannabinum  
Origanum vulgare

Golosečnja:

Gozd tipa: Abieti - Fagetum clematidetosum.

Smer evolucije od spodaj navzgor. Iz tega se da zaključiti, da je pogozdovanje s smreko popolnoma pravilno, ker pospešuje normalni razvoj gozda.

Abieti - Fagetum dentarietosum digitatae, jelov - bukov gozd z peterolistno mlajo. Ta gozdni tip leži v pasu obeh zgoraj opisanih gozdnih tipov, pogojen je pa z lokalnimi ekološkimi razmerami: nekoliko vlažnejši substrat in rahla humozna tla so nepopolno razvita, vendar so globoka humo - karbonatna tla. Ta subasociacija odgovarja paraklimaksu, precej je sorodna z Abieti - Fagetum clematidetosum; razlikovalna vrsta je predvsem: *Dentaria digitata*; peterolistna mlaja in še nekatero rastline, ki nakazujejo določeno sorodnost z gozdnim tipom na dnu kakor: *Ulmeto - Aceretum* (glej tabelo).

Značilno je za ta tip, da je v njem veliko raznih praproti:

Scolopendrium vulgare,  
Polystichum lobatum,  
Polystichum lonchitis,  
Asplenium viride,  
Asplenium trichomanes,  
Polypodium vulgare, potem zelišča  
Mochringia muscosa,  
Dentaria bulbifera.

Vse te rastline kažejo, da je rastišče svežo, malo vlažno in tudi delno skalovito (apnenec).

Zraven so mahovi: *Plagiochilla minor*,  
*Leucobryum glaneum*,  
*Mnium undulatum*,  
*Mnium punctatum*.

Natančni opis te nove subasociacije s tabelo je podan posebej. Posebno varianto tega gozdnega tipa najdemo na pobočju n.př. Oblega vrha, Lanskega vrha in drugje. Razlikuje se od tipične oblike po tem, da je tu več smreke in najdemo tudi *Daphne laureola*. Torej je bližja *Abieti* - *Fagetum omphalodetosum*, ker tudi po substrata v večini primerov prihaja na dolomitiziranem apnencu. Rast drevja je boljša.

Pod smrekovimi kulturami v arealu tega tipa zapažamo večji razvoj vrbove praproti. *Pteris aquilina* in belega Šaša *Carex alba*. Na večjih in številnih jasah, nastalih po premočnih sečnjah zapažamo poseben stadij z:

*Senecio Fuchsii*,  
*Eupatorium cannabinum*,  
*Salvia glutinosa*,  
*Scopolia carniolica*,  
*Physalis Alkekengi*,  
*Pteris aquilina*,  
*Dactylis glomerata*,  
*Astragalus glaeophyllum*,  
*Helleborus multifidus* pa tudi *Orysopsis virescens*.

*Abieti* - *Piceetum neckeretosum*. Gozd iglavcev z malo bukve razvit na skalnatem ali kamnitem področju. Značilnost tega tipa da je zeliščni sloj precej reven, dočim je mahovni sloj zelo razvit, ker pokriva kamenje. Tla so surova skeletna rendzina. Da se ta tip obdrži mora biti gozd stalno zadosti sklenjen, ker mora biti v gozdu dovolj vlage, da se razvijajo mahovi na skalovju. Drugače jelova drevesa dobro rastejo, ker najdejo še zemlje v špranjah med kamenjem.

Na dnu mračnih kraških vrtač - kukav, najdemo tip vlažnih gozdov Ulmeto-Aceretum, kjer so predvsem razvite drevesne vrste: javor, bukev in brest. Tla so globoka humozna, vlažna in še nerazvita. Ta gozdnii tip nima gospodarskega pomena, ker pokriva zelo majhne površine na samem dnu kukav. Ker so to precej redki sestoji, jih lahko izpopolnimo z saditvijo javorja.

V majhnih kotlinah kraškega značaja med skalovjem, ki so zapolnjena z zemljo "terra fusca", zapažamo fragmente lepih gozdičkov tipa Abieti - Fagetum lycopodiетosum, tako da je tip pogojen edafskimi razmerami. Tam je več smrek, bukve so redke v prizemni vegetaciji najdemo acidifilne vrste: *Lycopodium annotinum*, *Lycopodium selago*, praprotn *Blechnum spicant*, acidifilni mahovi: *Bazzania trilobata* in *Hypnum lorenii*. Žal, da taki gozdički ne pokrivajo večjih površin. Toda zaradi tega, ker jih je malo, nimajo tu praktične vrednosti.

Poglejmo kako so razporejeni glavni gozdnii tipi na teritoriju revirja Ravnik. Vzamemo kot izhodno črto - železniško pogo; večji del revirja leži severno-vzhodno od te proge. Torej najprej se vleče posekan pas za časa vojne kjer so že trepetljike in ije precej velike, pojavljajo se hrasti, gabri in smreke, tudi umetno pogozdovanje z smreko je dobro uspelo. Bolj proti robu gozda je treba smrekove sadike čistiti od robide, kar se že izvaja. Potem nasprosto sledi pas precej presvetlenih gozdov v okvirju gozdnega tipa Abieti-Fagetum clematidetosum. Kar nekako tudi odgovarja geološko-petrografskemu substratu ki ga tvorijo rudistni apnenci.

Zatem sledi osnovno področje Abieti - Fagetum omphalodetosum, proti severu in sredini so pa večje površine prekrili z gozdnim tipom Abieti-Fagetum, dentarietosum, ta tip je tudi pogost v dolinicah in ustvarja zelo mozaično sliko (glej vegetacijsko kartu). Takim rastiščem tudi odgovarja značilen geološko petrografska substrakt to so predvsem apnenci.

Bolj proti severu na pobočjih Oblega vrha imamo varianto te subasociacije z smreko in volčinom (*Daphne laureola*). Med Oblim vrhom in logarnico je veliko področje z smrekovim kulturami raznih starosti, a bolj proti jugo-vzhodu so precej veliké površine redkih sestojev z velikimi mnogo številnimi zapelveljenimi jasami.

Mozaičnost vegetacije je še povdarjena s tem, da je ogromno raznih vrtač, kotlin, kukav, kjer najdemo otočke drugih fitocenoz: Abieti - Fagetum lycopodiетosum in Ulmeto - Aceretum.

Jugo - zahodno od železniške proge leži drugi del revirja okrog Lanskega vrha. Tam nimamo najprej pas Abieti - Fagetum clematidetosum z raznimi degradacijskimi štadijami, zaradi premočnih posek. Še bolj proti Lanskemu vrhu je razvit Abieti - Fagetum dentarietosum, tudi tu je mnogo zapelveljenih jas. Po skalah je pas iglastih gozdov tipa Abieti - Piceetum precej dobro razvit. V kotlinah so isti Abieti - Fagetum lycopodiетosum in Ulmeto - Aceretum. Nasprosto je podoba ista.

Na koncu želimo naglasiti, da je splošni vtis o značaju vegetacije na celotnem revirju Ravnik: kljub manjšim višinskim razlikam, njena velika mozaičnost. Eden glavnih vzrokov za to je drobno razgiban relief planote Ravnik. Ta mozaičnost je še povdarjena s tem, da so bili gozdovi močno izsekani in so povsod nastali razni razvojni stadiji, ali pa umetne smrekove kulture. Zaradi teh sečenj in vegetacijske regresije se je moral zmanjšati tudi pri-rastek. Na tem izrazito kraškem terenu je degradacija vegetacije in tal nevarna, ker poslabša za dolgo dobo rastiščno kapaciteto za rast drevja. Z pravilnimi gozdnimi - gojitvenimi ukrepi se bo dalo obnoviti dober gozd in zvišati priрастek.

### Gozdno gojitveni ukrepi

Kakor smo že ugotovili v predhodnem sestavku pri opisih gozdnih tipov, leži revir Ravnik v spodnjem pasu mešanih gozdov jelke in bukve /Abieti - Fagetum/. Tako, da teritorialno spada samo delno v subas. Abieti-Fagetum omphalodetom<sup>slu</sup>, ki nakazuje bolj razviti jelov-bukov gozd, predvsem pa v areal subasociacijo Abieti-Fagetum clematidetosum, ki je pa po svojem značaju skoraj na prehodu v spodnji vegetacijski pas listnatih gozdov. Posledica tega se izraža v tem, da je ta tip nestabilen, da razni posegi v ta gozd lahko povzročijo velike spremembe, prehode in sukcesije z močno degradacijo.

Druga važna posebnost tega revirja je, da so človekovi posegi v gozdu bili zelo močni ne da bi se dobro premislilo o posledicah takega nesmotrnega gospodarjenja. Velika je razlika, če se primerja gozdove revirja Ravnik in sosednje kmečke gozdove. V revirju Ravniku so gozdovi močno izsekani s slabo lesno zalogo z velikimi zapleveljenimi jasami, kjer so iglavci zlasti jelka v nazadovanju. Kmečki gozdovi, kjer so gospodarji izvajali previdno prebiralno gospodarjenje, so lepega izgleda, tam so drevesa bolj zdrava in se dobro pomlajujejo.

Če se primerja revir Ravnik z revirji Snežnika /Leskova dolina, Jurjeva dolina, Snežnik II/ kjer so izvajali pravilne prebiralne sečnje in so na ta način dosegli izredno dobre rezultate, se vidi razlika. V revirju Ravnik so z izvajanjem močnih sečenj in pogozditvijo, poskušali spremeniti ta gozd v enodobni sestoj. Na splošno ugotavljamo, da je ta načrt slabo uspel, kot posledico imamo sedaj gozdove v precej slabem stanju in moramo misliti kako bo treba ukrepati, da jih izboljšamo, to je zelo težka in delikatna naloga, vendar bomo poskušali po natančnem proučevanju vseh činiteljev dati potrebna navodila in upamo, da bo to privelo do dobrega in donosnega gozda, pod pogojem, da ta navodila bodo sprejeta in strogo, sistematično ter dejansko izvedena.

Torej jasno nam je, da je tu najbolje gojiti gozd. Ampak nastane vprašanje, kakšen gozd je treba gojiti, kakšno drevesno vrsto je treba pospeševati. Ali bi bilo treba pospeševati domače vrste ali uvajati tuje? Da odgovorimo na to vprašanje je treba v prvi vrsti glede na rastišče proučiti realne možnosti izbire načina gospodarjenja, oblike gozda, glavnih vrst in gojitvene tehnike.

Zaradi posebnih rastiščnih pogojev, ki vladajo na teh Kraških terenih moramo izvajati smotrno gojitveno prebiralno gospodarjenje, ker ne smemo preveč odpirati sestoj. Z vzdrževanjem pravilne prebiralne oblike najbolje izkorisčamo produkcijsko sposobnost rastišča, torej dobimo najboljši lesni pridelek obenem pa ohranimo tla. Bolj natančno izbiro načina sečenj bomo opisali niže, ko bomo podali navodila za način sečnje v vsakem gozdnem tipu.

Vprašanje izbire glavnih drevesnih vrst je odvisno od rastiščnih pogojev, a tudi od ekonomskih momentov. V konkretnem primeru za pas mešanih gozdov jelke in bukve /Abieti-Fagetum/ imamo na izbiri od domačih 3 vrste: jelko, bukev in smreko, od tujih bi bi prišla v poštev samo duglazija. Z ozirom na izrazit kraški teren, ki se ne sme preveč odpirati, masivna pogozdovanja ne pridejo v poštev, lahko predvidimo samo izpopolnitve jas s sadikami smreke ali duglazije. Torej ostanejo kot najglavnejše domače vrste jelka in bukev. Ekonomski vrednost teh dveh vrst je nekolikokrat kolebala. Koncem XIX. stol. je bukev imela večjo vrednost kot iglavci, uporabljali so jo za kurjavo, za izdelavo spirita in kisa, za oglarjenje.

Do nedavnega pa so imeli iglavci veliko večjo vrednost, dočim je vrednost bukve vedno padala vse do zadnjega leta, ko se je izkazalo, da je mogoče bukov les tudi uporabljati za celulozo. Tedaj<sup>slu</sup> je vrednost bukovega celuloznega lesa izenačila z vrednostjo celuloznega lesa iglavcev. Iz česa se da zaključiti, da je težko daleč naprej predvideti vrednosti lesa in sortimentov, ki so jih sposobne proizvajati posamezne vrste.

V glavnem moramo slediti principom trajnega največjega prihoda, kar pomeni, da ne smemo vršiti eksploatacij, ki bi izviale poslabšanje tal. Gojili pa bomo vrste, ki so sposobne dati največji količinski prirastek. Na splošno lahko rečemo, da so drevesa z ravnimi debli brez več kvalitetnejša. Ta kvalitetni kriterij velja za vse vrste in sortimente, izjeme so zelo redke.

S tega stališča je za to področje brez dvoma najboljša in najdonosnejša vrsta – domača jelka.

Najbolje izkorišča mozaično kraška tla, zaradi česar dobro prirašča, obenem varuje tla in ustvarja najbolj pravilen prebiralen gozd. Težava z jelko je ta, da se v mnogih primerih težko naravno pomlajuje, torej nasplošno manjka jelovega podmladka in jelovih klic, jelov mlaj pa se v mladih letih zelo počasi razvija, šele po 12-16 letih začne bolj hitro rasti. Tudi divjad dela velike škode jelovemu podmladku. Da se očuva jelov podmladek pred divjadjo se priporoča v zimskem času podreti mestoma velike jelke jih pustiti z vejami, dokler ne skopni sneg. Divjad se bo hranila z iglicami takih jelk in bo pustila mladike.

Na nekaterih rastiščih /glej niže, A.F.lycopodietosum/in Abieti- Piceetum/ se tudi lahko goji smreka, ta vrsta bo še vedno najrentabilnejša za pogozdovanja in ispopolnjevanja jas.

Bukov, vkljub temu, da precej hitro raste zlasti v mladih letih, tu ni dobre kvalitete; led in sneg pa jo poškodujeta, lomijo se vje skozi katere potem pridejo škodljive gline in zaradi tega dobi kmalu rdeče srce.

V naslednjem bomo podali glavne principe gojitvene tehnike za vsakega od gozdnih tipov, ki se srečajo v tem revirju; so označeni v karti in še posebej opisani.

Področje revirja Ravnik meri 1508 ha in obsega neenako planoto, ki vendar ima na svoji jugo-zapadni strani neznatni grebenček nekaj sto metrov oddaljen od železniške proge, ki je malo nišje.

Na splošno relief revirja je zelo nehomogen, vkljub temu da ni večjih vrhov. Najvišji je Obli vrh na sev. meji. Značilnost tega revirja so precej globoke kraške kotanje – vrtače, ki jih imenujejo kuklave;

Ivanjska kukava Rakovska kukava, Laška kukava, Kukavica, Mali in Veliki Dove, Mala in Velika Smrečnica. Poleg teh globokih vrtač je tudi mnogo manjših z globokimi tlemi. Na vseh teh rastiščih so različni gozdniki tipi, tako da je na splošno vegetacijska podoba revirja zelo pestra in mozaična. Ta pestrost je še poudarjena s tem, da so, kakor je že rečeno, človekovi posegi v gozdu bili zelo močni, kar je povzročilo velike spremembe v vegetacijskem pokrovu. Nastale so razne vegetacijske sukcesije /zaporedja/ in razvojni štadiji. Če vse to razumemo zelo komplicira podajanje splošnih navodil v vseh teh vegetacijskih oblikah za gospodarjenje s takimi gozdnimi površinami, vendar po temeljitem proučevanju naravnih gozdnih tipov in analiziranju sedanjega stanja z ozirom na način prejšnjega gospodarjenja in z ozirom na vse nastale spremembe v vegetacijskem pokrovu in stanja tak je vendar mogoče razbrati in izločiti nekatera pravila in zakonitosti v vseh teh spremembah. Končno lahko sintetiziramo in predčimo v bolj skladni obliki, shematiziramo in na koncu izvedemo zaključke praktične narave, glede gojenja gozdov v prihodnosti.

Kakor pri opisu gozdnih tipov, tako tudi pri podajanju navodil za gojenje gojenje gozdov v posameznih primerih, se bomo pridrževali istega osnovnega principa, ki temelji na:

- 1/ Določenja vegetacijskega naravnega pasa – oziroma klimaks-asociacije, osnovnega gozdnega tipa
- 2/ Določanje gozdnega tipa pogojenega s posebnimi rastiščnimi prilikami prej –zgoraj omenjenega tipa torej to so tudi naravni gozdniki tipi /npr. na južnih straneh skalnatih pobočij, na dnu ali na pobočju vrtač i.t.d./ glej opis gozdnih tipov, to so paraklimaksi.
- 2/ Promčenje vegetacijskih sukcesij /zaporedij/ in njihovih štadijev povzročenih s človeškimi posegi /vzp. z močnimi sečnjami, umetnimi kulturami, pašo, krčenjem i.t.d./ ne samo v okviru gozdnih pasov, ampak tudi v okviru posameznih lokalnih gozdnih tipov. Za revir Ravnik je to zelo velikega pomena, ker so bile tam izvedene kakor je bilo že rečeno, v preteklosti na raznih mestih sečnje različnih intenzitet od golosekov do prebiralnih.

Celo razvojno slike komplicira še ta pojav, da zaradi človekovega vpliva niha tudi meja osnovnega vegetacijskega pasu. To se da razlagati na ta način, da je spodnji vegetacijski pas Abieti-Fagetum clethraetosum prav zaradi tega, ker je spodnji bolj topel. z močnimi posegi, odkrivanjem zemljišča se pospešuje bolj "tople" fitocenoze in kot posledica /za določen čas/ se zgornja meja tega tipa pomakne navzgor, torej na račun zgoraj nahajajočega se tipa: Abieti-Fagetum omphalodetosum. V svojem nadalnjem, naravnem progresivnem razvoju, pod pogojem, da se splošne klimatske prilike ne spremenijo, se bo ta razvoj gozda nadaljeval in se bo zgornji vegetacijski pas zopet spustil do svoje naravne meje, ki jo je zgubil v preteklosti.

Konkretno v našem primeru je sedaj nemogoče ugotoviti to mejo v bodočnosti. Končno nam z gospodarskega stališča to ni važno, ker so na tem prehodu med dvema pasovoma te meje nejasne in ker se ekološki pogoji zelo malo razlikujejo.

Tako se v našem obravnavanju držimo sedanjih mej med temi pasovi, kakor to prikazuje vegetacijska karta sedanjega stanja vegetacije. V zvezi s to ugotovitvijo bomo razpravljalni o stanju vegetacije v dveh pasovih.

### I. Abieti Fagetum omphalodetosum

Za gozdni tip je natančno preučen na Snežniku in Kočevju in opisan v publikaciji Instituta za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije. Strokovna in znanstvena dela 4. Prebiralni gozdovi na Snežniku, vegetacijska in gozdnogospodarska monografija. Ljubljana 1957. Str.122-138.

Nahaja se predvsem v oddelkih 1 B, 26, 18,21,22 in 24.

V tem gozdnem tipu razlikujemo razne sestojne oblike:

1. Prebiralno obliko gozda z obilnim jelovim podmladkom in zadostnimi številom mlajših jelovih dreves,
2. Prebiralno obliko gozda z mnogo bukovega podmladka in manjšim številom mlajših jelovih dreves,
3. Dvoslojno obliko gozda, kje je v gornjem sloju mnogo starejših bukovih in jelovih dreves v spodnjem pa gost, čist, bukov podmladek,
4. Skoraj čist visok bukov enomerni gozd z mlajšem iglavcem, jelke in smreke.

V primeru prve oblike moramo zmerno prebirati iglavce in listavce, dodajajoč prednost jelki pred bukvijo. Bukve nad 40 cm praviloma ne puščamo, ker nima kakovostnega lesa. Jelov podmladek je treba razstirati previdno in počasi. Napačno pa bi bilo odkazati jelko smo zaradi dovajanja svetlobe podraslemu drevju, dokler je še v polni moči in dobro prirašča. Tudi starejše jelke, ki ne priraščajo več v višino in imajo spuščeno ali zdravo krošnjo navadno imajo še dober debelinski prirastek. Med jelovim drevjem je treba praviloma odkazati v prvi vrsti bolno, močno poškodovano in starejše drevje, ki ne prirašča več in ima krošnjo poraslo z omelo. Pri tem je treba paziti na razvoj krošenj na razporeditev in razmak drevja tako, da bo po sečnji preostalo drevje le toliko gosto, da bo dobro prirraščalo. Torej treba je obdržati pravilni razpored dreves in se ni treba batiti odkazati tudi mlajšega drevja srednjih debeljan, ki v skupini z drugimi jelkami ovira njihovo dobro rast. Torej pri odkazovanju moramo paziti predvsem na oblikovanje strukture prebiralnega gozda. Nekateri menijo, da je bolje forsirati skupine enako debelega drevja /horizontalni sklep krošenj/ kakor zmes posamič pomešanih dreves raznih dimenzij /vertikalni sklep krošenj/. Pri prvem struktturnem tipu dobimo drevje podobne kakovosti kakor v enodobnem sestoju, manj vejhato in bolj stegnjeno. Kljub tej prednosti, mislimo, da bi se obnesla ta struktturna oblika le v redkih primerih. Razgibanemu, kamnitemu in zelo mozaičnemu terenu se razno drevje prilagaja tako, da se naseljuje v skalnih razpokah, čemur bolj ustrezata struktura, kjer so drevesa po debelini posamič pomešana. Da bi ohranili v tem gozdnem tipu primeren delež jelke, ne moremo sestojata odpreti hkrati /jasasto/, kakor je to potrebno pri gozdu skupinske strukture, ker bi biološko podpirali bukev. Samo tam, kjer imamo gosto skupino mladih jelk /ali amrek, v primeru A.F.lycopodietosum/, kjer je teren manj skalnat, bolj enoličen in je malo bukve, lahko gojimo gozd skupinske strukture, ki je odvisna od velikosti pomlajene površine. Odkazovanje naj se ravna po strukturi sestojta, lesni zalogi in podmladku.

V primeru druge prebiralne oblike z mnogo bukovega podmladka in manjšim številom mlajših jelovih dreves, moramo prebirati drevje srednjih in višjih debelinskih razredov, v tanjših razredih močno redčiti bukev v korist jelke. Če je potrebno, zaradi dušitve bukovega mlaja in pospeševanja jelovega podmladka moremo obdržati celo stara in defektna jelova drevesa, ki

bodo predvidoma zdržala do naslednje sečnje. Tudi jelove kapnice so v tem primeru zelo koristne in jih bo treba zlasti pri pomanjkanju jelovih dreves, puščati, saj se sčasoma utegnejo razviti v močna drevesa. Stara bukova drevesa treba odstraniti.

Pri tretji obliki smo že zgubili prebiralno strukturo in imamo dvoslojno obliko, kjer so v zgornjem sloju starejša bukova in jelova drevesa, dočim je v spodnjem sloju gost, čist, mlad, bukov gozd, večkrat deloma panjeveč. V tem primeru, ki je v tem tipu zelo pogost, imamo največje težave, da spravimo ta gozd v bolj rentabilno obliko, ker starejša drevesa moramo sčasoma odstraniti. Ostal bo čist bukov gozd slabše kvalitete. Torej, da ta gozd izboljšamo, moramo ga spremeniti oziroma izvesti konverzijo. Tukaj bomo našeli nekoliko načinov take konverzije, vendar je uporaba vsakega takega načina odvisna od konkretnih pogojev značilnih za vsak gozd, tako da ni mogoče generalizirati. Napr. v spodnji etaži imamo gost enodoben bukov sestoj, mnogea drevesa so že dosegla lo cm pas.pr. Tedaj nam ne preostane drugega, kakor gojiti ta gozd kot enodoben bukov gozd po načelu postopne sečnje, izvajati redna čiščenja in redčenja z namenom oblikovati lepa bukova drevesa, ker se moramo sprijazniti z dejstvom da ne bomo mogli več v tej obhodnji gojiti jelko, marveč bomo gojili bukev. Praviloma taki enodobni bukovi gozdički ne ustvarjajo večjih homogenih sestojev. Torej v okviru odseka bomo mogli izvajati pravzaprav skupinsko postopno sečnjo, ki se bo v mnogih primerih tudi približevala prebiralni skupinski sečnji, vendar so principi gojenja in samega odkazovanja malo drugačni. Ko bo enkrat tak sestoj zrel za končni posek, tedaj bomo uvajali jelko s podsejevanjem. Smatramo pa, da se bo v mnogih primerih pojavil naraven jelov podmladek pod streho odraslih bukovih dreves. Drug primer: v spodnjem sloju imamo zelo bukov mlaj, večji del tega sestavlja poganjki iz panjev. Mlaj je slabe rasti, tako, da v bodočnosti ni pričakovati dobrega bukovega gozda. Zgornja etaža starih dreves je redka, jelova drevesa so stara in defektna, torej jih moramo kmalu posekat, vkljub temu jih ne bomo takoj posekali, ampak jih bomo še nekaj časa zadržali, zlasti semenjake. Bučev pa bomo zatirali in sadili smreko, obenem pa pospeševali jelov naravni podmladek.

Kulture smreke na jasah oziroma sadike, se morajo prva leta skbno čistiti, ker je pričakovati bujni razvoj plevela: trava Calamagrostis Maria, Brachypodium silvaticum, Atropa belladonna, Eupatoria cannabinum, Salvia Glutinosa i.t.d. Zato morajo biti sadike precej močne in jamice dovolj globoke. Take saditve smreke je treba tudi izvajati na jasah ali goljavah, ki so nastale po premočnih sečnjah in kjer je drevesna zarast nezadostna. Lahko se tudi uporabljajo sadike favorja. Pogosti so tudi primeri, ko imamo enomerni, naveden enodobni sestoj bukve ali jelke. Če so ti bukovi sestoji dovolj zreli, da je streha obrš visoka, tedaj imamo vedno precej jelovega ali smrekovega podmladka; mogoče ga bo treba izpopolniti s podsetvijo jelke.

V primeru, ki je bolj pogost, ko so to enodobni jelovi sestoji, tedaj navadno ni pod njimi dovolj jelovega podmladka ali pa jelkine klice odmirajo, ne da bi se naprej razvijale, v teh primerih je treba dobro pripravljati tla in s tem olajšati daljnji razvoj klic. Zgodi se tudi, da je pomanjkanje semen, torej tudi klic, v takih primerih se je treba obrniti na umetno podsetev jelke. Ko bo podmladek dovolj odrasel, ga postopno odkrijemo in širimo skupine z namenom, da vzgojimo skupinsko raznодобен sestoj kot prehod v prebiralnega po načelu skupinske postopne sečnje. Ko bo podmladek dovolj narasel, nato čistimo in redčimo skupine ter pospešujemo jelko, da se končno dobi pravilna prebiralna struktura.

V 4. primeru imamo skoraj čist visok bukov enomerni gozd z mlajem iglavcev: smreke in jelke. Tedaj je treba postopno odstraniti bukova drevesa, da osvobodimo podmladek iglavcev. Če bo potrebno ispopolniti praznine s saditvijo smrekovih sadik.

Zaradi dobrega prarastka v tem gozdnem tipu mora biti obhodnjica dovolj kratka lo let, vendar ne prekratka, ker je tedaj odkazovanje pretežko, zahteva torej preveč veliko strokovnost, ker so napr. za 5 let razlike v sestoju še premajhne.

V okviru tega tipa imamo še razne faciese z veliko bukve, s Carex alba, zadnja nakazuje določeno degradacijo po močnih sečnjah na bolj suhih legah, s Carex pilosa na bolj globokih tleh.

Potem pa še druge degradacijske stadije na zapleveljenih jasah s lesko, *Salvia glutinosa*, *Calamagrastis varia*, *Atropa belladonna* in druge.

II. V vegetacijskem pasu gozdov jelke-bukve climax asociacije Abieti - Fagetum dinaricum, leži subsociacija Abieti-Fagetum clematidetosum na spodnji meji torej na našem področju od 500 do 600 m, pokrivajoč neenako razgibano ravnino in ustvarjajoč gozdove zelo labilnega florističnega sestava in strukture.

Dokler je tu bukev konkurenčno močna, je jelka na svoji spodnji meji in zaradi tega slabših višin, težko se pomlajuje, a stara drevesa so napadena od omele /*Viscum abietis*/ . V tem gozdnem tipu /subasociaci/ so v zeliščnem, a predvsem v grmovnem sloju zastopani topli florni elementi /glej opis spredaj/, ki prav nakazujejo da je ta tip na spodnji meji in da ti elementi vdirajo iz spodnjega vegetacijskega pasu.

Zaradi vseh teh okolnosti so oblike gozda zelo različne in bomo poskusili obravnavati najbolj tipične primere, kakor jih srečamo pogosto v naravi.

Določene oblike so že obravnavane pri prvem naravnem gozdnem tipu A.F. <sup>h</sup>omphalodetosum, vendar jih bomo zopet tu pretresli, ker so nekatere manjše razlike.

Zopet bomo najprej vprašali: kakšna drevesna vrsta bi bila najbolj rentabilna z ekonomskoga stališča za to področje? Kot domače vrste pridej v poštev: jelka, smreka in bukev.

Obravnavajmo vsako posebej.

Jelka, kakor je rečeno, nima najboljših klimatskih pogojev in zato jo bo težko pospeševati. Vendar se v primerjavi z drugimi vrstami še dobro razvija, samo bo pri njej zrelostna starost nižja kakor napr. v predhodnem tipu A.F.omphalodetosum, torej ne bomo gojili večjih debelin od 50 cm pr.pr. Pomlajevanje jelove je precej problematično, opažamo veliko klic malo po počladku ker 2-3 letne klice odmirajo. Ta problem se sedaj proučuje in so verjetno vzrok določenih pedološki procesi v zgornjem talnem horizontu, ki preprečujejo razvoj jelovih klic.

Mnenja smo da bi se moglo temu pomoči s primerno pripravo tal: odstranjevanje zgornjega humognega horizonta, precej globoko zrahlanje tal, obenem pa dodajanje snovi za povečanje količine dušika /glej študijo Prof.Dr.B.Vovka/, za tem pa setev jelkinega semena. Saditev jelkinih sadik v krpicah se ne izplača, ker jih je komplizirano in dolgotrajno gojiti v drevesnicah, vendar tudi to možnost bi bilo treba v nekaterih primerih upoštevati.

Smreka se precej dobro razvija, skoraj tako, kakor jelka in številne smrekove kulture to dokazujejo. Na splošno so dale dobre rezultate, vkljubtemu da so pri večjih, enodobnih, mladih kulturah snegolomi in led povzročili precej velike škode. To dokazuje da ni priporočljivo izvajati smrekove kulture na večjih površinah, istočasno, če se že sadí smreka, jo je bolje saditi skupinsko v gnezdih.

Vsekakor je treba <sup>S</sup>smreko računati kakor z najvažnejšo vrsto za ta tip, ker se tudi v naravi pojavlja in nima slabše rasti od jelke, celo v mladih letih boljše prirašča.

Praviloma ni priporočljivo gojiti popolnoma čiste enodobne smrekove kulture na večji površini, ker so manj odporne, kakor mešani sestoji skupinske oblike.

Bukva v tem gozdnem tipu ni najboljše kvalitete, vendar je precej dobra in je vsekakor boljša od rasti bukev v drugih gozdnih tipih iz grupe Abieti-Fagetum, vštevšče tudi Abieti-Fagetum omphalodetosum. To je razumljivo, ker je gozdní tip A.F.Clematidetosum na robu čistih bukovih gozdov, ki ustvarjajo takoj spodnji vegetacijski pas, kjer je bukev prav dobre kvalitete.

V zadnjih časih se je vrednost bukve dvignila ker se lahko uporablja za celulozo, dočim je kvalitetnih del debla, z dovoljno debelino valjaste oblike in <sup>brez</sup> grč sposoben za furnir, ~~pa~~ ima veliko vrednost. Zaradi tega se izplača gojiti kvalitetno bukev seveda je to mogoče samo v določenih rastiščnih pogojih in v sestojih, ki temu odgovarjajo. V gozdnem tipu A.F. Clematidetosum, je to mogoče, rastiščni pogoji to dovoljujejo samo gre še za ustvarjanje sestojnih oblik tam, kjer bo to mogoče.

Preidemo sedaj na analiziranje nekaterih najvažnejših sestojnih oblik, ki jih srečamo v tem gozdnem tipu, obenem pa bomo podali príporočila za gojitveno tehniko.

V prvi vrsti postavimo splošen gojitveni cilj za ta gozdn tip. V principu odločimo za gojitev prebiranja, ker za to vrsto zastišča - kraško področje, kjer smo na spodnjem rubu iglastih gozdov ta najbolj odgovarja, ker moramo biti precej previdni, razlog je že bil zgoraj podan.

Prebiralno gospodarjenje bo usmerjeno predvsem za skupinsko oblikovanje sestoja, za pospeševanje iglavcev in za selekcijo kvalitetnih dreves iglavcev ali bukve. Samo v primeru prebiralnih iglastih sestojev z dobim podmladkom /kar je zelo redek primer v tem gozdu/ bo odkazovanje po klasični metodi prebiranja dreves posamič.

Torej tam, kjer imamo sedaj enodobni sestojali enodobne smrekove kulture bomo v prihodnosti izvajali konverzijo takih sestojev v prebiralno obliko s skupinsko strukturo.

Razmotrimo posameznih sestojine oblike, ki jih srečamo v okviru tega gozdnega tipa. Te oblike so podobne onim v predhodnem tipu, vendar so določene manjše razlike.

Golosečnje in smrekove kulture, obravnavamo niže, posebej.

1. Nepravilna prebiralna oblika z veliko bukve in posameznimi jelkami v vseh slojih

Ukrepi: predvsem sekati bukev v prvi vrsti stare koše in osvobajati mlade jelke in smreke, torej pospeševati iglavce. Obenem pripravljati tla za boljšo zasemenitev z jelko.

2. Stare velike jelke, ki ustvarjajo gozd enomerne oblike, spodaj pa veliko grmovja predvsem leske, podmladek manjka, razen slabega bukovega podmladka.

Ukrepi: selektivna previdna sečnja jelovih dreves, puščati semenjake, čistiti lesko, intenzivno pripravljati tla za zasemenitev z jelko, tudi izvajati umetno podsetev jelke v krpah.

3. Oblikovala se je večja, lepa skupina bukev.

Ukrepi: Gojiti lepa bukova drevesa potom pravilnega redčenja.

4. Slaba bukev v skupinah brez dobrega podmladka.

Ukrepi: odpirati luknje in takoj saditi smreko, potem čistiti plevel.

5. Redek jelov-smrekov-bukov gozd /Obli vzhodsek 1 a/ s skupinami mladih smrek, zlasti v dolinicah.

Ukrepi: pospeševati razvoj teh mladih smrek, sekati bukove stare koše in izpopolnjevati praznine z močnimi smrekovimi sadikami. Stremeti k skupinskemu oblikovanju gozda. Predvideti čiščenja plevela.

6. Dvoetažni gozd: nadstojna so stara jelova drevesa, podstojni sestoj - mlad, čist bukov gozd.

a/ v primeru, da je bukev precej odrasla in lepa ter da so te bukove skupine velike

Ukrepi: gojiti take sestojke kot enodobni bukov gozd s pravilnim selektivnim redčenjem. Stara jelova drevesa počasi odstranjevati, predvsem defektna drevesa, zdrave semenjake vsekakor puščati. Tam, kjer se pojavi jelov ali smrekov podmladek, ga je treba pospeševati.

b/ v primeru, da je podstojna bukev slabe rasti ali panjevska.

Puščati jelova drevesa do skrajne meje, torej sekati samo tista, ki pogibajo. Mlado bukev pa sekati v luknjah in takoj pogozdovati s smreko. Paziti na pripravljanje tal za zasemenitev z jelko; izogniti tudi podsetev jelke.

7. Dvoetažni gozd. V zgornjem sloju so jelke in stare bukeve.

Ukrepi: isti kakor pod t.6 samo v vseh primerih je treba čimpreje odstraniti stare bukve.

8. Dvoetažni gozd. V zgornji etaži so jelova in bukova drevesa v spodnji so bukve in smrekova drevesa, mestoma slabe jelove klice.

Ukrepi: energično čistiti bukov mlaj in odpirati smreke, sekati bukove koše, puščati lepa jelova in bukova drevesa. Pospeševati tudi jelkov mlaj.

Na nekdanjem področju /arealu/ tega gozdnega tipa so bile močne sečnje, a za časa zadnje vojne goloseki vzdolž železniške proge /odd. 1,9,10,14,15,19,23,27 in 31/. Prav na teh površinah lahko opazujemo kako se razvija vegetacija. V začetku so bile razne trave, potem grmovje: robida, trepetljika in iva; za tem pa gaber in hrast. Ob robu se pa naravno pojavlja smreka, jelka in bukev; torej je iz tega lahko razvidno celo razvojno zaporedje /sukcesija/. Iz tega se jasno vidi kako močna je degradacija, nazadovanje vegetacije po golosečnji na kraškem terenu. Za pospeševanje razvoja in za pridobivanje boljšega lesa v bodočem so takoj po vojni začeli s pogozdovanjem s smreko, kar je precej dobro uspelo. Žal je le, da so bile do sedaj te kulture zelo slabo negovane, šele pred kratkim so začeli s čiščenjem teh kultur, kar je bil res nujno.

Razen teh mladih smrekovih kultur so v tem revirju velike površine s starejšimi predvojnimi smrekovimi kulturami. Najstarejše od teh kultur morajo imeti že blizu 60 let, tam so že vršena redčenja, vendar bi bilo dobro zopet pregledati te sestoje in začeti s sistematskimi redčenji; začevši s tistimi sestoji, kjer so redčenja najnujnejša. Redčenja je vršiti po principu puščanja elitnih dreves, ki so sposobna dati v bodočnosti največ kvalitetnega lesa.

Obenem bi morala biti ta drevesa tudi pravilno razporejena, tako da bi bila površina najracionalneje izkoriščena. Drevesa s preveliko krošnjo morajo biti odstranjena, ker zavzemajo preveč prostora in so preveč vejnata, torej les bo imel veliko grč. Krošnja mora biti dovolj ozka in koničasta z zdravim in dobrim vrhom. Vejnatošč bi morala biti minimalna. Dobro je sekati stare veje vsaj do 2 m od tal. Drevesa z zastrto in slabo rukrošnjo je treba odstranjevati. Zgodi se pa da bodo koristna tudi bolj nizka drevesa, celo kapniki, če niso res preslabi, če ne motijo nadstojnih dreves, pač pa zasenčujejo spodnji del dominantnih dreves in s tem njim pomagajo, da se čistijo od vej.

Vprašanje pogozdovanja z duglazio mora biti tudi upoštevano. V sosednjih revirjih so duglazijo že davno sadili. Daljša je dosti dobre rezultate. Napako ima, da se zelo slabo čisti od vej. Mora se saditi manj gosto kakor smreko. Zato vrsto bi bolj odgovarjala rastišča gozdnega tipa katerega bomo opisovali spodaj, torej A.F.<sup>digi latif</sup>dentarietosum.

Tretji važni gozdnji tip je Abieti-Fagetum dentarietosum pinnatae, jeloy bukov gozd z nazopčano konpnico/Dentaria <sup>digi latif</sup>pinnata/. Ta tip je pogojen z lokljanimi rastiščnimi pogoji in ne ustvarja vegetacijskega pasu. Pojavlja se v spodnjem delu A.F. omphalodetosum predvsem pa v A.F.Clematidetosum. Zavzema bolj vlažne lege v vrtačah ali dolinicah, tla so še nerazvita, rendzinoidna, dovolj globoka, vlažna in dobra za drevesne vrste. Pojavlja se redno ob robovih vrtač. Vkljub temu, da je tudi tu bukev konkurenčno močna, se iglaste vrste – jelka in smreka dobro razvijajo in je vzdrževanje prebiralne oblike laže.

Tudi tu se pojavljajo iste oblike, kakor v dveh glavnih gozdnih tipih in za njih veljajo isti gojitveni ukrepi.

Kakor je že rečeno za pogozdovanje jas, ki se zelo hitro zapljeveljajo, se priporoča uporaba sadike smreke ali pa duglazije. V določenih primerih bodo dale javorove sadike dobre rezultate.

Razen zgoraj omenjenih gozdnih tipov imamo še en važen gozdnji tip: Abieti-Piceetum neckeretosum. To je najnižja varianta te asociacije; drevesne vrste so predvsem jelka in smreka, bukev je bolj redka. Rastišče, kjer je ta tip razvit je zelo tipično: kamniti, vertikalni apnenasti skladi pokriti z mahovi. Struktura tega gozda je precej pravilna prebiralna, tla so kisla celo podzolasta, zmerno do srednje produktivna. V tem gozdnem tipu je treba zelo previdno gospodariti obgibati se je velikih preredčevanj, da se ne bi uničevala odeja mahu; kjer se ta odeja osuši nastane goli kras in produktivnost tal bo padla mogoče za stoletja. Delovanje listavcev je do določene meje koristno. Tu odkazovati drevesa prebiralno posamič, nikakor skupinsko. Napr. odkazovanje v odd. 2 na Oblem vrhu je bilo premočno. Puščati kapnike zaradi varovanja tal. Tu se lahko goji dober gozd iglavcev samo s previdno prebiralno sečnjo če se pa gozd preveč odpira – skokoma nastane popolna degradacija in gozd se ne bo mogel obnoviti niti naravno, niti umetno, ker bo ostalo samo golo kamenje.

Radi popolnosti moramo še omeniti druge gozdne tipe, manj važne, ker zavzemajo manjšo površino vendar so značilni za mozaičnost rastiščno vegetacijskih razmer v tem revirju.

Ulmo-Aceretum - gozd javorja bukve in bresta je lokaliziran na dnu večjih globokih kraških vrtač imenovanih kukave. Tla so globoka, vlažna, tam se priporoča gojiti javor. Zaradi tega ker je sedaj tam zarast precej slaba bi bilo dobro izpopolniti praznihe s sadikami javora. Po saditvi bo treba še naslednje leto čistiti okrog sadik plevel - visoka zelišča, katera se tam bujno razvijajo.

Fragmenti Abieti-Fagetum lycopodietosum se najdejo v manjših, manj globokih vrtačah, kjer je dno napolnjeno z dobro zemljo tipa "terra fusca". Tam se lahko gojita jelka in smreka, gozd ima prebiralno strukturo in je pomlajevanje tudi dobro, drevesa pa imajo dobro rast in dobre višine.

Na koncu bomo podali naše zaključke glede splošnih načel za ureditev celotnega revirja. Mnenja smo da ni dovolj utemeljeno ločiti posebne obratovalne razrede. Odločili smo se za prebiralno gospodarjenje, ki bi naj bilo v glavnem skupinsko, razen skupnatega področja in vrtač, kjer bi se izvajalo prebiranje dreves pošamič. Sestoje, ki imajo sedaj enomerni /enodobni/ značaj, bomo pa sčasoma spremenili /konverzirali/ v skupinsko prebiralne, kar bolj odgovarja mozaično-kraškemu terenu tega revirja. Take konverzije bomo izvajali skoraj povsod v tem revirju. Odkazovalec in strokovnjak za gozdno-gojitvena dela mora biti zelo več in mora reševati na licu mesta vsak primer posebej, soglasno s tukaj podanimi splošnimi navodili glede gozdno-gojitvene tehnike. Tako imamo pravzaprav samo 2 načina gospodarjenja : prebiralni in konvezzijo v prebiralnem gospodarjenju, zaradi tega nima smisla ustvarjati 2 obratovalna razreda. Razen tega želimo pripomniti, da pokrivajo smrekove enodobne kulture dejansko samo okrog 20 % površine, revirja torej ok. 300 ha, ne računajoč pasu okrog železnice, kjer bo imel bodoči sestoj bolj prebiralni značaj kakor enodobni; dolgo pa ne bo dajal nobenih prihodov. Zato pa nima smisla ločiti posebnega obratovalnega razreda.

Razdelitev na odseke je preveč drobna, nima smisla na že itak zelo mozaičnem terenu drobiti, ustvarjati veliko odsekov, ker bo to nerealno glede na dejansko stanje na terenu. Zato predlagamo novo bolj enostavno razdelitev na odseke, seveda pod pogojem, da meje oddelkov ostanejo nespremenjene.

Glede na višino etata, ki je bil določen v višini 11 600 m<sup>3</sup> letno, smatramo, da je previsok. Sedaj moramo računati, da je lesna zaloga precej padla, ker je veliko jas in nepogozdenega terena in redkih sestojev, dočim mlade kulture še ne dajejo prirastka in z njimi sedaj ne smemo računati.

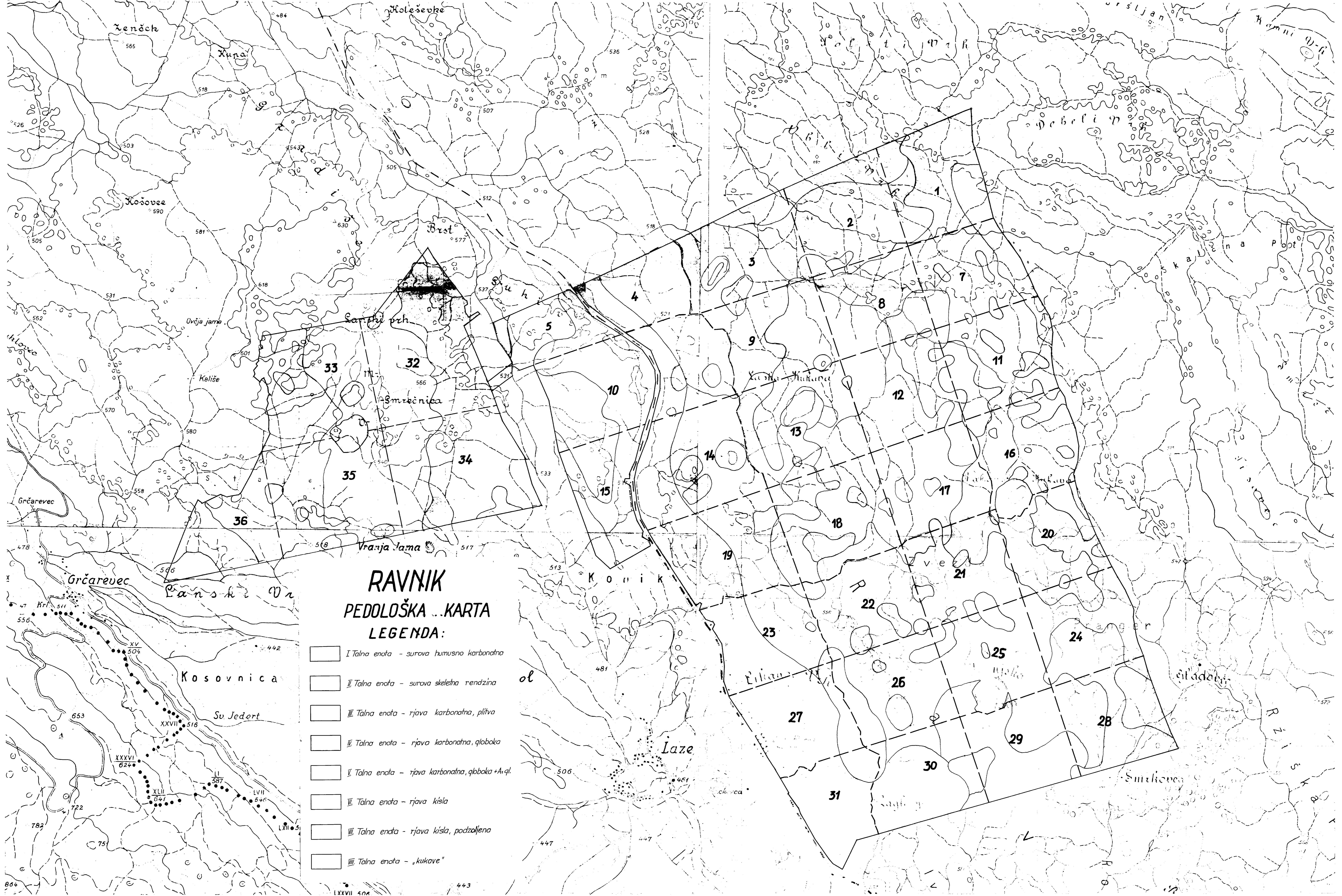
Tudi produkcijska površina je znatno padla, računamo, da je je zmanjšala v primerjavi s predvojno za 30 %, kar bi pomenilo da znaša reducirana, dejanska produkcijska površina samo 1000 ha. Računajoč, da je prirastek 7 m<sup>3</sup>/ha, bi celotni prirastek bil 7000 m<sup>3</sup> kar bi bil tudi zadosten za letni etat za tekoče 10-letje. V tem gozdu moramo povzeti lesno zalogo, če želimo, da bo tudi odstotni ozira povprečni prirastek večji.

# RAVNIK

## PEDOLOŠKA KARTA

### LEGENDA:

- I Talna enota - surova humusno karbonatna
- II Talna enota - surova skeletna rendzina
- III Talna enota - rijava karbonatna, plitva
- IV Talna enota - rijava karbonatna, globoka
- V Talna enota - rijava karbonatna, globoka + Arg.
- VI Talna enota - rijava kisla
- VII Talna enota - rijava kisla, podzemljeno
- VIII Talna enota - „kukave“



## GEOLOŠKO - PETROGRAFSKA KARTA

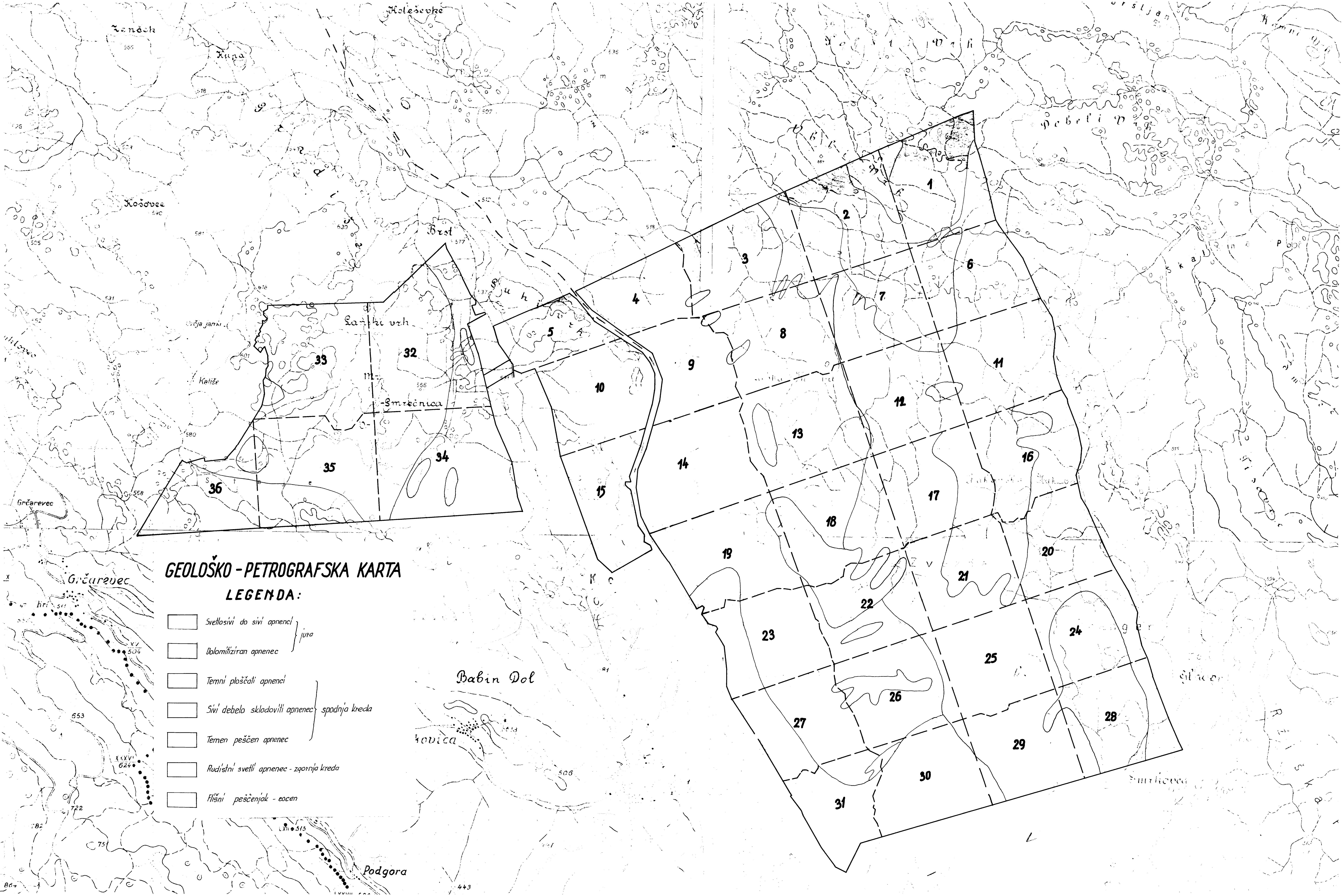
### LEGENDA:

- [ ] Svetlosivi' do sivi' apnenec } jura
- [ ] Dolomitiziran apnenec
- [ ] Temni ploščati apnenec
- [ ] Sivi' debelo skladoviti' apnenec } spodnja kreda
- [ ] Temen peščen apnenec
- [ ] Rudistni' svetli' apnenec - zgornja kreda
- [ ] Flisni' peščenjak - eocen

Babin Dol

Kovica

Podgora



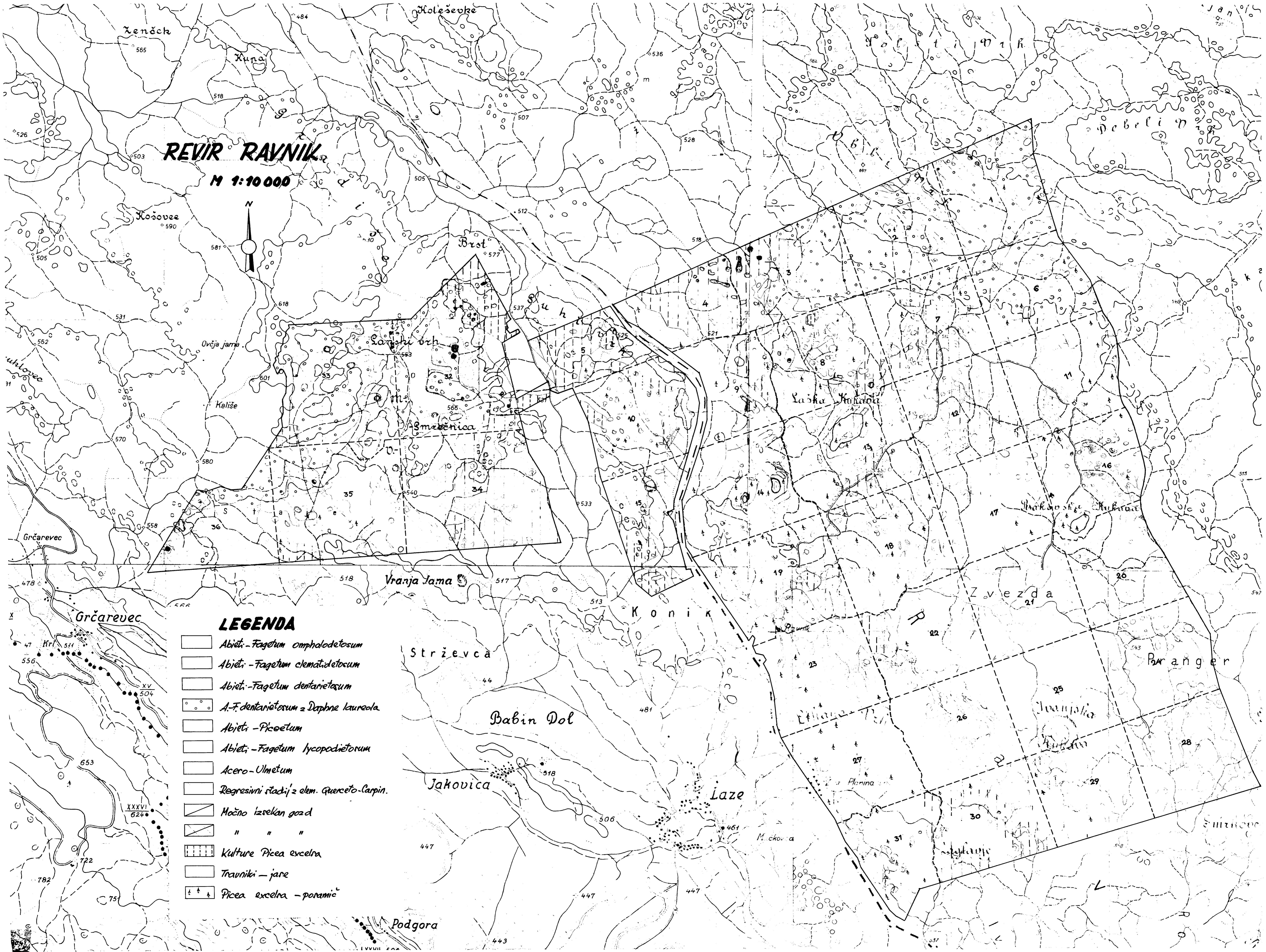
# REVIR RAVNIK

M 1:10 000



## LEGENDA

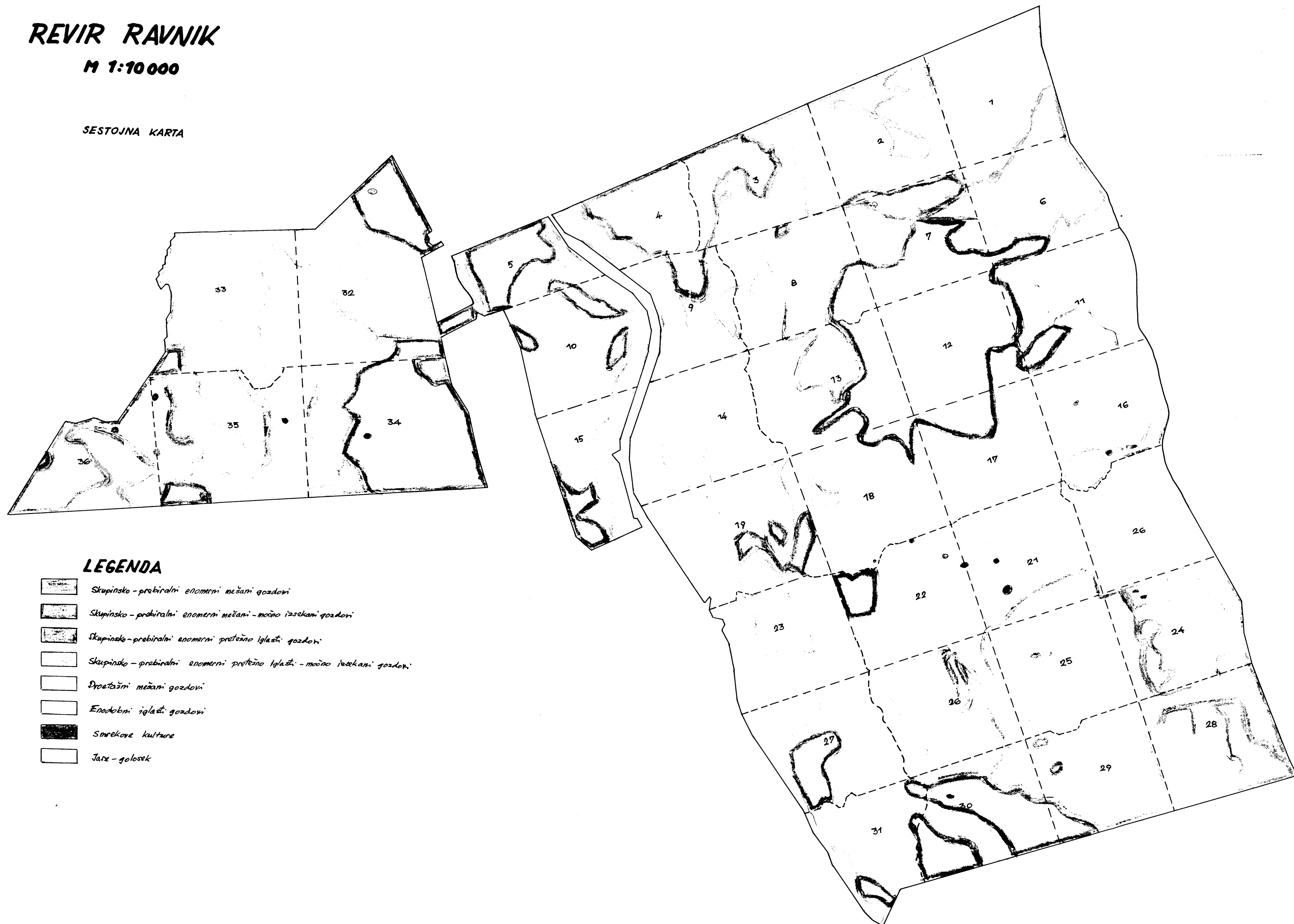
- [White box] Abieti - Fagetum omphalocetosum
- [White box] Abieti - Fagetum clematidetosum
- [White box] Abieti - Fagetum dentarietosum
- [Dotted circles] A.-F. dentarietosum z Daphne laureola
- [White box] Abieti - Piceetum
- [White box] Abieti - Fagetum lycopodiotorum
- [White box] Acero - Ulmetum
- [White box] Regresivni stadij z elem. Querceto-Carpin.
- [Hatched box] Močno izsekani gozd
- [Hatched box] " " "
- [Hatched box] Kulture Picea excelsa
- [White box] Travnikti - jare
- [T+T] Picea excelsa - poranic



# REVIR RAVNIK

M 1:10000

SESTOJNA KARTA



NOV 3200 FT. S.M.

## REVIR RAVNIK

M 1:10 000

PREDLAGANE MEJE ODSEKOV

